COLECȚIA SFINX

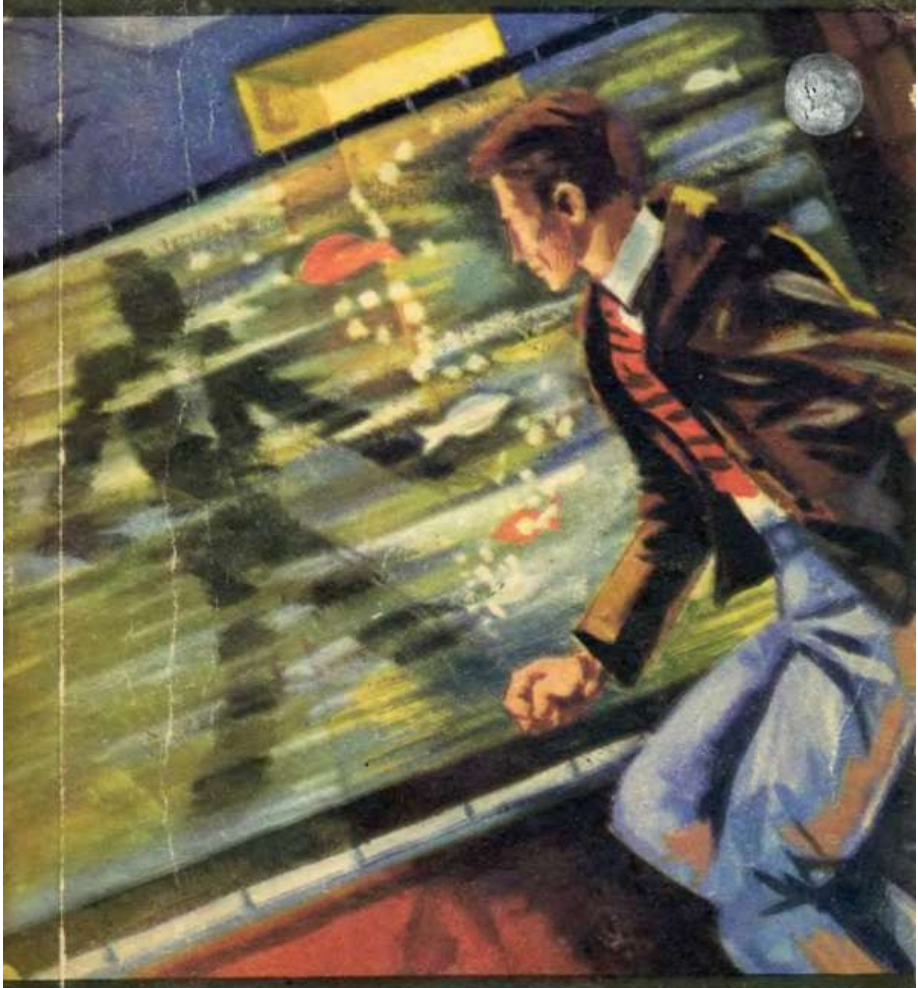

ȘTEFAN BERCIU

JOS MASCA, DOMNULE DIB!

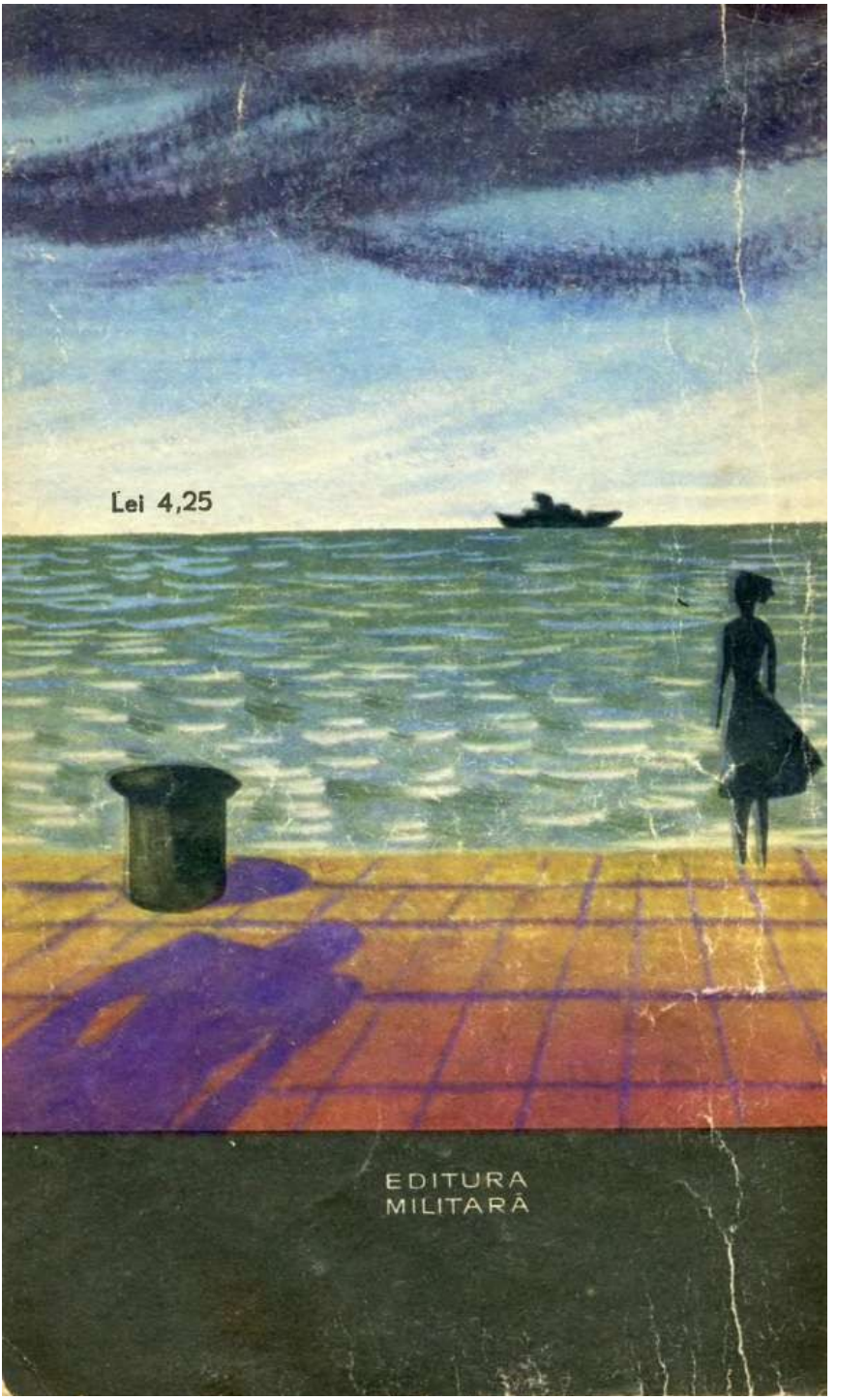
Lei 4,25
EDITURA
MILITARĂ

ŞTEFAN BERCIU

JOS MASCA, DOMNULE DIB!

roman

EDITURA MILITARĂ – 1971

COLECŢIA SFINX

I

„Afrodita”

Era pe la amiază. Norii se împrăştiaseră, destrămaţi de un vânt destul de puternic venit dinspre mare.

Pe străzi, ici şi colo câte un om. Din depărtare răzbătea din când în când strigătul câte unei sirene pe care rafalele de vânt îl făceau să semene a vaiet. La orizont, câteva vapoare, iar în apropiere de rada portului militar, două dragoare aşteptau cuminţi permisiunea de intrare.

Toamna venise destul de târziu, curmând dintr-o dată plimbările îndrăgostiţilor şi jocurile copiilor.

De la fereastra unei clase de grădiniţă se auzea, până departe, larma celor mici, aflaţi, pesemne, în recreaţie; mai departe un câine mare, lăţos şi hămesit de foame, privea trist şi insistent pe fiecare dintre rarii trecători, rugându-i parcă „luaţi-mă; vreau şi eu un rost”. Un moşneag s-a oprit lângă el, şi câinele s-a trântit cu capul pe un picior, iar cu labele din faţă i l-a cuprins pe celălalt. Moşneagul s-a aplecat, i-a pus mâna pe cap, iar câinele şi-a înălţat rugător privirile. „Hai!” a spus moşneagul. „Hai, că tot nu mai am chiriaşi”. Câinele s-a ridicat şi a pornit în urma lui.

Au urcat un deal care ducea spre un cimitir părăginit. Bătrânul intră, iar câinele rămase la poartă, aşteptându-l.

Dinspre port, geamătul unei sirene sfâşia văzduhul. De acolo, din vârful dealului, se puteau vedea şi portul şi străzile, şi casele, şi oamenii. Pentru asta se dusese acolo moşneagul, să vadă oraşul care se înălţase, mândru, în

câţiva ani doar.

Într-un târziu, bătrânul reapăru; câinele nu se ridică de pe pragul porţii, ci se mulţumi să-l privească, întrebându-l parcă: „M-ai uitat?”.

„Hai mă, necăjitule!” se răsti moşneagul şi câinele îl urmă.

Coborâră dealul. Bătrânul se salută cu câţiva pescari la fel de bătrâni ca şi el, iar când se apropia de port, doi-trei ofiţeri îi veniră în întâmpinare. Pe unul dintre ei, moşneagul îl îmbrăţişă şi-i spuse pe nume.

— M-ai lăsat singur, Ioane...

— Lasă, lasă, moş Vasile... glumi ofiţerul, ce-ţi închipui dumneata? Tot portul a aflat ce chiriaşă frumoasă ai!

— Adevărat; dar să nu fiţi răi, se grăbi el să precizeze. E un copil necăjit care a trecut prin multe.

Apoi îşi privi lung şi iscoditor interlocutorul, spunând aproape răstit:

— Dar tu, de unde-ai aflat?

— Mi-a spus nevastă-mea.

— Şi ea, de unde ştie? insistă moşneagul.

— Păi fata nu lucrează la „Afrodita”?

— Ba da...

— Acolo... vreau să spun că la ea îşi face Venera pedichiura.

— Hm, bombăni moş Vasile, oarecum stânjenit. Te ştiu om serios: unul este căpitanul de rangul trei Ion Diblan! Şi pe voi, se adresă bătrânul celorlalţi, şi pe voi vă cunosc destul de bine... Şi voi sunteţi oameni serioşi.

Se apropie şi mai mult de ei şi, pe un ton care semăna a rugă, îngăimă:

— Vă roagă moş Vasile s-o ocrotiţi! Ana a fost un copil tare, tare necăjit.

. . . . . .

Spre seară vântul se mai domolise. Străzile deveneau din ce în ce mai aglomerate. Magazinele de pe artera principală a oraşului erau înţesate de lume, iar vânzătorii nu mai

pridideau. Ici şi colo, câte un străin căuta pe cineva care să-i priceapă limba şi să-l poată ajuta să se înţeleagă cu vânzătorul. Copiii se arătau nerăbdători în faţa galantarelor cu jucării viu colorate. O fetiţă ţinea morţiş ca păpuşa pe care o alesese să vorbească franţuzeşte, iar la câţiva paşi de ea, un băieţel ţinut în braţe de un ofiţer de marină se zbătea vrând să încalece pe un elefant – reclamă a magazinului.

De-a lungul trotuarelor erau parcate zeci de maşini ale căror plăcuţe de înmatriculare te făceau să crezi că toate neamurile pământului îşi dăduseră întâlnire în acel oraş-port. Din restaurantul-bar, situat chiar în centru, răzbăteau până afară acordurile orchestrei, iar la câţiva paşi mai departe, răsuna o melodie cântată de Margareta Pâslaru la un megafon instalat în vitrina salonului de înfrumuseţare „Afrodita”, aflat la primul etaj al unui hotel.

Responsabilul salonului, Harvas Aleutin, era un om trecut de şaizeci de ani; mic de statură, aproape obez, cu obrajii bucălaţi, îşi întâmpina clientela cu aerul unui om de lume care ştie a fi o gazdă perfectă. Cunoştea numele fiecărei cliente obişnuite, ştia câţi copii are, bolile mai grave de care suferiseră ori sufereau încă, atât copiii cât şi ceilalţi membri ai familiei, îşi manifesta îngrijorarea în mod sincer, i se citea asta în privire.

„Am fost navigator timp de patruzeci de ani”, îi plăcea să se fălească. În realitate fusese o vreme bucătar, o vreme frizer şi coafor pe mari vapoare de pasageri. Străbătuse lumea în lung şi-n lat şi cunoştea foarte multe lucruri despre pământuri îndepărtate, despre oamenii de acolo şi despre obiceiurile lor. Spunea că ar fi fost însurat de opt ori şi că de fiecare dată a rămas singur, toate soţiile părăsindu-l pentru că „am o inteligenţă care depăşeşte stadiul mediu şi, proaste cum erau, le „oboseam”, explica el. Părăsise vaporul în urma unui accident suferit într-un naufragiu, şi până să obţină despăgubirile cuvenite din partea acelei companii de peste mări şi ţări, până când a intrat în serviciu şi a căpătat o garsonieră într-un bloc nou, aproape de centrul oraşului, „moşul” îi oferise adăpost.

Primăvara se lăsase aşteptată mult. Zăpezile mai străjuiau încă pe acoperişurile caselor, iar copiii mai găseau ici şi colo câte un locşor bun pentru derdeluş. Zilele erau luminate de un soare cu străluciri false, iar nopţile erau reci, uneori chiar geroase.

Într-o astfel de noapte, la numai câteva minute după ce aţipise, domnul Harvas Aleutin fu trezit de ţârâitul soneriei de la intrare. Aprinse lampa de la căpătâiul patului îşi încălţă papucii şi se îndreptă spre uşă.

— Cine sună?

— Eu... Vasile... se auzi, timidă, vocea celui de afară.

— Care Vasile? strigă domnul Harvas.

— Vasile Motorca! strigă la rândul său vizitatorul.

Harvas se repezi la clanţă, trăgând de ea în neştire; uitase că uşa era încuiată.

— O clipă, o clipă, moş Vasile...

În sfârşit descuie şi rămase pironit în prag.

Moş Vasile la el, la el acasă, după aproape patru ani!

— Bună seara, omule! spuse bătrânul, dar celălalt nu era în stare să-i răspundă.

Se priviră îndelung.

— Intră! şopti Harvas, gâtuit de emoţie.

— Necazul m-a adus la uşa ta, spuse bătrânul.

Harvas se repezi spre dulapul de haine.

— Nu-i nimic, nu-i nimic... adică... vreau să spun... se aranjează... bâigui amfitrionul, scotocind printre cămăşi şi izmene, în aflarea, parcă, a unui talisman. Apoi se întoarse spre Vasile cu un carnet de C.E.C. Am aproape opt mii de lei şi, dacă te pot scăpa de necazuri, sunt fericit.

Celălalt îl privi lung, în tăcere.

— Ia-i, insistă Harvas. Dacă nu-s de-ajuns, mai fac eu rost.

— Nu... nu pentru asta am venit, rosti grav Vasile.

— Atunci?

— Şezi şi minunează-te pentru ce te-am sculat în toiul nopţii.

Harvas se aşează şi bătrânul îşi aprinse o ţigară. Trase câteva fumuri, ţinându-şi ochii închişi, ca pentru a se

desprinde de tot ce-l înconjura şi astfel să-şi adune gândurile, să şi le rânduiască.

— Harvas, ne cunoaştem... cam de douăzeci şi cinci de ani... Eu sunt mult mai bătrân ca tine... dar asta nu ştiu cât de mare importanţă ar avea pentru cele ce o să-ţi spun. Ştii... ce m-a legat pe mine de tine, când ne-am cunoscut, a fost că eram foarte singuri: da, da... Amândoi eram foarte singuri, atunci. Tu, chiar dacă te-au lăsat toate nevestele alea despre care vorbeşti, ai ştiut – măcar un ceas din viaţa ta – ce înseamnă să te aştepte cineva când te-ntorci de pe mare; eu... nu. Înţelegi? Eu n-am cunoscut niciodată sentimentul ăsta. Acuma nu mai merg pe mare, nu mă mai duc nicăieri, ca să am de unde să mă întorc, dar nu mai sunt singur.

— Te... te însori?

— Nu, n-am de gând să mă fac de râsul oamenilor la bătrâneţe. Mi s-a întâmplat cu totul altceva; acum câteva ceasuri m-am trezit cu o fată de vreo nouăsprezece ani care a bătut la uşa mea. Tocmai fierbeam nişte rachiu şi mă gândeam cum de uitasem toată ziua să-mi cumpăr piper: sunt răcit, tare răcit. Am deschis şi fata mi-a spus că o cheamă Ana Motorca şi să-i dau voie în casă, că a degerat de când mă tot caută. „Intră!”, i-am spus. Ei, ce să-ţi mai lungesc povestea... Frate-meu, mai mare cu doi ani ca mine, Trandafir, i-a fost bunic. Acu’ a murit şi cum nu mai are pe nimeni, a tras la mine. Zice că pentru scurtă vreme, dar eu... tare n-aş mai lăsa-o să plece. Drept să-ţi spun, şi uitasem de ea... Acu’, dac’a venit... Şi-apoi, nici eu n-am pe nimeni de-al meu... Şi am casa şi bruma mea de gospodărie, şi agoniseala de ani şi ani de zile...

— Pricep, spuse Harvas. N-ai vrea să se piardă totul...

Tăcură vreme îndelungată, apoi. Bătrânul spuse:

— Dă-mi ceva de băut, dar ceva tare; mi-a intrat frigul în oase şi parcă-mi tremură tot corpul.

Celălalt se ridică de pe scaun, îndreptându-se către o uşă care ducea spre bucătărie şi se făcu nevăzut.

Bătrânul se ridică şi el. Începu să examineze mobilele modeste, noi şi curate, care mai emanau încă miros de

lemn şi vopsea. Încercă droturile patului apăsându-le cu degetele lui noduroase, mângâie spătarele scaunelor, cu palma-i înăsprită încă de cei patruzeci şi cinci de ani în care se luptase cu mii de metri de parâme[1] şi se opri în dreptul ferestrei. Dădu perdeaua la o parte şi privi în stradă. Îi trebuiră câteva minute să-şi acomodeze privirea la lumina străzii şi numai după aceea putu să observe că afară începuse să cadă o lapoviţă pe cale să se transforme într-o ninsoare bună. Îl străfulgeră gândul că a lăsat-o pe Ana în casă, fără să-i fi aprins focul. În aceeaşi clipă uşa scârţâi şi bătrânul se întoarse în direcţia din care venea Harvas, ţinând într-o mână o tavă pe care încropise o gustare, iar în cealaltă un clondir cu o băutură de culoarea paiului de grâu.

— Drept să-ţi spun, mă culcasem nemâncat. Aşa mi se întâmplă de la o vreme... Singurătatea, poate... Da, da, numai ea e de vină, se tângui Harvas.

Începură să mănânce.

— Ai să râzi când ţi-oi spune că până mai acum câteva zile am fost şi eu cu cineva; vreau să zic că mă aştepta cineva şi din cauza asta veneam seara cu plăcere... Ba chiar cu grijă, acasă.

— Vreuna dintre fostele tale neveste? căută să-l iscodească moş Vasile.

— Aş! Un şoricel... Cum intram pe uşă, mai exact, când aprindeam lumina, ţâşnea dintr-o găurică, se aşeza ca un popândău în mijlocul camerei şi chiţăia atâta de caraghios! O, doamne, ce caraghios chiţăia! Şi cum mă mai certa dacă nu-i dădeam imediat de mâncare. Nu-i grozav? Vreau să spun. Nu-i grozav de caraghios?

O vreme mâncară în tăcere.

— Nici nu mă-ntrebi de ce am venit la tine, în puterea nopţii... spuse bătrânul într-un târziu.

— Nu îndrăznesc.

— Pentru Ana.

— Mai exact, îl rugă Harvas.

— Mi-a spus că se pricepe la pedichiură; are carte de

[1] Parâmă — funie groasă, marinărească.

lucrător...

— Gata. Sper că am priceput.

— Asta... vroiam să te rog...

— Nu! strigă celălalt. Să nu mă rogi.

Bătrânul se ridică; părea contrariat de strigătul lui Harvas. De ce strigase la el? Nu putea pricepe schimbarea bruscă a tonului şi a atitudinii omului din faţa sa. Vru să plece şi să-i trântească uşa în nas, dar aici nu era vorba de el, ci de fetiţa aceea care venise în casa lui doar de câteva ore şi pe care ar fi vrut s-o păstreze lângă el. Se hotărî să-şi calce mândria în picioare şi să mai încerce o dată a-l îndupleca pe cel la uşa căruia bătuse în toiul nopţii. Se întoarse din dreptul uşii, se apropie de Harvas care şedea încremenit, sprijinindu-şi capul în palme, şi-i şopti:

— Ascultă, vroiam să te rog... aşa... frăţeşte... ajută-mă să simt şi eu ceea ce ţie ţi-a fost dat să simţi; să am şi eu pe cineva de-al meu lângă mine, să m-aştepte şi pe mine cineva... Tu, Harvas, tu ai simţit asta de mai multe ori în viaţa ta... Soţiile tale... şoricelul...

Harvas se ridică brusc de pe marginea patului şi-i cuprinse mâinile într-ale lui, strângându-i-le cu disperare.

— Mâine, şopti el, ca un jurământ, chiar de mâine...

— Îţi mulţumesc, bâigui moş Vasile şi vru să plece, dar Harvas îl reţinu.

— Şi să mai ştii, moş Vasile, că eu am să mă mulţumesc doar s-o văd în fiecare zi... Poate că şi asta ar fi o fericire pentru un om pe care... nimeni...

Fraza i se curmă şi izbucni în plâns.

— Bine, dar soţiile tale, bâigui încurcat bătrânul.

— Nu! strigă Harvas, deznădăjduit. Nimeni, n-auzi? Dacă poţi înţelege asta. Pricepi? Nici soţiile n-au existat în viaţa mea, nici şoricelul... nici soţiile... nici şoricelul...

În după-amiaza aceea de noiembrie, Ana puse deoparte una dintre cele două gogoşi pe care i le adusese „unchiul Harvas” („şeful” cum îi spuneau celelalte fete care lucrau la „Afrodita”), în contul porţiei de răsfăţ zilnic.

Cu toate că băgase de seamă, Harvas se prefăcu a nu fi

văzut nimic dar, pentru că – aşa cum puteau spune toţi cei care-l cunoşteau – nu prea se pricepea să-şi ascundă gândurile ori sentimentele, continua s-o observe pe Ana, printr-o oglindă. Fruntea i se încreţi, iar buza de jos i se răsfrânse mult în afară, ceea ce putea să însemne mirare ori nedumerire sau, şi mai rău pentru el, o oarecare durere.

Una dintre fete o făcu atentă pe Ana care, uitându-se direct la Harvas, intui pe moment ce se petrecea cu el. Se îndreptă spre locul unde „unchiul”, surprins de privirile ei, căuta să mimeze o oarecare preocupare, începând brusc să răsfoiască un bonier.

— Mulţumesc! şopti ea.

— Aa! se prefăcu Harvas, sustras parcă pe neaşteptate din lucrul său. Ţi-au plăcut?

— Da, foarte mult.

— Mă bucur, mă bucur; am să-ţi mai cumpăr două şi pentru... Se opri. Ciuda pricinuită de gestul Anei răbufnise şi, aşa cum se mai întâmplase de multe alte ori, avea să urmeze marea scenă. Ana ştia şi aştepta răbdătoare, dar de data asta „unchiul Harvas” avea să afle că, pe lângă moş Vasile şi el, în sufletul fetei îşi mai făcuse loc cineva: „Necăjitul”, cum îl botezase moş Vasile pe câinele cules de pe drumuri chiar în dimineaţa aceea. Spre surprinderea Anei, nu numai că marea scenă n-a avut loc, dar „unchiul” se arătase chiar impresionat.

— Am să vin pe la voi... poate chiar astă-seară. Vreau să văd cu ochii mei câine mâncând gogoşi cu magiun. Vreau s-o văd şi pe asta. În sala de aşteptare a salonului intră un tânăr de statură potrivită, cu umerii puţin aduşi, ciufulit de vântul care se stârnise dinspre mare. Avea obrajii supţi, iar pometii uşor proeminenţi îşi motivau forma ca pentru a apăra nişte ochi mari, negri, neastâmpăraţi şi scânteietori, aşa cum sunt cei ai copiilor când au febră.

— Costea! rosti Ana, strângându-l de mână pe Harvas.

„Unchiul” îi urmări privirea.

— Nu-mi place ţângăul ăsta şi mai ales nu-mi place că vine mereu pe-aici.

— O caută pe Tina, mai spuse Ana, şoptit, privindu-l

rugătoare pe Harvas, implorându-l parcă să nu-l mai repeadă – aşa cum făcuse zilele trecute.

Harvas se uită la ea, nedumerit.

— N-au decât să se întâlnească oriunde, oricând, dar nu aici; nu se cuvine... Ultimele cuvinte le rostise pe un ton atât de scăzut, încât Ana pricepu că începea să cedeze.

— Ştii, nu mai au când să se vadă. Costea pleacă astă seară, într-o aplicaţie... şi o să lipsească aproape trei săptămâni.

Harvas tresări şi-i strânse mâna. Apoi, după câteva clipe îşi ridică privirea, căutând-o pe aceea a Anei şi, vrând parcă să se asigure că ea nu-l minte, o întrebă, oarecum emoţionat:

— Adevărat?

— Adevărat.

— Doamne, eu îl credeam un oarecare şi când colo el e marinar; marinar adevărat!

Rămase cu ochii aţintiţi în gol. Poate spre lumile pe care le văzuse cândva şi-ntr-un târziu îşi trecu o palmă peste frunte, vrând parcă să-şi alunge nişte gânduri care păreau că-l dor.

— E radiotelegrafist.

— Bietul băiat! O fi plecând departe...

— Da... mi-a spus Tina, dar am uitat.

— Tina! strigă deodată Harvas.

Fata era chiar la spatele lui, la numai câţiva paşi. Căuta privirile iubitului ei cu ochii măriţi de înfrigurarea aşteptării. Dar el stătea cuminte în sala de aşteptare, nădăjduind că Tina sau vreuna dintre colegele ei or să aibă drum pe lângă el şi-atunci...

— Tina! strigă din nou „şeful”.

— Da... răspunse fata, pe un ton nesigur, datorită emoţiei care, de câteva clipe, pusese stăpânire pe ea.

— A venit... Costea; aşa-l cheamă, nu?

— Da, aşa-l cheamă.

— Eşti liberă.

— V-aţi supărat, desigur...

— Încă nu.

— Fiţi sigur, n-o să se mai întâmple... O să-i spun...

— Da, da, să-i spui, întări Harvas, pe un ton voit ridicat, să-i spui că mă supăr dacă n-o să se poarte frumos cu tine.

— Vă mulţumesc!

În ochii Tinei sclipeau lacrimi.

— Vă mulţumesc...

— Du-te odată, pentru toţi dracii de pe lume (asta era expresia lui de revoltă încă din anii tinereţii sale de „navigator”) şi nu lăsa omul să te aştepte.

— Mă duc... bâigui ea.

— Stai!

— Da...

— Părinţii tăi îl cunosc?

— Da.

— Atunci totul e-n ordine, încuviinţă „şeful” şi, spre surprinderea lui Costea, îi făcu semn să se aşeze; ba chiar îi zâmbi.

Ana se duse mulţumită la scaunul ei de lucru.

Venera Diblan tocmai trecea pragul salonului, însoţită de o bună prietenă, de Malvina Rotaru.

Malvina Rotaru era desenatoare tehnică la un institut de proiectări, înfiinţat abia cu un an în urmă pe lângă şantierul de construcţii navale din port. Înaltă, voinică, totdeauna veselă, gata să vină în ajutorul primului om întâlnit, Malvina era tipul prietenei ideale.

Venera era opusul ei; mai mică de statură, foarte slabă şi de cele mai multe ori şi foarte tristă. Lucra ca cercetător la acvariul de pe malul mării unde, în curând, avea să ia fiinţă o secţie de cercetări a institutului din Constanţa.

Domnul Harvas le ieşi în întâmpinare, arborând un zâmbet care vroia să exprime bucuria cu care cele două femei îl fericiseră, venind la el. Se înclină adânc, întrebă pe fiecare „ce mai nou pe-acasă” şi le conduse la Ana.

— Prima este doamna Diblan, spuse Malvina, întinzând arătătorul mâinii stângi spre Venera, cu gestul unui copil care-şi pârăşte colegul.

— Nu-i adevărat, protestă Venera, lipindu-se de trupul

firav al Anei, ca pentru a-i cere ocrotire. Doamna Rotaru a venit înaintea mea.

Ana râse, cu bucuria aceea tristă a celor care n-au prea râs în copilăria lor. Îi plăcea jocul celor două femei, dar se angaja cu stângăcie în el, tot din pricină că nu se prea jucase până atunci. O admira pe Malvina Rotaru pentru veselia ei contagioasă, dar pentru Venera Diblan simţea cu totul altceva. Nu ştia încă prea bine, poate că-i era foarte dragă, poate că-i era milă de ea, pentru că ori de câte ori o întâlnea pe stradă avea privirea tristă şi încărcată de preocupări grave şi tainice.

— Domnişoară! nu te lăsa impresionată de văicărelile femeii, şopti grav Malvina, de parcă s-ar fi adresat unui bărbat.

Venera râse

— Ei bine, am să vă rog să trageţi la sorţi, spuse Ana şi, luând dopul unei sticluţe îşi duse mâinile la spate. Apoi, cu iuţeala fulgerului readuse mâinile înaintea celor două femei.

— Dreapta! strigă Venera.

Ana desfăcu pumnul mâinii drepte şi dădu la iveală dopul, aşa că Malvina fu nevoită să se aşeze prima, iar Venera îşi trase un scaun lângă ea.

— Te rog să-i laşi măcar o bătătură netăiată, şopti Venera, destul de tare ca Malvina s-o poată auzi.

— De ce? întrebă Ana, pregătindu-şi cele trebuincioase,

— Mâine îi vine soţul dintr-o manevră: desigur, o să fie obosit, iar doamna Rotaru o să vrea să se plimbe.

Malvina râse.

— Dacă-i aşa, atunci doamnei Diblan să-i tai un deget; tot pentru liniştea soţului...

Ana o privi mirată pe Malvina, care preciză:

— Poimâine iese în probă cu tot divizionul de vedete; trebuie să încerce nişte motoare ieşite din reparaţie şi asta o să le ia, pe puţin, o săptămână.

— Două, spuse trist, Venera.

— Dar, parcă era vorba să-l mute de la vedete la vânătoarele de mine. O!, dacă ai şti ce bucurie domnea

printre colegii bărbatului meu când au aflat asta... Toţi spuneau că şef ca Diblan, mai rar.

O ucenică aduse apă caldă şi se retrase imediat. Ana îşi începu lucrul, părând absentă la discuţia celor două femei. Din când în când le privea cu un aer curios, mai ales când pe dinaintea ochilor minţii i se perinda imaginea vreunuia dintre soţii celor două cliente.

Căpitanul locotenent Lazăr Rotaru era un bărbat de statură potrivită, blond, cu ochi de culoarea oţelului şi obraji arşi de soare şi vânt. Acuma, avea aproape treizeci de ani. Se însurase pe la douăzeci, imediat după ce absolvise şcoala de marină militară şi, din câte spunea lumea, avea o căsnicie fericită alături de o femeie tot atât de veselă ca şi el.

Malvina, mai vârstnică decât el cu aproape zece ani, nu lua în seamă nici bârfelile şi nici „sfaturile prevenitoare ale prietenelor”. Niciodată, în decursul celor opt ani de căsnicie, nu-l întrebase unde se duce şi de unde vine, atunci când el stătea mai mult „pe uscat”. Lazăr era muncitor, serios, perseverent; ajunsese comandant de navă şi era pe punctul de a fi promovat,

— Se încăpăţânează să rămână la „Vedete”, spuse Venera; glasul ei trăda o ciudă abia stăpânită.

— Ei, dacă ar consimţi să preia divizionul de „vânătoare”, l-ai avea mai mult pe acasă. Aşaa... nu vezi? Bărbatul meu le plânge pur şi simplu de milă; aplicaţii peste aplicaţii şi când ajung şi ei la uscat pentru câteva zile, gata... le şi trânteşte o alarmă.

— Da, aşa-i, încuviinţă Venera şi gândurile ei zburară către Ion.

Rămase cu privirile în gol şi o mare tristeţe i se aşternu pe faţă.

Căpitanul de rangul trei Ion Diblan avea să împlinească peste câteva săptămâni, patruzeci de ani. Era de o înălţime rar întâlnită, fapt care-i atrase porecla de „Uriaşul”, cu umeri laţi şi un cap de copil frumos şi obraznic. Nu fusese niciodată în tinereţea lui ceea ce se cheamă un „băiat cuminte” dar... o dată cu vârsta şi mai ales cu apariţia

Venerei în viaţa lui, se potolise. Poate că ar fi ajuns mai departe pe scara ierarhiei militare, dacă năzbâtiile tinereţii n-ar fi atârnat atâta de greu în dosarul lui de ofiţer. Foile calificative făcute de numeroşi şefi pe care-i avusese în decursul celor unsprezece mutări „disciplinare” şi altele în interes de serviciu, atestau: „Navigator excelent, bun în funcţie de comandă, lucrează într-un perfect spirit de echipă, rezistent, sârguincios, cu foarte multă iniţiativă şi excepţional curaj în situaţii critice”, dar... câteva rânduri mai jos, se putea citi: „...uneori nedisciplinat, îi plac prea mult petrecerile...”. Aşa îl ştiau şi şefii, şi colegii, şi prietenii, şi toată lumea. Dar el se schimbase mult şi de multă vreme; mai exact, de când o întâlnise pe Venera cu lumea ei îndepărtată, cu poezia preocupărilor ei, cu acvariul şi cărţile de ihtiologie, cu sufletul ei ciudat... Şi ea aflase de pe la oameni despre „Uriaşul” şi, poate că de aceea în ciuda purtărilor lui de acuma, undeva, în sufletul ei persistau chinurile îndoielii. Şi chinurile astea răbufneau din te miri ce; „astăzi nu m-ai sărutat decât o dată”, „ieri ai stat de vorbă un sfert de oră cu soţia secundului tău” (secundul se afla grav bolnav de malarie şi biata femeie venise să-i spună că-i pe moarte), „la cinematograf te-ai uitat insistent la tânăra care se aşezase în dreapta mea” şi câte altele. Urmau apoi împăcările cu plâns şi rugăminţi de iertare, cu făgăduieli şi jurăminte din partea lui că astfel de scene nu se vor mai repeta.

Într-un târziu, Venera fu trezită din gândurile ei. Cineva îi pusese o mână pe umăr. Tresări şi îşi ridică privirea.

— Zaza!

Se sărutară.

Zaza era o veche prietenă de a ei; prima prietenă de când se măritase cu Ion. Bărbatul Zazei, „Artileristul”, cum îi spuneau prietenii, era şeful unei subunităţi de artilerie de coastă.

— Să-ţi prezint pe Malvina Rotaru, soţia unui coleg al lui Ion.

Cele două femei îşi strânseră mâinile.

În ciuda celor nouăzeci de kilograme şi a unei înălţimi de

un metru şi optzeci, Zaza izbucni în plâns.

— Te-am căutat şi acasă şi la serviciu...

— Dar ce ţi s-a întâmplat?

— Ion e pe uscat?

— Da, dar pleacă mâine seară.

— Înseamnă că tot am puţin noroc, mai apucă să bolborosească Zaza.

Ana se ridică şi aduse un scaun pentru noua clientă.

— Apă, apă! Domnişoară, strigă Zaza, dând semne de sufocaţie.

Ana aduse în grabă un pahar cu apă din care Zaza sorbi cu greu câteva înghiţituri. Mâna îi tremura foarte tare.

Trecură câteva minute.

Domnul Harvas întrebă dacă nu e cazul să cheme Salvarea, dar Venera îl linişti şi el se retrase.

— Îl mută pe Bebe!

— Unde? întrebă Venera.

— La batalionul I, unde nu se are prea bine cu comandantul.

Zaza oftă şi se porni din nou pe plâns.

— Dar e un om destul de cumsecade, interveni Malvina.

— Să crezi dumneata asta, bâigui Zaza printre sughiţuri. Înseamnă că nu-l cunoşti decât aşa... „de bună-ziua”, pe colonelul Dragomirescu; să-l ferească Dumnezeu pe soţul dumitale... E marinar?

— Da...

— Ei, să lucreze măcar un ceas cu el. Ştiu eu ce spun...

— Poate, murmură Malvina descumpănită de pornirea Zazei.

— Poate? Zici „poate”, pentru că... şi fraza îi fu curmată de un nou val de lacrimi. Atâta doar că ajutorul lui Dragomirescu e un băiat de zahăr. Îl ştii, Venera... „rangul II Iosub”. Ăsta e altă stofă: ofiţer de stat major, ca şi Bebe; se cunosc de mult.

— Mâine vine Ion... De fapt, ce-ai vrea?

— Să vorbească el, la comandament, cu cineva... Nu se poate să nu cunoască acolo. Şi-apoi ştii şi tu că soţia „rangului I” Comşa, de la consiliul politic, îl simpatizează

tare mult pe Ion.

Venera se încruntă.

— Nu... n-am ştiut.

— Ei, lasă asta, se precipită Zaza, intuind că a spus ceva care nu prea i-ar fi fost pe plac Venerei. Ştii, nu numai că Dragomirescu nu-l vede cu ochi buni, dar mă gândesc şi la pericolul...

— Pericol? întrebă Malvina, care se arăta interesată de orice fel de lucruri adevărate ori imaginare care purtau o astfel de etichetă.

— Evident! făcu Zaza pe interesanta, continuând pe un ton ce se vroia tainic; am aflat de la soţia unui inginer. Care este vecin cu noi, că la batalionul I se vor aduce nişte arme secrete cu tragere foarte lungă şi cu dispozitive de ochire... la milimetru.

— Spune-mi, o întrerupse Venera, cum arată soţia căpitanului de rangul I Comşa?

— Ha, ha! chicoti Zaza. O urâtă de n-are pereche. E toată plină de pistrui, dar deşteaptă de nu se mai poate. Ai cunoscut-o şi tu la balul promoţiei de anul trecut.

Venera se încruntă pentru câteva secunde, apoi trăsăturile feţei i se destinseră, fruntea i se înseninâ şi un zâmbet începu să-i încolţească pe buze.

— Da, mi-o amintesc; nu-i urâtă... e chiar nostimă, întotdeauna spunea despre o femeie că e „nostimă” când nu intuia în ea o rivală.

Zaza se ridică de pe scaun, îşi luă rămas bun şi plecă.

— Atâta rău cât aş umbla eu cu intervenţii pentru Lazăr, spuse Malvina. Cred că m-ar omorî să afle că fac pe mămica cu el. Acuma e la „vânătoare”, mâine dacă l-o avansa şi l-o muta la purtătoarele de rachetă sau la submarine, treaba lui. Sigur că mi-ar părea rău să-l văd mai puţin pe-acasă, dar nici să-l umilesc pe la oameni...

Prietena ei părea absentă, deşi se străduia din răsputeri să salveze aparenţele şi să manifeste interes pentru peroraţia amicei. Pe Venera o obseda un gând, şi după un răstimp izbucni:

— Spune-mi, Malvina, cam câte zile pe lună lipsesc cei de

la vânătoarele de mine?

— Ei... nu lipsesc un număr fix de zile... dar, când nu sunt aplicaţii ori manevre speciale, cam şapte, opt.

— Au multe alarmări de noapte?

— Nu... Luna trecută doar două, iar luna asta, nici una.

— Ion lipseşte foarte mult... Uite, mâine seară pleacă şi se întoarce peste două săptămâni. Of, de-ar vrea să se mute de la vedete!

Salonul „Afrodita” îşi trăsese obloanele. Era târziu. Aproape unsprezece. Harvas era tocmai pe punctul de a încheia în biroul său socotelile zilnice, când zgomotul unui pahar căzut pe ciment, în încăperea alăturată, îl făcu să tresară. Privi prin uşa întredeschisă şi, nevăzând pe nimeni. Strigă:

— Cine-i acolo?

— Eu, se auzi glasul Anei.

— Bunicuţo! Exclamă el, surprins (aşa o alinta); n-ai plecat încă? Apoi adăugă precipitat: ce-o să zică moş Vasile?

Fata îl privi lung şi oarecum ciudat. Părea că nu-l auzise.

— Trebuie să fie târziu...

— Da... destul de târziu; ai adormit, desigur, încercă Harvas să glumească!

— Nu, îngăimă fata.

— Atunci?

— Mă gândeam.

— La ce?

— La cât de multe lucruri poţi afla de la unele soţii ale marinarilor.

Harvas căscă ochii mari, nedumerit. Încercă să zâmbească, ba chiar să spună ceva, dar nu putu!

— Nu e vorba, cumva, de lucruri care nu privesc o fetiţă cuminte?!

Bătrânul o apucă de mână şi cu multă gingăşie, o duse în birou, o mângâie pe obraji şi o aşeză pe un scaun. Se aşeză şi el în faţa ei, dar nu îndrăzni s-o privească. Fruntea îi era năpădită de broboane de transpiraţie care se înmulţeau

văzând cu ochii şi Ana observă toate astea.

— Unchiule, spuse ea, apucându-i mâinile. Să ştii că nu-i vorba de micile prostii la care te-ai gândit.

Abia atunci îşi îndreaptă el privirile spre ale fetii; părea şi mai nedumerit.

— E vorba despre ceva mult mai serios... poate chiar de ceva foarte grav...

Bătrânul îi strânse mâinile, ca pentru a-i da curajul şi încrederea de care presupunea că ar fi avut nevoie.

— Spune, fetiţa mea!

Ana îşi trase scaunul, lipindu-l de cel pe care stătea Harvas şi vorbi în şoaptă:

— Cred că unele dintre soţiile marinarilor discută şi lucruri care nu le privesc nici pe ele, nici pe cei din jurul lor, dar...

— Dar? interveni bătrânul, suscitat parcă de tonul misterios în care fata părea că vrea să-şi îmbrace gândurile.

— Spuneam că ceea ce discută ele ar putea interesa pe cineva...

— Pe cine şi, mai ales, ce discută?

— Chestiuni marinăreşti şi militare; astea interesează pe cei care vor să afle unele treburi de felul ăsta, nu crezi?

— Ba da, bâigui Harvas şi îşi cuprinse capul în palme. Doamne, dumnezeule, niciodată nu mi-ar fi trecut prin minte aşa ceva. Şi când te gândeşti, tocmai la mine, aici, la „Afrodita”. Ce primejdie.

După câteva clipe plecară.

Strada era pustie. Vuietul mării, şuierul vântului, covorul de frunze umezit de ploaie, totul răspândea tristeţe... Trecură de partea cealaltă a străzii principale şi Harvas îşi privi ceasul. Apoi se opri, rezemându-se de zidul unei case.

— Nu te simţi bine? întrebă fata îngrijorată.

— Ba da, ba da, se grăbi el s-o liniştească.

Din nou se uită la ceas, apoi, o vreme, privirile i se pierdură în gol. Părea că se gândeşte la ceva important.

— Acuma e prea târziu, spuse bătrânul, de parcă ar fi răspuns cuiva căruia i-ar fi împărtăşit gândurile ce-l chinuiau.

Fata tresări şi-l privi mirată, iar el îi surprinse nedumerirea.

— Spuneam că e târziu, adică nu-i o oră la care să mai poţi telefona unui om care se scoală dimineaţa la şase.

— Pentru ce şi, mai ales, cui vrei să-i telefonezi?

— Unui ofiţer care lucrează la... Aici, Harvas îşi curmă fraza, speriat parcă de faptul că vorbise prea mult.

Ana îl privi şi mai mirată, dar şi mai mânioasă totodată.

— Te gândeşti la soţul vreuneia dintre clientele acelea guralive?

— Poate, răspunse Harvas gânditor.

Fata îl observă eu atenţie.

— N-ar fi mai simplu să le-o spui chiar lor?

— Cui?

— Celor câteva cliente.

— Ce?

— Să nu mai flecărească despre aşa de multe lucruri care...

— A! tresări bătrânul; ar fi o idee... Dar, adăugă el după câtva timp, probabil că astfel de discuţii au loc de mai multă vreme...

— Din primăvară în orice caz... De când am venit eu.

— Asta înseamnă că, poate, făceau asta şi cu mult înainte de sosirea ta aici... Şi, aşa după cum spui tu, cineva interesat a auzit unele lucruri şi, mai ales, continuă să tragă cu urechea.

— S-ar putea, desigur, se grăbi Ana să încuviinţeze, angajându-se cu totul în jocul imaginaţiei bătrânului „navigator”.

— Trebuie să-l prevenim neapărat pe ofiţerul acela de la serviciul de contrainformaţii al marinei. Dacă uit cumva, aminteşte-mi mâine după-amiază. Vreau să te pun în legătură cu el... şi să-i povesteşti tu, fără nici o reţinere, tot, absolut tot ce ai auzit. Ar fi păcat să afle din altă parte ce se discută la „Afrodita”.

II

Moartea peştelui japonez

Acvariul „Dr. Emil Racoviţă” era situat într-o veche clădire care, dacă nu devenise încă improprie, începea să fie neîncăpătoare, atât pentru noile specii de peşti aduse în ultima vreme, cât şi pentru numărul vizitatorilor care sporea din zi în zi.

Imobilul se afla pe un dâmb, la vreo cincizeci de metri de mare şi destul de aproape de rada portului militar. Era o casă simplă: o cameră de primire la parter, biroul directorului şi sala de expoziţie cu bazinele din sticlă în care decorul subacvatic varia după specia peştilor găzduiţi. Aici, totul imita perfect vasta lume a tăcerii.

Sus, la etajul întâi, singurul de altfel, se aflau câteva camere de studiu, o bibliotecă şi două laboratoare.

Personalul se compunea, în afară de director, dintr-un tânăr cercetător ihtiolog, din alţi doi cercetători (o femeie şi un bărbat), o bibliotecară, doi laboranţi, un ghid şi două îngrijitoare.

Şi în dimineaţa aceea, la ora unsprezece, uşa de la intrarea principală se deschise larg, iar Alexandru Tordea – ghidul – îi întâmpină pe vizitatori cu o uşoară înclinare a capului şi un „bine-aţi venit” abia murmurat.

Era un bărbat aproape de cincizeci de ani, înalt, foarte slab, cu obrajii, supţi şi tenul pământiu; ochii, de culoarea cărbunelui, exprimau un fel de tristeţe amestecată cu o ciudată indiferenţă. De cele mai multe ori, nu-şi privea interlocutorul, asta poate şi datorită unei deformări profesionale, pentru că mai întotdeauna, când dădea explicaţii, privea obiectul şi nu pe cel căruia îi dădea lămuririle cuvenite.

De data asta părea mai vesel. „Îi plăcea să aibă lume multă în jurul lui”, spuneau colegii, în ciuda faptului că ducea o viaţă destul de retrasă. Trăia singur de multă

vreme... cel puţin aşa ştiau cei de la acvariu. N-avea prieteni, refuza orice invitaţie şi nu primea vizite, în urmă cu un an acceptase o invitaţie a Venerei Diblan. „Da, da, îşi aminteau unii, Venera l-a scos pe Sihastru din chilia lui”. Dar asta s-a întâmplat o dată, o singură dată pentru că, se pare, acea excepţie de la ritmul său de viaţă îi făcuse mult rău. A doua zi nu venise la serviciu şi poate că nici în ziua următoare n-ar fi venit dacă Venera, împreună cu soţul ei, alarmaţi de lipsa lui, nu l-ar fi vizitat.

L-au găsit singur. Nu l-au întrebat nimic şi nici el nu le-a dat vreo explicaţie. Au reuşit să-l scoată din casă şi s-au plimbat pe malul mării până târziu, noaptea. Când s-au despărţit, Alexandru i-a cerut căpitanului Diblan două sute de lei şi apoi, fără să-şi ia rămas bun de la ei, s-a smuls din loc, plecând grăbit spre portul comercial.

În dimineaţa asta, Alexandru Tordea părea bine dispus; un grup alcătuit din cincizeci de vizitatori inundă sala de aşteptare. Oamenii aveau chipuri vesele şi păreau nerăbdători.

Îşi luă varga subţire, confecţionată de el dintr-o creangă de alun şi invită grupul să-l urmeze. Treptat avea să uite de însingurare şi de celelalte necazuri, de anonimatul în care trebuia să trăiască din pricini pe care nimeni încă nu le aflase. Acum avea să trăiască cu adevărat, să redevină cel care poate că fusese ori ar fi dorit să fie.

Astfel de ocazii i se ofereau destul de rar, pentru că grupuri aşa de numeroase, ca cel de astăzi, veneau iar.

— Am descuiat, spuse o îngrijitoare, trăgând perdeaua de catifea care masca uşa ce ducea direct în sala mare a acvariului.

Alexandru Tordea se întoarse pe jumătate, schiţând un gest de invitaţie către vizitatori, dar rămase cu mâna ridicată şi cu privirile aţintite spre uşă, unde, un bărbat cam de vreo patruzeci de ani, bine clădit, înfăşurat într-o haină de ploaie, abia îşi făcuse apariţia, pierzându-se printre ceilalţi.

— Poftiţi! izbuti ghidul să rostească.

Şi, întorcându-se brusc, intră în sala mare, urmat de toţi

vizitatorii. Bucuria dispăruse de pe chipul său.

Începu explicaţiile cu glas trist, când şi când nesigur.

În semiîntunericul cu care ochii săi erau deprinşi, observă că silueta bărbatului îmbrăcat cu haină de ploaie se desprinse din grupul vizitatorilor şi se furişă în mijlocul acvariului.

Din pricina emoţiei, poate, ghidul făcu o pauză, şi liniştea de o clipă sau două fu tulburată de zgomotul produs prin spargerea unui obiect de sticlă. În sală se răspândi rumoarea vocilor vizitatorilor surprinşi, iar un glas de femeie strigă: „Lumină! Faceţi puţină lumină!” Urmară câteva secunde de linişte, după care din nou rumoare. Murmurului de glasuri speriate ori nedumerite i se suprapuse zgomotul unor paşi. Cineva scăpără un chibrit şi flacăra lui proiectă pe un perete o umbră care se îndrepta spre uşă dar care se opri brusc.

— Nu-i voie! strigă ghidul cu disperare şi omul se supuse, stingând imediat chibritul. Apoi reîncepură explicaţiile şi o dată cu ele zgomotul de paşi se făcu din nou auzit. Apoi o trântitură de uşă, urmată imediat de alta şi totul reintră în normal. Ghidul părea că se cam grăbeşte, relatările lui deveniseră din ce în ce mai scurte, chiar superficiale.

— Curge bazinul! spuse deodată un bărbat vârstnic, care părea a fi conducătorul grupului. Cred că are o spărtură, adăugă el şi se feri într-o parte, pentru a-i da ghidului posibilitatea să se convingă.

Alexandru Tordea se trase înapoi. Pipăi de-a lungul unei colcane de lemn care sprijinea plafonul, răsuci un comutator şi marea sală a acvariului fu inundată de lumină. Dintr-un bazin mic de sticlă se scursese mai bine de jumătate din cantitatea de apă pe care o avusese iniţial. Printre cioburi, o plăcuţă albă pe care se afla înscris, cu litere ronde, numele chiriaşului din micul bazin: „Peştele japonez”.

O îngrijitoare îşi făcu apariţia şi începu să adune cioburile. În cadrul uşii care ducea spre scara interioară – pe unde se ajungea la bibliotecă şi laboratoare – se iviră un tehnician şi cercetătoarea Venera Diblan.

— Mai întâi salvaţi peştele! spuse o tânără.

— Aşa-i, încuviinţă bărbatul de lângă ea. Nu vedeţi că se pierde?

„Nisipul de pe fundul bazinului a fost răscolit”, „peştişorul pluteşte pe o parte”, „salvaţi-l”, răsunară alte glasuri, aproape suprapunându-se.

Ghidul privea năucit. Venera Diblan se apropie de bazinul spart şi Tordea simţi că ea venea la el şi pentru el. Mergea cu paşi rari, fapt care putea să te încredinţeze că nimic grav nu s-a întâmplat, ori că totul va fi imediat repus în ordine. Scoase dintr-un buzunar al halatului o pensetă mare, ceru un vas cu apă proaspătă, care îi fu adus imediat, apucă cu grijă peştele japonez şi-l mută în noul bazin.

— Duceţi-l în laborator, spuse ea îngrijitoarei, după care se adresă lui Tordea: puteţi merge mai departe; sper să nu fie nimic grav. Zâmbi celor din grup şi porni spre uşa din fund.

Luminile începură să se stingă pe rând, două câte două, când cineva strigă: „Doamnă! Tubul!”

Venera se opri şi privi înapoi.

— Ce s-a întâmplat? Despre ce tub vorbiţi?

Cel care o reţinuse se desprinse de grup şi-i arătă un tub cam de cinci-şase centimetri, din care ieşeau nişte pastile mici, ca boabele de mazăre tânără.

— Luaţi-l în laborator! spuse ghidul.

Venera continua să privească tubul, prin sticla bazinului.

— Morfină! exclamă bărbatul care observase primul existenţa tubului.

Ghidul se sprijini de Venera şi ea îi simţi tremurul braţului şi strânsoarea degetelor care se crispau pe antebraţul ei.

Uşa care ducea spre sala de aşteptare şi, desigur, şi aceea care dădea în stradă, se deschiseseră; o pală de aer proaspăt şi rece pătrunse în marea sală a acvariului.

— Asta-i morfină! repetă descoperitorul tubului. Acum o să ştiţi cel puţin ce anume a pricinuit moartea peştelui japonez, mai adăugă el pe un ton ciudat.

Urmă o bufnitură. Fusese trântită uşa ce ducea spre sala

de aşteptare. Şi tot atunci se auzi zgomotul unor paşi grăbiţi.

III

Alarmă la „contrainformaţii”

Ana era palidă; cearcăne adânci o făceau să pară foarte obosită. Nu dormise aproape deloc. Moş Vasile o aşteptase la colţul străzii, împreună cu „Necăjitul” care îi sărise prietenos în întâmpinare. De îndată ce a intrat în camera bătrânului, fata s-a prăbuşit pe patul lui, şi el a privit-o nedumerit. S-a apropiat de ea. Pe vârful picioarelor, şi a mângâiat-o. Ea a ridicat privirea spre el şi i-a cuprins o mână.

Bătrânul simţea că Ana tremura.

Câinele se aciuase la picioarele Anei, privind-o parcă cu îngrijorare, apoi îşi strânse coada şi picioarele sub el şi, după o vreme, oftă.

Bătrânul o rugă să mănânce.

— Ai să mă certi, ştiu asta, se prefăcu Ana că începe a se juca, dar unchiul Harvas iar mi-a adus gogoşi. Vai, cum era să uit, mai spuse fata şi dintr-o săritură ajunse la clanţa uşii de care-şi agăţase şi o plasă. Scoase repede o gogoaşă, o rupse în două şi-i oferi bătrânului o jumătate, iar pe cealaltă o dădu câinelui.

Bătrânul muşcă distrat din bucata de gogoaşă. Într-un târziu îi căută privirea şi-i spuse şoptit:

— Bătrânii ştiu multe leacuri, dar vezi...

— Ce să văd?

— Dacă nu le spui beteşugul, n-au cum să-l afle şi tot netămăduit rămâi.

— Moşule!...

El încetase s-o mai privească. Aruncase nada şi acum aştepta ca vânatul să muşte din momeală. Intuise o „treabă serioasă” (cum spunea în tinereţea lui, ori de câte ori simţea că se apropie un mare banc de peşti). Acuma se uita din nou pe fereastră, lăsându-şi privirea să rătăcească la întâmplare.

— La noi, acolo... în salon, se discută vrute şi nevrute, spuse fata după câteva minute.

— Se mai întâmplă, se prefăcu bătrânul indiferent.

— Da, însă unele femei vorbesc ce nu trebuie.

— Ei... n-ai decât să nu-ţi pleci urechea la vorbele lor şi gata.

Ana îi istorisi totul, de-a fir a păr.

El o ascultă cuminte şi, după ce termină, se duse spre noptieră şi scoase din sertar câteva pipe şi două pungi cu tutun. Îi făcu semn fetei să se apropie, şi fata se aşeză lângă el.

— Uite, sfatul meu este că şi tu şi Harvas ar trebui să vă vedeţi de treabă. Cine are de auzit, aude şi fără voi.

— Tocmai că aude prea multe. De pildă, doamna Diblan sporovăieşte nu numai despre ce-o fi aflând de la bărbatu-său, dar şi despre tot ce-i spun, pesemne, celelalte femei pe care nu le slăbeşte o clipă. Face ea ce face, şi mai smulge câte ceva de la fiecare dintre ele.

— O fi făcând-o din gelozie, pentru omul ei... Ştii, aşa vorbeşte lumea.

— Unchiul Harvas crede că aşa-zisa ei gelozie ar putea să fie doar o mască şi că...

— Să-l ia dracu de idiot bătrân...

— Acum ce să fac?

— Hai să mâncăm, că îndată se crapă de ziuă şi trebuie să prinzi puteri. Te aşteaptă sarcini mari din partea tovarăşului ofiţer de la contrainformaţii, spuse bătrânul pe un ton batjocoritor.

Ana îl privi mirată şi-l întrebă:

— De ce crezi asta? Îi spun omului ce-am auzit şi pace.

— Ha, ha! râse sacadat bătrânul. Aşa-ţi închipui tu.

— Aşa mi-a spus unchiul Harvas.

— Pentru ce nu vă duceţi acolo, la sediul securiştilor?

— Nu ştiu, bâigui fata.

— Faci cum crezi; poate că tu vezi mai bine lucrurile astea... Mie, unul, îmi pare rău de biata doamnă Diblan. Păcat!

Îşi dezbrăcă surtucul, o sărută pe frunte, ca şi în celelalte nopţi când o trimitea la culcare şi se duse în camera lui. Era patru dimineaţa.

Luminile au ars într-una în ambele camere. Nici unul dintre ei nu avea pare-se chef de somn.

Pe la şapte, când începu să se lumineze de ziuă, Ana întredeschise binişor uşa care dădea în camera bătrânului şi, spre surprinderea ei, îl văzu aşezat la o măsuţă dinspre capătul patului, aplecat asupra unei foi de hârtie. Scria. Locuia de opt luni la el, dar în postura asta nu-l mai văzuse. Moşul părea adâncit în cele ce făcea şi Ana rămase în pragul uşii continuând să asculte cum silabisea în şoaptă fiecare cuvânt pe care îl aşternea cu o mână nu prea obişnuită să scrie. După efortul pe care-l făcea şi după ritmul rar în care mişca tocul de lemn de care legase cu aţă o peniţă „klaps”, ai fi crezut că desenează ceva destul de complicat de care, cu greu îşi mai aducea aminte.

— N-ai închis ochii toată noaptea, aşa-i? rosti el fără să-şi întoarcă privirea spre fată.

— Aşa-i, dar cred că nici dumneata...

— Nici eu... nici eu... încuviinţă bătrânul, punând tocul jos. Apoi se răsuci pe scaun şi o privi lung. Ochii lui păreau obosiţi şi aveau o fixitate înspăimântătoare.

— Ar trebui să te odihneşti, încercă Ana să-l convingă.

Bătrânul sări de pe scaun şi chicoti:

— Hi-ha! Ia te uită ce obosit sunt şi prinse a ţopăi prin odaie. Nici prin minte nu-mi trece să mă culc acuma. Uite, fac ceaiul şi pe urmă plec în oraş.

Ana veni lângă el şi-i mângâie obrajii.

— Unde pleci? şopti ea îngrijorată.

— Până la tutungerie; cumpăr o marcă şi pun scrisoarea la cutie. Asta-i tot.

În aceeaşi zi, în care avusese loc incidentul de la acvariul „Dr. Racoviţă”, pe la ora prânzului, domnul Harvas se întâlnea cu Ana, nu departe de locul în care se despărţiseră cu paisprezece ore mai înainte.

Ploua torenţial; amândoi purtau haine groase şi umbrele.

Harvas părea îngrijorat, preocupat, abătut.

— Trebuie să-i telefonăm, spuse el.

— Păi, nu l-ai anunţat până acuma?

— Nu... adică i-am spus că o să venim, dar...

— Mergem acolo?

— Nu tocmai; pe undeva... pe-aproape. Ştii, m-am înţeles cu el să-i telefonez când ajungem chiar lângă serviciul de contrainformaţii. La vreo cincizeci de metri e o cofetărie... Mi-a spus că iese imediat şi vine să se întâlnească cu noi.

— Atunci să mergem.

Unchiul Harvas îşi consultă ceasornicul; apoi, o luă de braţ pe fată şi porniră spre port. Când ajunseră în locul unde se afla acvariul, se opriră câteva clipe; marea le oferea un spectacol emoţionant: gemea şi se văita din adâncuri, se zbuciuma, plângea parcă toate suferinţele care au fost şi care mai aveau să fie pe lume, iar lacrimile ei se înălţau în trombe înalte, uriaşe.

Ana se strânse, înfricoşată, de braţul lui Harvas.

— N-ai mai văzut aşa ceva, nu?

— Nu, murmură fata; niciodată...

Fraza îi fu curmată de sirena unui vapor care se apropia de rada portului comercial şi, o dată cu anunţarea sosirii, cerea pilot.

— Ehei, frăţioare! exclamă „unchiul Harvas”, nu prea văd eu ce drac de om s-ar încumeta să iasă la larg cu şalupa, pe o vreme ca asta.

— Şi-atunci, ce o să se întâmple?

— De! S-ar putea să ancoreze la câteva mile de ţărm şi s-aştepte vreme mai bună... Asta, dacă l-o ţine ancora şi nu l-or smulge valurile.

— Dar dacă-l smulg?

— Atunci s-a zis cu el. Îl duce apa unde vrea ea; ştiu bine asta, că doar pe o astfel de vreme mi s-a întâmplat şi mie

necazul ăla cu naufragiul.

— Şi n-a venit nimeni să vă ajute?

Unchiul Harvas suspină adânc şi nu-i răspunse.

Ana privea înspăimântată spectacolul care, în imaginaţia ei, dobândea proporţii de apocalips.

— Vreau să ştiu dacă nimeni nu se va duce în întâmpinarea vasului care cheamă în ajutor, strigă ea, când urletul sirenei din larg se făcu iar auzit.

— N-ai cum.

— Ba da, hai să mergem în port. Poate că ei n-au auzit.

Harvas zâmbi trist:

— Fii liniştită, au auzit.

— Atunci de ce nu se mişcă nimeni?

— Poate că o să se mişte...

— Când? Când n-or mai avea ce să salveze?

Ana se smulse de lângă el şi-i strigă:

— Aşteaptă-mă la cofetărie.

Santinela de la intrarea în rada portului militar păru surprinsă de apariţia Anei.

Fata tremura; ochii ei ieşiţi din orbite de-atâta fugă îl impresionară pe ostaşul santinelă care o întrebă pe cine caută.

— Pe general! Pe cel mai mare!

— N-avem general, spuse cu blândeţe ostaşul şi ridică receptorul. Daţi-mi legătura cu tovarăşul comandant de divizion. Aşteptă câteva clipe şi reluă convorbirea: tovarăşul comandant? Să trăiţi! Ostaşul santinelă de la punctul de control.... E aici o tovarăşă care... am înţeles! Caporalul de schimb o va conduce la dumneavoastră...

Diblan rămase adânc mişcat de „suflutul de marinar” al Anei care, la rândul ei se simţi impresionată de temperamentul, curajul şi omenia „Uriaşului”.

Se consultă cu cei din portul comercial, apoi ceru încuviinţarea cuiva mai mare decât el şi, pe un ton care nu îngăduia comentariu, hotărî: „Am înţeles! Ies la larg pe răspunderea mea”. Se ridică de pe scaun şi apăsă pe

butonul unei sonerii. Un marinar cu banderolă roşie, purtând însemnele „ofiţer de serviciu” deschise uşa. „Uriaşul” ordonă scurt: „Echipajele de pe vedetele 601 şi 600, adunarea pe nava bază. Vedeta 501 gata de marş!” Tânărul rosti scurt: „Am înţeles!”, salută şi, simultan, făcu o jumătate de întoarcere la stânga; apoi dispăru.

Ana părea că se liniştise. Omul din faţa ei nu întrebase prea mult. Nu vorbise prea mult şi, aparent, fără chiar să mai stea mult pe gânduri, luase hotărârea aceea supremă: şi acum îi mai răsunau în urechi cuvintele lui: „Pe răspunderea mea!” „Ies în larg, pe răspunderea mea!” Dar vremea? Marea asta despre care auzise atâtea rele şi pe care o văzuse astăzi, cu ochii ei, atât de înfricoşătoare... Şi vremea era a lui? Şi marea? Omul ăsta, despre nebuniile căruia vorbiseră zeci de garnizoane, nu se temea de nimeni? Nici de marea cea rea?

„Uriaşul” îi ghicise gândurile, probabil, pentru că veni lângă ea şi o bătu, bărbăteşte, pe umăr.

— Asta-i o vreme tocmai bună pentru bobocii mei. Ştiţi, domnişoară, am nişte băieţi noi, veniţi doar de vreo câteva luni; ăştia încă n-au apucat o „mare adevărată”, aşa că o să le prindă tare bine.

— O să-i salvaţi, nu-i aşa?

Diblan râse din toată inima.

Tânărul ofiţer de serviciu intră şi raportă că ordinul a fost executat.

— Hai pe punte!

— Întreb, tună „Uriaşul” cine vrea să iasă cu mine, la larg, acuma, în clipa asta? Am nevoie de şase oameni! Precizez că nu-i un ordin şi, dacă vă temeţi, plec singur. Voluntarii, trei paşi înainte!

Puntea fu cutremurată de înaintarea spontană a celor două echipaje.

— Şoimii mei! Dragii mei! urlă de bucurie „Uriaşul”. În zece minute amândouă vedetele, gata de luptă şi marş! mai spuse el.

„Mola pupa! mola prova!”[2], răsunau încă în urechile Anei, ultimele ordine ale „Uriaşului”. După aceea, un subofiţer o conduse până la poartă, iar santinela o salută milităreşte şi asta păru să-i facă o mare plăcere.

Ploaia continua şi Ana mergea cu umbrela strânsă. I s-ar fi părut o impietate să se apere de nişte bieţi stropi de apă, în timp ce „Uriaşul” şi „şoimii” lui înfruntau marea cea haină.

Ce mult şi-ar fi dorit ea un asemenea bunic, ori un asemenea tată... Şi, de ce nu, un logodnic sau chiar un soţ? Ce mândră ar fi fost alături de un astfel de om!

Vântul şi ploaia avură darul s-o trezească din gândurile astea şi să-i amintească de faptul că unchiul Harvas o aştepta ca s-o prezinte ofiţerului de la contrainformaţii, căruia ea trebuia să-i povestească tot ce auzise discutându-se la „Afrodita”. Grăbi pasul, şi noile gânduri păreau s-o copleşească tot mai mult. De ce-i era milă lui moş Vasile de doamna Diblan şi pentru ce nu se gândise la soţul ei, care era cu-adevărat un om de nădejde? Nu, hotărât lucru, aici moşul greşea. Ea însă nu va greşi, îi va spune ofiţerului de la contrainformaţii tot, absolut tot ce au discutat unele cliente, printre care şi Venera Diblan. Da, va spune totul, pentru că dorea cu-adevărat să-l apere pe „Uriaş”.

Când intră în cofetărie, Harvas îi spulberă teama că ar fi putut s-o certe. O întâmpină zâmbind, şi-i spuse:

— Ei, sufleţelule, i-ai salvat?

Ana zâmbi şi-i întinse mâna, bărbăteşte, aşa cum făcuse „Uriaşul” cu ea.

— Cred că da; şi-apoi, erau acolo nişte boboci care nu păreau să fi cunoscut „marea cea adevărată”.

— Asta de unde-o mai ştii? păru Harvas impresionat. Asta-i expresie marinărească.

— Astăzi am învăţat multe lucruri, se sumeţi ea. Şi-acum, haide să telefonăm.

Cofetăria era destul de încăpătoare; avea vreo treizeci de

[2] Ordin de desprindere a parâmei de baba şi recuperarea ei la bord. (Parâmă: funia care leagă vasul de chei; baba: pilonul de care e legată funia cu care se fixează vasul la chei).

mese dispuse într-un semicerc închis de frigiderul-vitrină, în spatele căruia două vânzătoare tinere se plictiseau. Doar patru mese erau ocupate, în afară de aceea la care se aşezase Harvas. Spre uşa de la intrare un tânăr, singur la o masă, ţinea lângă el o valiză. Judecând după etichetele numeroase care-i împestriţau geamantanul, părea să nu fie de prin partea locului. Mai spre mijlocul semicercului, un bărbat, trecut nu prea mult peste treizeci de ani, discuta cu un bătrân o problemă de tehnică şi, vrând să-i argumenteze, probabil, justeţea afirmaţiilor sale, scoase dintr-o servietă o riglă de calcul şi o revistă de ştiinţă şi tehnică.

Bătrânul vocifera într-una, contrazicându-şi interlocutorul. Toate astea părură a-l distra pe Harvas de cum intră în cofetărie. La capătul celălalt al semicercului, o masă rotundă era ocupată de o doamnă între două vârste care se străduia din răsputeri să-şi convingă pechinezul că frişca este un aliment foarte hrănitor; alături de ea, la o măsuţă dreptunghiulară, un băiat şi o fată îşi dădeau unul altuia, cu linguriţa, îngheţată.

Când Ana intră în cofetărie, tânărul care stătea la masa de lângă uşă o privi atent, iar cuplul de îndrăgostiţi încremeni într-o atitudine cu adevărat caraghioasă, cu linguriţele întinse unul spre gura celuilalt. Cât de mult l-ar mai fi distrat pe domnul Harvas tabloul acesta dar, iată că, apariţia Anei îl sustrase de la observarea de mai înainte.

Una dintre vânzătoare se apropie de masa lor şi o întrebă pe Ana dacă doreşte ceva.

Fata refuză, motivând că se grăbeşte şi-l îndemnă pe Harvas să se ridice de pe scaun.

Când se apropiară de telefonul public, aşezat lângă intrare, Harvas îi propuse să-l cheme pe ofiţer chiar în cofetărie, dar Ana nu-i împărtăşi părerea. Ea dorea ca întâlnirea să aibă loc într-un cadru mult mai „conspirativ”, în vreo speluncă, sau cam aşa ceva, cum citise cândva într-o carte de aventuri.

— Bine, cum vrei, spuse unchiul Harvas şi formă un număr de telefon. Interior cinci-opt-nouă, ceru el, când

vocea de la celălalt capăt al firului îi răspunse. Cu tovarăşul căpitan Tudor Voinescu, vă rog...

Se scurseră câteva clipe care i se părură Anei fără de sfârşit. Apoi, Harvas reluă convorbirea.

— Da, eu sunt; Harvas! Vă puteţi întâlni cu noi?... Bineînţeles, e lângă mine.

Ana se înfioră toată; fără îndoială că despre ea era vorba; cu ea dorea să vorbească ofiţerul...

— Perfect; atunci venim spre dumneavoastră şi ne întâlnim în drum... Am şi plecat.

Harvas agăţă receptorul în furcă şi se întoarse zâmbitor spre Ana:

— Ei, abia acum ai să începi să cunoşti şi tu „marea cea adevărată”, spuse el, parafrazând-o. Îi oferi braţul şi ieşiră luând-o din nou pe strada care ducea la acvariu.

Marea nu se liniştise, iar la orizont se zăreau – foarte greu, ce-i drept – nişte puncte mişcătoare.

Pe Ana o fulgeră gândul că acolo se afla „Uriaşul” cu... Şoimii” lui şi asta-i umplea sufletul de bucurie. „Om de ispravă! A vorbit puţin... a spus doar pe *răspunderea mea şi* oamenii s-au dus cu el, fără *ordin*! O să-l apere, trebuie să-l apere pe «Uriaş», cum o putea mai bine.”

Dinspre clădirea în care îşi avea reşedinţa serviciul de contrainformaţii al marinei militare, se îndrepta spre ei un bărbat înfăşurat într-o pelerină de ploaie. Era înalt, bine legat şi mergea cu pas rar, legănat, de parcă s-ar fi aflat pe puntea unui vas legănat de valuri. După câteva clipe, bărbatul se apropie de ei şi se opri salutându-i. Avea obrajii osoşi, bărbia puternică, părul negru şi ochii mari, pătrunzători, neastâmpăraţi. Zâmbi, dând la iveală un adevărat şirag de perle.

Harvas făcu prezentările.

— Tudor! Mă numesc pur şi simplu Tudor! accentuă noul venit. Aşa vreau să rămân pentru dumneavoastră, adăugă el pe un ton hotărât.

De emoţie, Ana îşi uitase mâna într-a lui.

„Ce mână mare şi puternică, gândi fata. Pare chiar mai vânjoasă decât a «Uriaşului».”

— Unde mergem? întrebă Harvas.

— Oriunde, răspunse Tudor, privind-o stăruitor pa Ana, apoi adăugă: de cât timp dispuneţi?

Ana îl privi întrebătoare pe Harvas.

— O oră! răspunse bătrânul în locul ei.

— Foarte bine. Luăm o maşină care să ne ducă până la prima comună. Nu-i departe; şi-apoi, dacă domnişoara doreşte, putem lua şi masa acolo, la camping.

Trăsese în plin şi nu-i fu greu să-şi dea seama de asta, judecând după licărul de încântare care se aprinsese în ochii Anei.

— Dacă unchiul vrea!...

— Eu pe dumneavoastră v-am întrebat? se arătă contrariat ofiţerul.

— Evident, tu hotărăşti, adăugă Harvas.

— Atunci, mergem!

În ciuda faptului că sezonul trecuse de mult, restaurantul campingului „Delfinul” era încă deschis, iar cei trei drumeţi găsiră cu greu o masă. Mai bine-zis, li se pusese o masă, pentru că gestionarul, de îndată ce-l văzu pe Tudor se apropie de ei şi-i salută cu multă deferenţă, iar lui i se adresau cu „Să trăiţi!”, întrebându-l în şoaptă: „Sunteţi în interes de serviciu?”, ceea ce produse o puternică impresie asupra Anei.

— Nu, răspunse Tudor; sunt cu logodnica mea şi cu unchiul ei şi vreau să cred că n-ai să ne laşi să plecăm flămânzi de-aici.

Gestionarul zâmbi şi făcu semn unui ospătar:

— O masă!

— Păi, vedeţi...

— Iei masa din biroul meu, pui o faţă albă şi mă ajuţi să servesc. Unde preferaţi?

— Lângă sobă, spuse Ana.

Ospătarul se făcu nevăzut şi, după câteva clipe, Tudor, Ana şi Harvas se găseau în faţa unui aperitiv.

— Câtă lume! se miră Ana la un moment dat. Întotdeauna e aşa de aglomerat restaurantul ăsta?

— Da, răspunse Tudor, pentru că la numai câţiva paşi se fac nişte cercetări arheologice. Vechiturile astea atrag tot atât de mult pe oameni precum atrăgea odinioară far-west-ul pe căutătorii de comori sau, astăzi, amplasamentele militare, pe spioni.

Spusese toate astea cu tonul cel mai firesc din lume şi, fără s-o privească, îşi continuă masa.

Într-un târziu, Tudor scoase un portţigaret, o piesă frumoasă din baga, şi îşi aprinse o ţigară. Ana întinse mâna vrând parcă să mângâie obiectul acela atât de frumos. Spre surprinderea ei, Tudor sări imediat de pe scaun, se scuză, deschise precipitat tabachera şi-i oferi ţigări.

— Nu... nu fumez, bâigui ea. Mi-a plăcut şi am vrut doar aşa...

— O să aveţi şi dumneavoastră una la fel, vreau să spun tot din baga.

— Dar nu fumez, repetă ea stingherită, îmbujorându-se.

— Nu-i nimic. O să vă păstraţi acolo însemnările.

— Însemnările?

— Da, zâmbi Tudor, însemnări pentru noi: cine şi ce discută, când anume, cine mai era de faţă... martorii nu trebuie uitaţi niciodată...

După ce-l ascultă o vreme. Ana consideră de datoria ei să-l prevină pe ofiţer în legătură cu neplăcerile care l-ar putea aştepta pe căpitanul de rangul trei Diblan, datorită sporovăielilor soţiei acestuia, cu toate că până atunci nu scosese nici o vorbă despre Venera şi celelalte cliente.

Tudor ceru lămuriri şi ea i le dădu cu lux de amănunte, cu „metodă” chiar, după cum avea să remarce ofiţerul, lăudând-o.

Ospătarul aduse desertul.

Harvas se uită la ceas, apoi adresându-i-se lui Tudor:

— Eu, unul, am cam întârziat,

— Doar n-ai să ne părăseşti, pentru încă cinci minute, atât mai stăm.

— Bine, atunci mai rămân, consimţi bătrânul.

Tudor îşi mai aprinse o ţigară, iar Ana decoji o portocală.

— Iertaţi-mă, şopti Tudor, gesticulând timid şi oarecum

dezordonat, cu amândouă mâinile, vreau să punem la punct câteva lucruri, fireşte, în funcţie de timpul de care dispuneţi...

— Lucrez o săptămână dimineaţa, o săptămână după-amiaza.

— Perfect... Acuma, ştiţi, se pune şi problema unor cheltuieli suplimentare...

— Cheltuieli!? Despre ce fel de cheltuieli vorbiţi?

— Cum să vă spun, păru Tudor cam încurcat, deşi doar în urmă cu câteva minute făcea impresia unui om cu conduită de oţel, ştiţi, se obişnuieşte între prietene... mici cadouri.

Ana râse.

— Dar prietenele mele sunt nişte fete modeste, ca şi mine. Iar pentru darurile pe care le fac lor, pot cheltui din salariu...

Tudor zâmbi îngăduitor.

— Înţeleg, dar va trebui să legaţi şi alte prietenii, poate mai pretenţioase.

— Adică?

— Iată, spre exemplu, cu doamna Venera Diblan.

— Cum? întrebă fata, nu fără oarecare curiozitate.

— Hm! Să zicem că i-aţi propune să-i faceţi pedichiura acasă. Nu ştiu dacă asta ar fi calea cea mai bună, se grăbi Tudor să adauge, dar trebuie să încercăm. Să zicem să-i oferiţi, la un preţ derizoriu, un parfum foarte scump, că o serviţi cu o ojă de o nuanţă cu totul aparte... Ştiţi, toate astea vă vor costa destul de mulţi bani şi, evident, folosind procedeul acesta şi cu alte cliente, bugetul dumneavoastră ar avea desigur de suferit.

— Să lucrez acasă? Acasă la cliente? întrebă Ana, de parcă abia acum ar fi priceput cu adevărat spusele lui.

— E cel mai bun sistem şi-apoi... tovarăşul Harvas o să fie atât de înţelegător...

— Vai de mine, cu dragă inimă! Numai, ştiţi, dacă se află la „Centrală”, m-am ars!

— Fii pe pace! îl linişti Tudor. Dacă ţi-e teamă aranjăm noi şi la „Centrală”. Apoi, adresându-se Anei: N-ar fi rău să lucrezi chiar şi la dumneata acasă; nu întotdeauna, evident.

— N-ar lăsa-o bunicul ei.

— Da, întări Ana, dar pentru doamna Diblan cred că ar face o excepţie.

— De ce? se arătă Tudor foarte interesat.

Harvas păli.

— Ei, i se pare Anei că o place, încercă bătrânul să încheie discuţia.

— V-am rugat să-mi spuneţi, insistă Tudor, de ce ar fi dispus bunicul dumneavoastră să facă o excepţie pentru Venera Diblan?

Ana tresări. Îşi dădu imediat seama că nici ea, nici Harvas nu rostiseră numele mic al doamnei Diblan. Atunci? De unde ştia ofiţerul de la contrainformaţiile marinei militare numele ei complet? Oare, soţia „Uriaşului" era deja în atenţia contraspionajului?

— Desigur, vă întrebaţi, poate, de unde cunosc numele mic al soţiei căpitanului de rangul trei, Diblan, adăugă Tudor şi izbucni în râs. Doar nu-i un lucru atât de greu.

Intervenţia aceasta a lui Tudor, care-i îmbrăca gândurile ca o mănuşă, o năuci pur şi simplu.

— Moş Vasile crede că doamna Diblan e un om cumsecade, dar când eu i-am spus câte lucruri discută şi ea şi alte câteva cliente, tot soţii ale unor ofiţeri de marină, mi-a spus că n-am decât să n-ascult ori să-i atrag atenţia. În nici un caz n-a fost... vreau să spun, nu credea că e bine să mă amestec prea mult în treaba asta.

— Mie... mie de ce nu mi-ai spus? bâigui Harvas, privind speriat spre Tudor.

— Nu-i nimic, o asigură ofiţerul. Aţi făcut foarte bine că mi-aţi spus şi aspectul acesta. Desigur, nu-i bine – în astfel de situaţii – să ştie prea multă lume că aţi luat legătura cu noi, că ne-aţi sesizat unele chestiuni care pot avea urmări grave, dar acum nu ne rămâne decât să prevenim astfel de situaţii. Totul depinde de dumneavoastră...

— Să-i spui că ai renunţat să mai comunici autorităţilor cele aflate, îşi dădu Harvas cu părerea.

— Dar numai dacă vă întreabă, preciză Tudor.

— Bine, încuviinţă Ana, repetând cu docilitate: „Numai

dacă mă întreabă!”

— Oricum, domnişoară, informaţiile dumneavoastră au o mare importanţă pentru ţară. Vă asigur că relatările pe care mi le-aţi făcut vor stârni o adevărată alarmă la „Contrainformaţii”.

În clipa în care erau pe punctul de a părăsi restaurantul, tânărul cu valiza tapetată de etichete şi care cu o oră mai înainte se aflase în cofetăria în care Harvas o aştepta pe Ana, trecu prin apropiere...

IV

„Constructorul de nave”

Bătrânul profesor Gheorghe Vătăşanu, care ieşise la pensie de aproape şase ani, ducea o susţinută activitate obştească fapt pentru care mai toţi oamenii din cartierul în care locuia şi moş Vasile îl preţuiau foarte mult. De aceea, la alegerile de deputaţi care avuseseră loc anul trecut, numele lui apăru pe lista candidaţilor şi n-a lipsit prea mult să ajungă în consiliul popular al oraşului.

Era într-o duminică, aproape de ora prânzului.

Singura încăpere a bufetului situat pe strada paralelă cu aceea pe care locuia moş Vasile, era înţesată de lume, când profesorul Vătăşanu apăru în prag. Câţiva dintre consumatori se retrăseseră din calea lui, salutându-l şi făcându-i loc. Ochii lui scotociră o vreme încăperea, rătăcind pe chipurile oamenilor aşezaţi la mese, până când descoperiră pe cel căutat. Făcu câţiva paşi spre tejghea şi se opri la o măsuţă la care moş Vasile discuta cu un marinar străin, vorbind greceşte. Moşul se ridică şi dădu mâna cu profesorul, iar marinarul se mută la altă masă unde se aflau câţiva tineri care discutau tot în limba

greacă. Alţi tineri, poate foşti elevi de-ai profesorului, se apropiară de acesta, întrebându-l de ce nu a început încă să funcţioneze clubul casei de cultură. Vătăşanu îi asigură că reparaţiile aveau să se termine chiar în cursul săptămânii următoare şi ei părură mulţumiţi.

— Nu sunt singur, spuse profesorul când moş Vasile îl invită să se aşeze. Am fost cu un nepot.

Moş Vasile tresări.

— A şi sosit? întrebă el în şoaptă.

— Da, spuse pe acelaşi ton Vătăşanu, chiar în ziua aia. Apoi continuă cu glas tare! Ştii, nu se împacă deloc cu nevastă-mea şi pentru treaba asta nu-i nimeni vinovat decât fratele meu care, deşi mi-e frate, ţi-o spun fără ruşine, este o scorpie.

Oamenii începură să se strângă în jurul bătrânilor, în afară de un bărbat înfăşurat într-o pelerină neagră, care stătea cu bărbia aplecată, înfiptă parcă în piept şi cu ochii – probabil – întredeschişi. Părea că moţăie, pentru că deşi nu-l despărţea decât o masă de aceea la care profesorul vorbea aproape strigând, el nici nu tresări.

La fel de neinteresat se arăta şi tânărul care stătea în picioare lângă o masă înaltă şi rotundă, sprijinit de peretele din fundul sălii. Un ochi mai atent putea să observe că acesta din urmă era cel care, cu câteva zile mai înainte, tresărise la apariţia Anei în cofetăria unde Harvas o aştepta, iar după scurtă vreme îşi întretăiase calea cu Tudor Voinescu, în faţa restaurantului de la campingul situat la numai câţiva kilometri în afara oraşului.

— Fratele meu, reluă profesorul şi mai înverşunat, şi-a crescut singurul copil în ură faţă de singura lui cumnată. Ei bine, îţi poţi închipui pentru ce anume?

— Nu, nu pot, se arătă curios moş Vasile şi adăugă: Asta-i foarte urât. Pe-aşa un om nu l-aş lăsa să-mi mai calce niciodată pragul casei. Aş uita chiar că există.

— Da, dar acuma e vorba de copilul său.

— Ce-i cu el?

— Asta e; copilul n-are nici o vină, el e victima nebuniei fratelui meu şi nu mă pot răzbuna pe el. Nevastă-mea nu-i

poate ierta obrăznicia de acum câţiva ani când i-a strigat în faţă toată otrava cu care fratele meu i-a hrănit copilăria, iar el nu-şi poate imagina că tatăl său l-ar fi minţit.

— De, se arătă înciudat şi moş Vasile, nici măcar nu-l poţi blestema, fiindcă ţi-e frate.

Câţiva dintre cei care erau mai aproape de masa lor abia se putură stăpâni să nu izbucnească în râs.

— Nu-i vorba de asta, se înfurie profesorul. Important este că băiatul nu vrea să locuiască la hotel, iar la mine e cu neputinţă.

— Cât timp rămâne în oraş?

— Un an... poate mai puţin, oricum, iarna asta o să şi-o petreacă aici.

— A fost mutat, are treburi? îl iscodi moş Vasile.

— Da; e constructor de nave şi o să lucreze pentru militari.

Tânărul care stătea rezemat de peretele din fundul localului se apropie puţin de masa la care discutau cei doi bătrâni şi-l privi atent pe profesor. Părea să-l cunoască după felul în care se uita la el; oricum, îl mai văzuse la cofetărie când discuta cu un tânăr care agita în aer o riglă de calcul. I se păruse atunci că profesorul nu prea îi acorda mult credit.

— Să-i găsim o gazdă. Uite, îi caut eu.

— Ei, dacă ai vrea!

— De ce nu? Doar eu ţi-am propus.

— Aşa-i, spuse Vătăşanu şi rămase pe gânduri.

Bărbatul înfăşurat în pelerină de ploaie căscă, îşi trase scaunul mai aproape de masa bătrânilor şi, aşezându-se cu spatele la ei, îşi continuă picoteala.

— Atunci, să mă interesez, mai spuse moş Vasile. Uite, chiar de astăzi, dacă-i grabă.

— Grabă! strigă profesorul cu un fel de disperare în glas. Grabă, zici? Păi bietul băiat stă ca pe jăratec; are la el schiţe, planuri, însemnări... Doar nu-ţi închipui că degeaba l-au chemat cei de la armată. Are gânduri mari, băiatul... Da, da; încă de pe vremea când era student avea în cap un vas de luptă mic, rapid şi cu un motor autopropulsat care

să atingă o viteză de peste 250 de mile la oră.

Bărbatul cu pelerină tresări. Îşi băgă mâna dreaptă în sân, ghemuindu-se parcă de frig, iar pe cealaltă îşi sprijini capul, închizând ochii.

— Asta-i grozav! exclamă un bărbos din asistenţă.

— Formidabil! strigă un marinar mai încărunţit, de la flota comercială; 250 de mile la oră!

— Chiar peste! adăugă profesorul.

Tânărul care stătea în picioare se apropiase atât de mult de profesor încât, dacă acesta s-ar fi mişcat puţin, l-ar fi atins. Părea că priveşte, ca într-un punct fix, spatele bărbatului cu pelerină de ploaie. Apoi plecă, croindu-şi cu greu drum până la uşă. Mai întoarse o dată capul şi, asigurându-se că nimeni nu-l urmăreşte nici măcar cu privirea, şopti ceva barmanului, apoi făcu cale-ntoarsă.

— Uite, am să mă duc la văduva şefului de gară, o ştii dom' profesor; e singură şi poate că i-ar prinde bine un suflet de om în casă...

— Îţi mulţumesc, spuse profesorul şi se întristă. Apoi, după o vreme îl privi încruntat şi-i spuse pe un ton care nu-i ascundea supărarea: Eu, dacă mi-am deschis sufletul înaintea dumitale, gândeam că atâta lucru o să-ţi închipui...

— Ce? Ce să-mi închipui? strigă moş Vasile, speriat că profesorul se supărase.

— „Ce să-mi închipui? Ce să-mi închipui?", îl imită Vătăşanu cu ironie. Păi, o fi şi greu! Zi mai bine că nu vrei să-mi întinzi o mână de ajutor şi gata.

Profesorul îşi sprijinise amândouă palmele pe masă, vrând să se ridice, dar moş Vasile i le acoperi cu ale lui.

— Dom' profesor, fără supărare, în casa mea e o nepoată, fată cuminte şi...

— Dacă despre asta vrei să-mi vorbeşti, atunci îţi baţi gura de pomană. Tiberiu, nepotul meu o să-i fie soră, nu frate. La mijloc e obrazul meu.

Spre seară, Ana plecă grăbită de acasă, pentru a se întâlni cu Zaza Hagiu, care se oferise să cumpere bilete de cinematograf.

Când dădu colţul unei străduţe care se intersecta cu bulevardul din centrul oraşului, simţi că cineva o urmăreşte. Grăbi pasul, dar se auzi strigată din urmă.

— Domnişoară! Domnişoara Ana!

Se opri şi întoarse capul; era Tudor Voinescu.

„Doamne, cum de mă opreşte în plină stradă?” gândi ea. Doar tot el îi spusese şi la prima şi la cea de a doua întâlnire că pe stradă nu trebuie să se cunoască. Aşa-i spusese ofiţerul, şi-acuma tocmai el era acela care nesocotea consemnul.

Tudor se apropie de ea şi-i zise repede în şoaptă:

— Vă rog să mă iertaţi! Presupun că v-aş putea ajuta într-un fel... Mergeaţi aşa de zorită, încât am bănuit că vi s-a întâmplat ceva neplăcut, fie dumneavoastră, fie bunicului.

Ana îl privi miratã.

— Nu, nu mi s-a întâmplat nimic. Mă întâlnesc cu o colegă, n-aş vrea să ajung târziu; mergem la cinematograf.

Tudor se scuză şi vru să se retragă.

— Staţi puţin, strigă fata, apucându-l de mânecă. Oricum, mâine dimineaţă v-aş fi telefonat la serviciu.

— Dar ce s-a întâmplat?

Ana îl luă de braţ şi făcură cale-ntoarsă pe străduţa la capătul căreia se aflau.

— Tovarăşe ofiţer, bunicul meu a primit în gazdă un inginer. Se numeşte Tiberiu Vătăşanu... Este nepotul unui profesor, vechi prieten cu moş Vasile.

— Şi... de ce nu-l găzduieşte unchiul lui? se arătă mirat Tudor.

— Cunoaşte foarte mulţi ofiţeri, e prieten bun cu inginerul şef al şantierului care lucrează la flota militară, dar preferă să locuiască la cineva în gazdă.

— Sunteţi o mină de aur, domnişoara Ana! De unde atâtea informaţii într-un timp aşa de scurt?

— De la el; zice că este constructor de nave şi că armata este dispusă să cheltuiască chiar câteva sute de mii, pentru ca el să-şi breveteze o invenţie. Eu cred că-i curată nebunie să spui primului om, pe care abia l-ai cunoscut, că lucrezi la un nou vas de luptă.

— Vrea să facă pe interesantul...

— Da de unde! Nici n-a apucat să-şi despacheteze lucrurile. Şi nu vă mai spun ce de planuri!

— Şi până acum cine l-a căutat?

— Diverşi; un comandor... Irimia sau Irimescu, un rang doi Vasluianu, doctorul Petrenco – directorul policlinicii Marinei Militare!

— Pe cine cunoaşteţi dintre toţi cei care i-au telefonat?

— Pe doctor; soţia lui îmi este clientă şi chiar l-am văzut de vreo două-trei ori când a venit s-o ia acasă.

Tudor îşi privi ceasul.

— Aţi întârziat.

— Mult? întrebă, contrariată fata.

— Nu, zece minute. Duceţi-vă liniştită. Deocamdată nu întrebaţi şi nu comentaţi nimic; mulţumiţi-vă doar cu ce vrea să vă spună chiriaşul dumneavoastră.

— Şi, când...?

— Am să vă comunic prin tovarăşul Harvas.

— Încă ceva, îl reţinu Ana.

— Vă rog...

— Cred că e bolnav, chiar foarte bolnav.

— Se plânge?

— Nu, dar aşa îmi închipui despre un om care se retrage în camera lui, încuie uşa, stinge celelalte lumini, lasă aprinsă numai lampa de noapte, se întinde pe pat şi îşi face o injecţie, după care zace ca un mort. Aşa l-am lăsat când am ieşit din casă.

Tudor tresări; informaţia asta părea să-l intereseze foarte mult şi Anei nu-i fu greu să observe acest lucru.

În lunea aceea ghidul acvariului, Alexandru Tordea, a venit la serviciu pe la ora opt dimineaţa. Ca întotdeauna, în prima zi a săptămânii, acvariul îşi avea porţile închise. Abia apucase să-şi dezbrace paltonul, când una dintre îngrijitoare l-a anunţat că sus, în bibliotecă, îl aşteaptă un domn. Primul impuls îl îndemnă să întrebe cum arată vizitatorul, dar se stăpâni şi porni spre uşa din fund, apoi urcă scara. Uşa bibliotecii fiind întredeschisă, putu zări o

pelerină de ploaie de culoare închisă cu care era îmbrăcat un bărbat ce se uita pe fereastră. Intră. Celălalt nu se întoarse,

— Ce-i nou? întrebă bărbatul cu pelerina de ploaie.

— Nimic... murmură ghidul.

— Hm! făcu celălalt, continuând să privească în stradă.

— Da! Nimic, absolut nimic.

Bărbatul înfăşurat în pelerină de ploaie se întoarse brusc:

— Dar povestea de joi?

— A, da, tresări Tordea. Un mic necaz...

Celălalt chicoti şi se îndreptă spre una dintre mesele de lectură.

— Ce „mic necaz”? Îţi pierduseşi cu totul firea. Strigai ca un disperat. Ce dracu’! Ştii doar că nu te-am lăsat niciodată fără morfină. Mult, puţin, dar nu ţi-a lipsit... Spune-mi ce a urmat.

— Doamna Diblan a salvat situaţia.

— Adică pe dumneata! sublinie batjocoritor vizitatorul.

— Evident, se grăbi Tordea să recunoască. Despre situaţia mea vorbeam.

— Mai departe!

— A încercat să salveze şi peştele japonez şi...

— Lasă peştele!

— ...şi mi-a dat tubul de morfină.

Vizitatorul se încruntă.

— Asta înseamnă că te-ai târât înaintea ei. Mărturisindu-i că eşti morfinoman. Poate i-ai spus chiar în ce mod o capeţi....

— Doamne fereşte!

— Atunci?

— Cred că şi-a dat seama...

— Să te ia dracu!... Cine a mai fost pe-aici?

— A.Z. şi K 200.

— Au adus material?

Ghidul se scotoci prin buzunare şi scoase o cutie de plastic. Prin capacul căreia se vedeau nişte pastile roşii... cam de aspectul celor de Tetraciclină. Scoase pastilele în palmă, erau vreo opt sau nouă, ce fuseseră aşezate

deasupra unui carton, care separa cele două funduri ale cutiei. După ce înlătură cartonul, ieşiră la iveală câteva foiţe pe care, aparent, nu se aflau nici un fel de însemnări.

— Rapoartele lor; K 200 pretinde că trebuie să renunţăm la registre.

Celălalt nu răspunse. După câteva clipe se ridică şi porni spre uşă. Apoi, răsucindu-se brusc:

— Ce-a spus directorul despre întâmplarea de joi?

— Mie?

— În general...

— Mai nimic... Părea tare afectat de moartea peştelui japonez.

— Bine, să te cred.

Ghidul se ridică şi el de pe scaun; se apropie de vizitator şi i se adresă pe un ton care nu putea disimula o oarecare îngrijorare:

— Pot să-ntreb... de ce aţi venit astăzi şi nu vineri?

— Am o treabă săptămâna asta, vineri... urgentă, pentru dumneata.

— Acuma?

Dacă ai putea...

— Să văd... Poate peste o oră sau două... Ce am de făcut?

— Verifică prin protectoarea dumitale, Venera Diblan, dacă la şantierul portului militar a venit un inginer constructor de nave; mi se pare că se numeşte Vătăşanu... Tipul e inventator.

V

Furtul

Noiembrie se apropia de sfârşit şi iarna începea să-şi

arate colţii. Oamenii mergeau grăbiţi spre casele lor. Ici, colo, câţiva copii nu se dădeau duşi de la joacă. Era ora şase după-amiază şi Ana abia îşi terminase de scris însemnările pe care urma să le predea ofiţerului de la contrainformaţii.

Soneria telefonului o întrerupse din noile sale preocupări. Ridică receptorul şi, de la capătul celălalt al firului, o voce de femeie întrebă:

— Domnişoara Ana?

— Da...

— ...Sunt dactilografa de la şantierul naval; lucrez cu tovarăşul inginer Tiberiu Vătăşanu.

— Doriţi, desigur, să-l chem.

— Eventual! Aş dori mai mult să ştiu dacă-i acasă. I-am promis că la ora şase îi trimit o lucrare pe care i-am dactilografiat-o, aşa că...

— Foarte bine, am să-i comunic s-aştepte.

— Mulţumesc! Într-un sfert de oră lucrarea o să-i parvină! La revedere!

— La revedere!

După ce aşează receptorul în furcă, Ana privi spre uşa cu geam care despărţea camera lui moş Vasile de cea a inginerului. Ardeau toate luminile şi Tiberiu se foia în jurul unei planşete; perdeaua destul de transparentă, care acoperea geamul uşii, fusese cumpărată de noul chiriaş, nefiind însă singurul lucru adus de el de când se mutase acolo; mai adusese planşeta, o lampă specială cu cuarţ, un birou şi, în urmă cu două zile, un fişet în care Tiberiu începuse să-şi păstreze desenele şi alte lucrări, de care avea nevoie pentru munca lui.

— Tibi! îl strigă încet Ana. (Aşa o rugase el să-i spună).

— Da surioară, se auzi din camera alăturată.

— A telefonat dactilografa de la şantierul naval...

— În sfârşit! exclamă bucuros inginerul şi apăru în prag.

— Ai să primeşti o lucrare, peste un sfert de oră.

— O! Asta-i şi mai bine, surioară! O să urmeze câteva nopţi albe şi după aia, gata!

— Termini? se prefăcu Ana entuziasmată. Gata vaporul?

— Nu tocmai...; gata o să fie abia definitivarea proiectului.

— Păi ce greutăţi mai poţi avea, că doar ei te-au chemat?

— Ei surioară, nu-i chiar aşa... Uite, cu toate că moş Vasile mă ceartă ori de câte ori vorbesc de munca mea, şi zău că are dreptate, ţie îţi pot spune totuşi unele lucruri. Vorba ceea sunt şi eu om şi, drept să-ţi spun, îmi face bine măcar să mă ascult vorbind. Ştii, uneori mă apucă o deznădejde pe care nici chiar eu nu mi-o pot explica.

Se aşează pe patul lui moş Vasile şi-i făcu semn Anei să vină în faţa lui, mai aproape. Îi cuprinse mâinile şi o privi lung; apoi continuă, fără s-o mai privească:

— Aşa, din senin, se abat deseori asupra mea gânduri negre, tare negre. Vezi tu, nimic nu e prea clar în părerile mele, dar am impresia că totul stă să se năruie în jurul meu şi că mai ales eu, eu, surioară, mă prăvălesc într-un abis care e în mine însumi. Atunci m-apucă un soi de ameţeală, mintea mi se înceţoşează, gândurile mi se tulbură şi totul se transformă într-o aprigă deznădejde.

O privi din nou insistent şi-i strânse mâinile.

— Şi ştii, surioară, cum se manifestă disperarea asta? Ei bine, îmi pierd brusc încrederea în puterile mele, în idealul meu. Uite de asta vreau să-ţi vorbesc uneori despre nişte lucruri care îmi dau perfect de bine seama că nu te pot interesa, dar spunându-ţi-le mi se pare că mă simt mai bine. Aşa că, pe cât îţi este cu putinţă, ascultă-mă, înţelege-mă.

— Aş vrea, şopti Ana, dar pentru asta ar trebui să ştiu şi eu câte ceva, să am unele noţiuni...

— Ai dreptate; uite am să-ţi explic unele lucruri într-un mod simplu. Mi-ar face tare bine jocul ăsta pentru că, de multe ori, ascultându-mă vorbind, îmi vin idei, mă completez, îmi descopăr greşeli de raţionament... Pricepi?

— Da... mai ales...

Fraza Anei fu curmată de zgomotul strident al soneriei. Un ostaş adusese lucrarea într-un plic sigilat.

— În sfârşit! Ei bravo! exclamă inginerul, întorcându-se în camera în care Ana îl aştepta, şi punând plicul pe masă.

— Surioară, spune drept te interesează jocul nebunului din mine?

— Da! Mi se pare chiar foarte interesant.

— Îmi pare nespus de bine, se entuziasmă Tiberiu.

— Dar, mai înainte de orice, spune-mi şi mie de ce te crezi nebun?

— Pentru că stările despre care ţi-am vorbit nu sunt ale unui om normal.

— Dar nici manifestări de nebun; poate că eşti obosit, epuizat...

— Da, s-ar putea...

— Pentru asta îţi faci injecţii, nu-i aşa?

Întrebarea căzu ca un trăznet asupra inginerului.

Timp de câteva clipe o privi cu ură; după aceea se prăbuşi pe pat şi, spre stupefacţia Anei, izbucni într-un fel de plâns ciudat. Tot trupul i se cutremura, zgâlţâit parcă de un frison puternic, iar hohotele îi erau însoţite de spasme. Mâinile îi tremurau puternic, în timp ce trăsăturile feţei i se contractară până la schimonosire.

Ana se sperie şi se retrase câţiva paşi de lângă pat, dar chiar atunci respiraţia lui se îngreuna şi mai tare, prevestind sufocaţia.

— Tibi! strigă îngrozită fata. Tiberiu! Să chem Salvarea... Să chem un doctor...!

Cu un efort de care nu l-ai mai fi crezut în stare, inginerul Vătăşanu sări de pe pat, interpunându-se între Ana şi măsuţa pe care se afla telefonul.

— Să nu faci asta, te implor! În numele a tot ce ai bun pe lume, să nu faci asta.

— De ce? întrebă ea, cutremurată de ameninţarea ce se făcea simţită în glasul care o implora.

— Pentru că un medic şi-ar da seama...

— Despre ce? abia mai putu ea să îngăime...

Atunci inginerul mărturisi deznădăjduit:

— Sunt un ratat... un morfinoman... şi dacă asta se află, sunt compromis pentru totdeauna. Şi nu trebuie, surioară, aşa ceva nu trebuie să se întâmple!... Vreau să-mi văd întâi visul cu ochii.

Se repezi la plicul pe care dactilografa i-l trimisese cu câteva minute mai înainte şi strigă:

— Vezi, Ana? Ăsta e visul meu, viaţa mea şi atâta timp cât mai pot să cred în ceva, poate că nu sunt totuşi pierdut. Nu-i aşa? Spune, nu-i aşa?

— Tibi, mă sperii...

— Spune, răspunde! Nu-i aşa că un om ajuns fie şi la punctul unde mă găsesc eu, un fel de epavă cu un singur catarg întreg, din cele multe câte le-a avut, poate să mai spere că într-o zi va ajunge la liman?

— Da, Tibi...

— Uite, continuă el părând să nu-i fi auzit răspunsul, priveşte hârtiile astea... Ştiu că n-ai să pricepi mare lucru, dar, aşa cum ţi-am făgăduit, o să te învăţ să înţelegi cum trebuie interpretate unele date, unele elemente şi poate chiar unele calcule... Şi-atunci ai să-ţi dai seama ce înseamnă cu adevărat invenţia mea... Priveşte Ana, te rog priveşte! Aici este doar o parte din aparatura de bord a navei mele de luptă. Şi aparatura este tot de mine inventată, adaptată şi pusă la punct pentru nevoile unei vedete ultrarapide cu autopropulsie. N-a existat încă un asemenea vas în flota nici unei armate din lume, după cum nici un vas din lume nu are o asemenea aparatură ca cea inventată de mine; aparatura mea înregistrează de la opt mile de intrarea în vreun port tot ce poate interesa în tabăra adversă: diguri, capacitate portuară, căi de acces printre balize, faruri, balize minate, pase de intrare şi chiar adâncimea fundului mării. Apoi, continuă el căutând în hârtiile pe care le boţise tot umblând prin ele, un microaparat electronic are puterea să detecteze barajele de mine şi geamandurile hidroacustice. Ştii ce înseamnă o geamandură acustică?

— Nu... bâigui Ana, istovită.

— I se spune aşa, pentru că ea depistează submarinele duşmane care eventual s-ar apropia de coasta ţării noastre. Dar toate lucrurile astea aş vrea să intre în jocul nostru.

— O să-mi fie tare greu... bâigui ea, amintindu-şi de faptul că Tudor o prevenise asupra obiectivelor urmărite ori

aceste obiective nu erau altele decât elementele enunţate mai înainte, de către Tiberiu Vătăşanu.

— O să-ţi explic fiecare element în parte.

Apoi fu din nou cuprins de un tremur. Într-un târziu se ridică şi plecă ruşinat spre camera lui. Trase dintr-un sertar o seringă. După câteva secunde zgomotul fiolei aruncate răzbătu în camera cealaltă.

Ana stinse lumina şi-l văzu, prin perdeaua destul de străvezie, injectându-se, punând seringa pe noptieră şi stingând lumina.

Păstră cea mai deplină linişte şi, după un timp, se îndreptă tiptil spre masa pe care inginerul aruncase, la întâmplare, documentaţia proiectului său, privind aparatura vasului la care lucra. Dibui locul, luă plicul – străduindu-se să nu facă nici cel mai mic zgomot şi părăsi casa cu paltonul pe mână. Era sigură că timp de o oră Tiberiu nu se va trezi.

Peste câteva minute urma să se întâlnească cu ofiţerul de la Contrainformaţii.

— Nu pot să iau nici o hotărâre, spuse Tudor. Toată comedia asta pare atâta de stranie... Am să raportez şefului meu...

Ana părea decepţionată de faptul că omul din faţa ei nu se arăta dispus din capul locului să ia vreo măsură. Lipsa lui de iniţiativă o descumpănise până într-atât, încât îi venea să plângă.

— Dar cu documentaţia asta, întrebă ea, ce facem?

Tudor chibzui câteva clipe, apoi scoase un carneţel pe care începu să-l răsfoiască. O să telefonez unui coleg care lucrează la laboratorul nostru...

— Foarte bine, se entuziasma Ana. Vreţi să fotografiaţi...

— Da, asta vreau. Desigur, cu fiecare secundă de întârziere riscăm foarte mult, dar miza jocului pare extrem de serioasă. Chiar dacă ne aflăm în faţa unui geniu, nevropatul din el poate pune în primejdie secrete de stat. Trebuie să facem ceva pentru apărarea acestor secrete dar, înainte de orice, este nevoie să ştim dacă ne aflăm în faţa

unui lucru autentic.

— Puneţi la îndoială...?

— Într-o oarecare măsură da, şi anume jocul. Jocul acela pe care vi l-a propus dumneavoastră, toată maşinaţia asta prin care caută să vă angajeze nu numai într-un dialog cu el, dar şi cu alţi oameni de specialitate, iniţierea pe care s-a oferit să v-o facă... vedeţi, toate astea mi se par o cale destul de subtilă – cel puţin în aparenţă – spre o atragere.

Plecă, făcându-i semn să aştepte şi reveni după foarte scurtă vreme.

— E în regulă; peste câteva minute colegul meu va veni să ia materialul, iar după o jumătate de oră o să i-l puteţi „restitui" chiriaşului dumneavoastră.

Ana zâmbi.

— Dacă am reţinut exact, inginerul Vătăşanu v-a spus că abia acuma, deci după punerea la punct a proiectului, vor începe greutăţile pentru el, nu-i aşa?

— Da.

— La ce fel de greutăţi se referea?

— Vedeţi, nu a precizat nimic... Pare-mi-se că era vorba de o comisie ori de un consiliu de navigatori mai experimentaţi care trebuie să-i avizeze construcţia vasului...

— Interesant, murmură Teodor ca pentru el şi rămase pe gânduri câteva clipe. Va trebui să-i găsim un om care să-l sprijine...

— La cine vă gândiţi?

— La căpitanul de rangul III Ion Diblan!

— Formidabil! Dar cum o să procedăm?

— Venera...

Se întrerupse la apropierea unui ospătar care îl informă că este căutat de un domn.

— Daţi-mi hârtiile!

Ana le scoase din poşetă şi i le strecură pe sub masă. Gestul ei îl făcu să zâmbească. Se ridică şi ieşi din local.

Între timp, tânărul cel slab de la cofetărie, tânărul cu care Tudor îşi întreţăiase paşii săptămâna trecută în faţa restaurantului de la camping, ieşi imediat din local, urmat

de un bărbat mai în vârstă.

Tudor se întoarse la masă, aducându-i un bucheţel de violete.

— Am avut impresia că l-am zărit pe moş Vasile.

— Era singur?

— Nu; cu un câine mare... Se certau; el vorbea într-una, câinele lătra...

Izbucniră în râs.

— Se vede treaba că nu era de acord cu măsurile sugerate de moş Vasile inginerului... De, e greu pentru un câine să priceapă însemnătatea progresului, spuse el şi continuă să râdă. Ştiţi, cred că pentru el a fost o mare decepţie, momentul în care a văzut că se aduce o casă de fier... Da. Da, vă asigur domnişoară, obiectul ăsta i-a pricinuit sentimentul inutilităţii, i-a subminat personalitatea şi, mai ales, l-a pus în inferioritate faţă de un obiect neînsufleţit.

— Bietul de el! murmură Ana, înduioşată.

— Vedeţi, trebuie să-l scăpăm de suferinţele astea.

— Bineînţeles... dar ce putem face?

— Nimic altceva decât să creăm casei de fier un sentiment de inutilitate. Oricum, el ar suporta mult mai uşor...

Tudor scoase dintr-un buzunar o cutiuţă din metal alb.

— Aveţi aici un fel de plastilină; păstraţi-o! Nu trebuie să faceţi altceva decât să apăsaţi, cu toată puterea, cheia fişetului pe plastilină.

Ana rămase o vreme surprinsă; apoi luă cu grijă cutiuţa şi o puse în poşetă.

— Spuneaţi ceva în legătură cu Venera...

— A, da... Ei, tot aşa geloasă este?

— Din zi în zi, parcă şi mai geloasă.

— Perfect! O femeie geloasă vrea să-şi aibă bărbatul cât mai multă vreme lângă ea... Spuneţi-mi, i-aţi vorbit inginerului Vătăşanu despre doamna Diblan?

— Daa... Nu trebuia?

— Dimpotrivă, aţi făcut foarte bine.

— Vedeţi, prin întâlnirea lui Vătăşanu cu Venera am

putea verifica pe de o parte dacă tot ce povesteşte ea îl interesează pe inginer, iar pe de altă parte dacă ceea ce face inginerul o interesează în mod deosebit pe doamna Diblan... Mai ştii? S-ar putea ca Tiberiu s-o angajeze şi pe ea în jocul lui... Oricum, doamna Diblan ştia mai multe lucruri decât dumneavoastră cu privire la vapoare... nu vă rămâne decât să le faceţi cunoştinţă...

— Cum? întrebă Ana, părând încântată de întorsătura aventurii. Asta însemna că Tiberiu va fi verificat, prin propria lui armă, jocul acela straniu...

— Faceţi în aşa fel ca mâine seară doamna Diblan să vă aştepte la ea. Aveţi grijă ca la ora convenită să motivaţi o stare de ameţeală, sau cam aşa ceva, faţă de inginerul Vătăşanu şi rugaţi-l să vă însoţească până la clientă. Apoi, când ajungeţi la poarta casei, simulaţi că ameţeala care v-a cuprins vă pune în imposibilitate să urcaţi scara şi, iată-vă împreună cu omul nostru în locuinţa căpitanului de rangul trei, Ion Diblan.

— Bine, dar Tiberiu o să mă lase acolo şi...

— Nu, n-aveţi nici o grijă; Venera o să-l reţină, fie chiar şi cu forţa, dacă va fi nevoie.

— De ce credeţi asta?

— Pentru că, în cursul dimineţii, dumneavoastră îi veţi mărturisi în amănunţime planul aducerii inginerului în locuinţa ei şi ea vă va deveni complice.

Ana păru năucită. Din mintea ei dispăruse orice brumă de înţelegere; nu mai pricepea nimic...

— Totul depinde de interesul pe care o să i-l suscitaţi în privinţa inginerului, accentuând pe perspectiva că Vătăşanu l-ar putea alege pe soţul ei ca principal consilier de navigaţie, fapt care l-ar reţine la uscat pe Diblan. Cel puţin până la primăvară.

„Deci ăsta este punctul nevralgic”, îşi spuse Ana, începând să-şi revină din buimăceală. Va să zică n-avea de făcut decât să lanseze bomba, iar Venera, încântată de ambalaj, o va lua în casă adăpostind-o până când va face explozie. „Grozav tip”, gândi Ana privindu-l pe Tudor, pe furiş. Omul ăsta îi dădea un sentiment de siguranţă nu

numai prin forţa lui fizică care te izbea de la prima vedere, ci mai ales prin judecata lui profundă care-l ajuta să inventeze situaţiile cu o uşurinţă atât de mare. Nu se putu reţine şi, într-un gest necontrolat, mâna ei se întinse spre a lui, strângându-i-o.

Tudor tresări şi o privi contrariat.

— Vreau să sper că este un gest prietenesc, de încurajare, murmură el, oarecum stingherit.

— O, desigur, încuviinţă Ana, şi obrajii i se îmbujorară.

Tudor îi sărută mâna şi vru să-i mai spună ceva, chiar tocmai în clipa aceea ospătarul îi puse dinainte un plic: erau hârtiile inginerului Tiberiu Vătăşanu, pe care colegul lui Tudor le şi fotocopiase.

Ana le vârî cu grijă în poşetă.

— Ce-o să faceţi cu fotocopiile?

Tudor zâmbi.

— O să verificăm chiar mâine, prin Marele Stat Major, autenticitatea planurilor şi valoarea mizei pentru care ne batem. Ei, şi-acum gândul numai la Venera...

Apoi îşi închise portţigaretul şi o întrebă aproape şoptit:

— Dacă vreţi, putem pleca.

Aşadar, seara se încheiase şi încă destul de prost. Ana se ridică anevoie şi el o ajută să-şi îmbrace pardesiul.

Când ieşiră pe stradă, ea nu se mai putu stăpâni şi izbucni într-un plâns de copil deznădăjduit, murmurând printre lacrimi:

— N-am vrut... n-am vrut să vă supăr...

Tudor îi petrecu braţul pe după umăr, cuprinzându-i tot spatele.

Ana nu îndrăzni să mai înainteze, iar el îşi retrase braţul, închipuindu-şi că gestul său fusese socotit necuviincios, dar ea i se aruncă la piept, agăţându-se cu desperare de reverele hainei lui de ploaie şi, ascunzându-şi faţa, continuă să plângă în hohote.

Tudor a sărutat-o pe păr, i-a mângâiat obrajii şi fata a încetat să mai plângă; un tremur îi cuprinsese însă tot corpul.

Dinspre mare sufla un vânt rece şi Tudor îşi desfăcu

haina de ploaie adăpostind-o. Două păsări de noapte zburară pe deasupra lor, scoţând sunete ascuţite.

— Se caută... murmură Tudor.

— Or să se găsească.

— Da... Principalul este că se aud una pe alta. Nici sufletele nu se văd, dar se aud...

Şi îşi luară rămas bun.

Când ajunse pe strada pe care locuia, Ana auzi zgomotul unor paşi grăbiţi care o urmăreau. Când întoarse capul, îl recunoscu pe inginerul Tiberiu Vătăşanu.

— Surioară! o strigă el bine dispus. M-ai lăsat singur şi ai zbughit-o pe uşă... Cât de mult te-am mai căutat...

— De ce? întrebă ea, speriată.

— Aşaa... Vroiam să mai stăm puţin de vorbă. Şi-apoi, a telefonat doamna Diblan... Ştii că a început să-mi placă doamna!?

*

Locuinţa familiei Diblan era situată într-o vilă izolată, pe aleea Alunişului care se înfunda. Apartamentul se compunea dintr-un hol în care comunicau trei camere mari, iar drumul către dependinţe trecea printr-un vestibul destul de mare. Holul servea drept cameră de zi, prima odaie din dreapta era amenajată ca acvariu, bibliotecă şi loc de studiu pentru Venera, în cea de a doua se afla biroul lui Ion, încărcat cu machete de nave, cu hărţi, diplome şi o sumedenie de trofee adunate în peregrinările sale, iar singura cameră din partea stângă a holului servea de dormitor.

Era luni seară; căpitanul Diblan avea să revină „la uscat” abia miercuri şi asta însemna pentru Venera o veşnicie. Săptămâna care trecuse şi-o petrecuse rămânând peste orele de program la serviciu şi dereticând prin casă până noaptea târziu.

Singurele vizite pe care le-a primit au fost acelea ale Anei şi ale ghidului. Alexandru Tordea venise la ea neanunţat,

chiar în după-amiaza aceea de vineri, când Venera îl salvase din încurcătura ivită o dată cu moartea peştelui japonez şi când vizitatorii observaseră un mic tub cu morfină printre pietricelele care ornau fundul micului bazin de sticlă, spart.

Ghidul i-a adus Venerei flori şi asta i-a făcut mare plăcere. Părea emoţionat, ruşinat şi speriat totodată. A cântat la pian, iar Venera l-a rugat să-i recite nişte versuri, pretextând că doar cu o zi înainte cumpărase operele lui Shakespeare într-o ediţie de lux, bilingvă; au comentat fidelitatea traducerii şi apoi au mâncat împreună.

La plecare, Tordea i-a mulţumit şi ea l-a bătut prieteneşte pe umăr, rugându-l să mai vină, oricând şi chiar neanunţat. Când au ajuns în vestibul. Venera s-a plâns de căldura prea mare din casă şi, îmbrăcându-şi paltonul, l-a condus o bună bucată de drum pe aleea cu pietriş, lungă de aproape cincizeci de metri, care pornea de la treptele casei până la poartă, căutând să afle ce se mai discută pe seama soţului ei.

Ana îi devenise foarte dragă, mai ales după ce i-a povestit întâlnirea ei cu „Uriaşul”. Pentru prima dată în sufletul Venerei a răsunat durerea că nu are un copil: „o fetiţă, o fetiţă cu ochi frumoşi ca ai Anei şi cu un glas care să tremure de admiraţie pentru tatăl ei, pentru *omul teribil şi curajos”.*

De atunci, dacă trecea mai mult de o zi fără s-o vadă, se repezea la telefon, o căuta, o chema, o ruga să vină. Ana era pentru ea totul, când Ion se afla departe. Ei îi putea spune toate frământările, toate necazurile şi mai ales bănuielile ei în legătură cu soţiile noilor ofiţeri veniţi în garnizoană. Uneori, chiar Ana îi aducea veşti; crâmpeie din discuţiile unor cliente – soţii de ofiţeri sau angajate civile din cadrul marinei militare – şi Venera, vrând să-şi dovedească ei însăşi, în primul rând, perspicacitatea, gândea şi deducea cu glas tare, în funcţie de semnalmentele aflate, a cui soţie este, ce funcţie îndeplineşte soţul ei, ce grad are, cam pe unde locuieşte, ce fel de om e, pregătirea, studiile etc. Ana se arăta

întotdeauna impresionată de memoria şi perspicacitatea Venerei, uimindu-se şi bătând din palme ca un copil.

Cu o zi înainte, duminică, a aşteptat-o toată după-amiaza. Ştia că nu se simţise prea bine şi n-a telefonat până la şapte şi jumătate seara, crezând că poate se odihneşte. Dar când a telefonat, n-a mai găsit-o acasă. I-a răspuns un bărbat; avea o voce plăcută şi vorbea foarte frumos.

A doua zi, în drum spre Consiliul popular – unde avea de rezolvat nişte treburi de serviciu – Venera a trecut pe la „Afrodita".

Harvas a întâmpinat-o ca de obicei, cu surâsul lui larg. A invitat-o pe Venera în biroul lui, s-a retras. După câteva clipe apăru Ana.

Venera o îmbrăţişă şi îi spuse pe un ton mustrător:

— Te-ai făcut o haimana... Aşa nu se mai poate. Unde-ai hoinărit atâta vreme? O după-amiază întreagă?

— O să mă ierţi, când ai să afli adevărul.

— Ai un iubit?

Ana roşi şi îşi plecă privirea.

Venera o luă în braţe şi o sărută.

— N-am spus nimic urât, nimic rău...

— Ştiu, ştiu, bâigui Ana.

— Atunci?

— Nimic...

— Ia ascultă, se prefăcu Venera supărată, aşa te primesc eu când vii la mine? şi se ridică de pe scaun.

— Iartă-mă!

— Dacă nu mă săruţi imediat, plec şi nici nu mai vreau să ştiu de tine. Am să te las în grija domnului care mi-a răspuns la telefon.

Ana o sărută pe amândoi obrajii şi se lipi de ea,

— Păi din cauza lui am plecat de-acasă.

— De ce n-ai venit la mine?

— Abia mă puteam ţine pe picioare şi n-am avut curajul să mă îndepărtez prea mult.

— Dar ce s-a întâmplat? Ce ţi-a făcut? se precipită Venera, neliniştită.

Ana izbucni în râs.

— M-a plictisit...

— Vreo declaraţie...

— Da de unde! Mi-a împuiat capul cu toate datele vasului de luptă pe care-l construieşte, cu eficacitatea aparaturii, cu valoarea invenţiei lui...

— Nu cumva este un tânăr inginer care a venit doar de câteva zile...?

— Exact, spuse Ana mirată.

— Doamne, oare cine mi-a vorbit despre el? A, da, da! Domnul Tordea, ghidul nostru de la acvariu.

— O să devenim celebri, datorită genialului nostru chiriaş, spuse, ca din întâmplare, Ana.

— Chiar aşa! Domnul Tordea zice că prin oraş a şi început să circule zvonul că marina militară îl plăteşte cu un preţ enorm. Să vezi ce de admiratoare o să apară...! Ar fi bine să te grăbeşti.

Cele două femei, izbucniră în râs.

— Aş! exclamă cu ciudă Ana. Nu pare preocupat decât de nebunia lui: „Vasul de luptă cu motor autopropulsat!” Asta e mama, tata, iubita şi poate chiar propria lui existenţă.

— Probabil că asta-i mulţumirea lui, echilibrul...

— Dimpotrivă, e chinuit de tot felul de gânduri, de îndoieli... De pildă, aseară se temea de avizul unui consiliu, apoi se plângea că ar putea să dea peste vreun consilier de navigaţie, obtuz, fricos, fără imaginaţie...

— În situaţia lui măcar atâta lucru îşi poate permite!

— Tocmai... El vrea să fie ajutat de un om de mare curaj, cu experienţă, pe care să se bizuie şi alături de care să se poată „desfăşura în toată nebunia”. Aşa spune. Dacă n-o să mi-o iei în nume de rău, o să-ţi spun că eu m-am gândit la soţul dumitale.

Venera tresări.

— I-ai spus ceva în legătură cu Ion?

— Nimic... Şi ştii pentru ce nu i-am sugerat alegerea soţului dumitale? Pentru că omul care va fi desemnat consilierul lui de navigaţie o să rămână „la uscat” cel puţin până în primăvară.

Venera se năpusti asupra Anei, îmbrăţişând-o şi acoperindu-i faţa cu sărutări.

— Ajutaţi-mă! De când ne-am căsătorit, n-am stat mai mult de cincisprezece zile consecutive împreună. Poate că într-o zi ai să te îndrăgosteşti şi ai să înţelegi ce înseamnă asta... Ana! Te rog!

— Bine, o să încerc, spuse ea, gâtuită de emoţie şi de remuşcări.

În clipa aceea suferea pentru jocul la care consimţise şi i se părea josnic să speculeze slăbiciunea unei femei care o considera prietenă şi confidentă.

Venera îşi scoase din poşetă o agendă din piele de culoare verde şi prinse a o răsfoi. Gestul acesta calm o izbi pe Ana, pentru că el contrasta cu starea de descumpănire prin care trecuse doar cu câteva clipe mai devreme.

— Astăzi, spuse Venera, am după-amiaza liberă... Cel mai bine ar fi după şase şi jumătate... Crezi că l-ai putea abate din drum, fie chiar şi pentru o jumătate de oră?

Pentru Ana devenise totul foarte limpede. Scenei de adineauri, odată consumată, îi urmase – brusc – o alta. Improvizaţia redării unei stări emoţionale se isprăvise, şi-acum personajele discutau „cu picioarele pe pământ”. Deci, nu ideea rămânerii soţului iubit „la uscat” şi alinarea aşa-zisei sale gelozii bolnave stârniseră exuberanţa Venerei, ci gândul că i se oferea un prilej – unic poate – să stabilească un contact cu un inventator de vase militare. Câtă dreptate avea Tudor, când spunea că indiscreţiile minore ale Venerei miros a ispită pentru cei slabi, predispuşi s-o creadă. Avea să continue jocul, dar o să fie necruţătoare. După-amiază va căuta să doarmă, pentru ca să fie odihnită şi să poată sesiza chiar şi cel mai imperceptibil gest. Dar dacă Tiberiu nu era cu adevărat ceea ce vroia să pară? Şi în privinţa lui, Tudor avea unele rezerve şi Tudor nu greşea. Da, da; s-ar putea...

În mintea ei tulburarea luă locul judecăţii, iar imaginaţia i se lăsă purtată pe aripile unor viziuni năstruşnice.

— Ana! strigă Venera după o vreme, observând-o cum sta absentă, cu capul între palme.

— Da răspunse fata şi sări de pe scaun. Ce este? Ce s-a întâmplat?

— Ni... Nimic, bâigui Venera. Am crezut că nu te simţi prea bine.

Ana o privi atent

— Într-adevăr... am avut o ameţeală.

— Dacă n-ai să te simţi bine, să nu ieşi din casă astăzi.

„Ce ipocrită!" gândi Ana. După câteva clipe reuşi să zâmbească şi să-şi expună planul conform căruia inventatorul avea să facă prima „vizită" în casa Diblan. Venera păru încântată.

Spre seară, aşa după cum se înţeleseseră, Venera îi telefonă şi, de faţă cu inginerul Vătăşanu, Ana promise că într-o jumătate de oră avea să ajungă la ea. După aceea, urmă simularea unei stări de slăbiciune şi, fără să mai fie nevoie să-l roage, Tiberiu se oferi s-o însoţească, părând chiar mulţumit de prilejul care se ivise s-o cunoască pe doamna Diblan.

Ana trecu în camera ei, să se îmbrace.

Tiberiu bătu la uşa camerei şi-i strigă:

— Te aştept în curte; s-a făcut prea cald în casă şi risc să transpir ca de obicei.

Ana auzi uşa deschizându-se şi închizându-se la loc. Ridică receptorul. Formă un număr de telefon şi-l ceru pe căpitanul Tudor Voinescu.

— Tudor?... Aici Ana...

— Plecaţi?

— Da. Peste zece minute.

— Bine...

Tiberiu o strigă, iar ea ieşi din casă, prefăcându-se grăbită.

Când ajunseră în centru, Ana se opri brusc, agăţându-se de Tiberiu. Se găseau în plină lumină.

— Ce s-a întâmplat? întrebă inginerul, prinzând-o în braţe.

Ea nu-i răspunse, ci doar îi făcu semn să fie liniştit.

După câteva clipe îl zări pe Tudor trecând prin faţa unui magazin de pe trotuarul celălalt. Atunci suspină profund, îşi

petrecu mâna peste frunte şi, privindu-l pe inginer. Îi zâmbi.

— Mă simt mai bine; hai!

Îşi reluă drumul.

Locuinţa Venerei era cufundată în întuneric. Doar o singură încăpere era luminată.

Pietrişul scrâşnea sub paşii celor doi vizitatori, iar zgomotul acesta înăbuşea răpăitul stropilor de ploaie pe ţiglele casei.

Ana apăsă îndelung pe butonul soneriei.

După câteva secunde uşa se deschise şi Venera se ivi în prag.

— Bună seara!

— Bună, Ana!

Glasul şi privirile Venerei mimau surpriza.

— M-am simţit rău şi chiriaşul nostru s-a oferit să mă conducă.

Tiberiu se descoperi şi se înclină, apoi schiţă un gest care ar fi vrut să însemne că e gata să se retragă.

Venera îi întinse mâna şi-l invită în casă.

Aprinse policandrul din hol, deschise uşile celorlalte camere şi-i întrebă unde vor să stea.

Inginerul ezită o clipă în cadrul uşii prin care se intra în camera lui Ion.

— Intraţi! îl îndemnă Venera. Aici, sper, o să vă simţiţi în elementul dumneavoastră; vedete, torpiloare, hărţi, busole, trofee de vânătoare...

— Nu, spuse pe un ton oarecum brutal, inginerul Vătăşanu.

Cele două femei se priviră mirate, iar lui nu-i scăpă asta.

— Prefer acvariul dumneavoastră, se grăbi el să se scuze.

— Ahaa! Aşadar aţi fost informat că am un acvariu, spuse Venera şi se strădui să zâmbească, vrând să arate că atribuise refuzul de adineauri, şi mai ales tocmai acestuia, doar curiozităţii lui.

— Exact. Acolo cel puţin nu o să fiu nevoit să contemplu oroarea pe care mi-o inspiră expunerea triumfătoare a celui de al doilea ciclu din existenţa noastră, şi aşa destul de neînsemnată: moartea.

Tiberiu făcu un pas înapoi şi cele două femei îl urmară.

Venera închise uşa camerei de lucru a soţului ei şi se îndreptă spre cealaltă încăpere. Stinse lumina plafonierei şi camera rămase iluminată doar de beculeţele bazinelor aşezate într-o dezordine aparentă, pe mese rotunde.

Se aşternu între ei o tăcere care ameninţa să se prelungească la nesfârşit.

— Aici... vă place cu adevărat? întrebă timid, gazda.

— Da, oricum e altceva... Există mişcare, viaţă, luptă...

— Dar în linişte.

— Aş! Aparenţe înşelătoare, ca şi în viaţa noastră, a fiinţelor hărăzite cu blestemul raţiunii. Ha, ha! izbucni el, amăgirea asta a purtat omenirea prin cele mai cumplite masacre...

— Despre ce amăgire vorbiţi?

— Despre iluzia unei false imagini privind liniştea eternă. Ăsta e jocul pe care-l întâlnim pretutindeni în existenţa noastră, jocul crud al vieţii cu moartea. Şi, fără să ne dăm seama, născocim zi de zi tot felul de variante ale acestui joc.

Se aşeză.

— Iată, căutările mele şi ale altora ca mine nu sunt oare un bun exemplu? Vase de luptă, care blindate, avioane de bombardament, bombe atomice şi dracu să ne ia de blestemaţi! E ridicul! Absurd! Idiot!

— Ai s-o sperii, îi reproşă Ana, inginerului.

— Dimpotrivă, cred că-i place. Cercetătorii ăştia, cred eu, se limitează doar la o strictă observaţie şi la acumulări de date crezând că asta-i tot. Dar, nu cercetarea fenomenelor pure ale existenţei trebuie să fie pe prim plan, ci relaţiile. Asta ar trebui să vă preocupe pe dumneavoastră, cercetătorii.

— Filozofie, filozofie! domnule inginer.

— Ce găsiţi rău. În ceea ce mă priveşte, eu consider absolut necesară o perfectă acordare între ştiinţele exacte şi filozofie. Altfel n-ar exista nici metodă, nici sistem; nu uitaţi, mai ales, sistemul.

— Evident, însă trebuie să considerăm tot atât de

Important şi fenomenul pur; trăim doar o eră fenomenologică. Din nenorocire văd că la dumneavoastră fenomenul primează faţă de sistem.

Vătăşanu se ridică de pe scaun, îndreptându-se spre un bazin de forma unui cub perfect, în care se afla o moluscă. Dacă nu mă înşel, este o moluscă dintr-o mare caldă... o pinna!? încercă el să precizeze, privind-o pe Venera.

— Exact! exclamă ea surprinsă.

— Prea sigur nu sunt, dar familia din care se trage, pare-mi-se poartă denumirea...

— By... căută Venera să-l ajute...

— Byssogenes!

— Sunteţi grozav!

Tiberiu dădu ocol bazinului în care se afla molusca, observând-o din diferite unghiuri.

— Vedeţi, doamnă Diblan, la ea, fenomenul căutării unui colţ liniştit o duce spre cu totul altă situaţie decât aceea imaginată de mine, aceea a unui labirint haotic în care aflăm doar deznădejde. Ştiţi desigur că familia lor şi, mai ales, pinna nu ocupă un colţişor liniştit găsit doar la întâmplare. Nu. Aici, absurdul atinge limite neînchipuit de crude. Pinna îşi creează ea singură locul acela cu o trudă de neînchipuit. Ştiţi cât timp durează truda asta?

— Bineînţeles, răspunse Venera, cu sârguinţa unui elev care ştie bine lecţia; începe din copilărie şi se termină la maturitate. Îşi sapă un adăpost în calcar. În roci de calcar...

— Perfect! zâmbi Tiberiu. Dar ea a crescut mult de când şi-a tăiat orificiul de ieşire din adăpost şi acuma, la maturitate, nemaiîncăpând prin el, molusca devine ostaticul propriei sale dorinţi şi zbateri, al propriului său ideal. E adevărat că sălaşul mult râvnitei linişti o va apăra de multe primejdii dinafară, dar în schimbul definitivei sale captivităţi.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nimic rău, mi-am exprimat doar nişte gânduri amare.

— Vreţi să trecem în camera soţului meu? se grăbi ea să iasă din impas.

— Asta ar putea să ne facă bine. Spuse Tiberiu şi toţi trei

părăsiră camera de lucru a Venerei.

— Nu vă place vânătoarea, desigur, încercă gazda să reanime seara.

— Într-adevăr n-am vânat niciodată. V-am spus, doar moartea este ciclul final şi detest orice fel de final. Deşi am crescut într-o casă de oameni bigoţi, cu timpul am ajuns să mi se pară ridicul că unii oameni îşi pleacă fruntea în faţa morţii, că i se spovedesc şi o întâmpina cu ultimele lor puteri.

— Bine, dar de murit, murim cu toţii, interveni Ana.

— Adevărat, spuse Venera, dar domnul inginer se referea – desigur – la felul în care mori, la demnitatea de care trebuie să dai dovada în faţa propriei tale existenţe de până atunci...

— Întocmai; şi-apoi, se mai pune problema aşteptării cu resemnare a clipei. Ei bine, eu nu doresc să mă supun nici acestei legi născocite de împilatorii omenirii, căci ce altceva sunt preceptele religiei decât îndemnuri la resemnare? Ce altceva? strigă Tiberiu.

— Dumneavoastră vedeţi desigur, în prim plan, resemnarea, se arătă Ana de acord cu el, dar religia mai implică şi o cunoaştere a unor conjuncturi istorice, sociale... Eu, cel puţin, aşa am învăţat.

— Minciună! strigă din nou Vătăşanu.

— Eventual, surâse Venera, dar psihologia unor epoci n-o poţi neglija.

— Psihologie? Poate...

— Pesemne că treceţi printr-un moment greu, spuse Venera aproape în şoaptă.

— Da, interveni Ana, mi-a mărturisit chiar acum câteva ore că aşa i se întâmplă ori de câte ori se află în pragul unor mari realizări.

— Şi soţului meu i se întâmplase, ce-i drept destul de rar, şi atunci abia intuiesc unele frământări care-l tulbură, dar cu el nu-i chip să discut, să analizez. Odată-l aud: „Nu-ţi face griji din pricina mea, sunt bărbat!” Şi cu asta îmi închide gura.

— Sunt şi oameni tari, doamnă Diblan. Din nefericire, eu

nu fac parte din categoria lor.

— De ce spuneţi asta?

— Hm! Pentru simplul motiv că eu îmi strig disperarea, şi asta mă caracterizează, cred, suficient.

Tiberiu se ridică din fotoliu şi se îndreptă spre macheta metalică a unui vas.

— E macheta vedetei „Uragan”, îi explică Venera. Pe ea şi-a început cariera soţul meu: patru luni secund... apoi comandant.

— Cine ştie de când o fi fost vândută la fiare vechi: spuse Ana.

— Nu, încă nu...

— Mai există, interveni Tiberiu.

Venera îl privi mirată, în timp ce el se îndrepta spre macheta unui alt vas.

— Vă place?

— Oarecum... postul mitraliorului nu-i prea fericit amplasat. S-ar putea să fie jenat de legăturile staţiei de radar.

— Păi, vedetele astea n-au „radar”, ci doar o simplă staţie de radio, preciză Ana.

— Phii! Grozavă eşti, surioară! Dar pe asta de unde o mai ştii?

— De la doamna Diblan; este vedeta pe care era să naufragieze, acum şase ani, soţul ei. Chiar în ajunul nunţii lor. Aşa-i?

— Aşa-i, încuviinţă Venera şi se apropie de Tiberiu. În fotografia din dreapta vedetei îl vedeţi pe soţul meu, iar alături un constructor de nave comerciale Murăraşu. A murit acum doi ani; păcat! Venise la soţul meu să-i ceară nişte sfaturi. Avea de gând... sau poate chiar lucra la un vapor de pasageri cu motor propulsat. Ion părea entuziasmat. Nu-l cunoaşteţi; e mare cât digul de la far şi, când se bucură, râde şi chiuie ca un copil plecat în vacanţă. Îl înţeleg, domnule inginer, şi mă bucur pentru că poate să râdă şi să fie mulţumit. Are o existenţă grea, dar se vede că-i place, şi asta e mare lucru. Nu pregetă, nu se vaită, nu crâcneşte când e vorba să iasă „la mare”. Aici, doar aici, în

camera asta pe care eu i-am înfrumuseţat-o cu mâinile mele, i-am vopsit jucărioarele astea, i-am înrămat pozele, găseşte – cred – puţină linişte.

— Linişte!... şopti inginerul Vătăşanu, cu un aer absent.

— Puţină, am spus.

— Da, da... bâigui el. Apoi se întoarse brusc spre ea şi strigă: Linişte! Ha, ha! De suprafaţă? Am stabilit doar că nu există linişte, şi asta chiar acum câteva minute când ne găseam în camera cealaltă. Acolo, iluzia liniştei din adâncuri; aci, iluzia celei de la suprafaţă.

Venera se dădu puţin înapoi.

— Ce linişte? Despre ce linişte poate fi vorba când vedeta urmăreşte torpilorul, când torpilorul urmăreşte crucişătorul, când vânătoarele urmăresc pe toţi şi toţi se urmăresc între ei?

Vătăşanu urla pur şi simplu.

Ana veni lângă el şi-l zgâlţâi cu putere.

— Tibi! Te rog, te rog... Tibi! Mă auzi?

Inginerul îi aruncă o privire stranie, de parcă nici n-ar fi recunoscut-o. Apoi căzu în genunchi.

— Mi-e rău, surioară...

Venera se apropie de ei.

— Ce pot să fac? Cu ce pot să vă ajut?

— Cu nimic... cu nimic... încercă Tiberiu s-o liniştească...

Un tremur puternic începu să-l zgâlţâie.

— Ana! Să aduc un calmant?

— Nu... murmură fata. N-o să-i ajute.

— Ba da, ba da, strigă inginerul.

— N-o să-i ajute, te asigur.

— Să încercăm, mai spuse Venera speriată.

— E în zadar.

— Atunci, spune tu! Probabil că ştii ce l-ar putea ajuta.

— Da.

— Nuuu! urlă Vătăşanu. N-ai să spui.

— Hai acasă!

Vătăşanu se chircise la picioarele ei şi o privea disperat, cu ochii ieşiţi din orbite.

— Acasă... aveţi? întrebă Venera, aplecându-se spre

urechea lui.

— Ce? tresări el.

— Medicamentul sau, mă rog... ce vă trebuie...

— Să mă duc până acasă şi să-ţi aduc? întrebă Ana.

— Degeaba... Mi s-a terminat... Degeaba, degeaba, se văita Tiberiu.

— Gata! strigă hotărâtă Venera, o să aveţi ce vă trebuie. Puţină răbdare şi, vă promit, o să aveţi.

Ieşi din camera soţului ei şi-i telefonă imediat colegului său, lui Alexandru Tordea.

— Vă promit că am şi uitat, domnule inginer, îl asigura Venera, pe Tiberiu Vătăşanu.

— Şi eu vă asigur că mâine dimineaţă Marele Stat Major o să cunoască opţiunea mea pentru consilierul de navigaţie cu care vreau să-mi pun în practică invenţia mea. Doar Ana să nu ne divulge târgul.

Toţi trei izbucniră în râs.

Ana şi Tiberiu plecară acasă.

Era ora unsprezece şi răceala nopţii anunţa un îngheţ zdravăn.

În urma lor, Tudor.

În urma lui Tudor, tânărul acela slăbuţ care îşi tot întretăia paşii cu ai lui.

Ştia, oare, Tudor?

— Surioară, începu inginerul pe un ton rugător, nu-i aşa că n-ai să te superi dacă te conduc numai până la colţul străzii noastre?

— Unde vrei să te duci la ora asta?

— Tocmai, tocmai la ora asta, sper să găsesc pe cineva care... la care aş putea... mă înţelegi... să procur...

— Bine, mă poţi lăsa şi aici.

Se aflau chiar în faţa salonului „Afrodita”.

— Şi nu te superi?

— Nu. Hai, du-te şi să vii cât poţi de repede. Te aştept.

Ana îl urmări cu privirea şi văzu că Tudor îi luase urma, dar nu băgă de seamă că la cursă se mai angajase cineva, acelaşi tânăr slăbuţ, poate umbra lui Tudor.

*

Zgomot de geam spart însoţit de strigăte. Cineva care cunoştea, desigur, locul exact unde se afla tabloul de siguranţe, întrerupse lumina în toată casa.

La numai o jumătate ele oră după ce rămăsese singură, Venera Diblan auzi zgomote ciudate care păreau să vină din dormitor, singura încăpere din care se putea ieşi pe terasă.

Ion alesese odaia asta drept cameră de dormit, pentru că noaptea, când se trezea, avea obiceiul să fumeze, iar Venerei fumul îi făcea rău. Aşa că, pe orice vreme, îşi îmbrăca halatul şi ieşea pe terasă, dacă avea poftă de o ţigară.

Dinspre dormitor auzise Venera zgomotele acelea de paşi furişaţi şi vru să meargă într-acolo, dar când lumina se stinse, încremeni de spaimă. Apoi, după câteva clipe îşi mai reveni şi, mai mult târându-se printre măsuţele care susţineau bazinul ce alcătuiau micul ei acvariu, izbuti s-ajungă până la uşa camerei sale. Răsuci cheia şi ascultă cu răsuflarea tăiată. Câteva clipe se scurseră într-o tăcere deplină. După aceea, liniştea fu curmată de hodorogeala unor mobile lovite şi răsturnate. Din nou linişte şi din nou zgomot de paşi, de data asta mult mai aproape de uşa camerei sale de lucru. Cineva umbla la telefon; în privinţa asta nu mai încăpea nici un dubiu, pentru că auzise clar declicul furcii produs de ridicarea receptorului. Urmă o bufnitură şi clopoţelul de apel al telefonului sună înfundat. Probabil că intrusul smulsese aparatul şi-l trântise pe podea. Câteva clipe de linişte, apoi paşii prinseră a se depărta.

Venera deschise fereastra şi strigă: „Hoţii”! „Ajutor!”

Strigătelor ei li se suprapuseră zgomotele unor geamuri sparte. Închise fereastra şi privi atentă. Pe alee se vedea doar umbra cuiva care alerga furişându-se spre gard, după aceea din nou linişte.

*

— Venera n-a îndrăznit să iasă din camera ei, până când nu au sosit cei de la miliţie, spuse Ana.

— Se poate, murmură Tudor, gândindu-se la cu totul altceva.

— Aşa mi-a spus...

— Cred, cred. Altfel şi-ar fi aprins lumina şi ar fi văzut că, la numai câţiva metri de fereastra dormitorului, hoţul a abandonat o parte din lucrurile furate.

— Zice că, aşa... la prima vedere, nu lipsea decât un veston de-al soţului ei, dar anchetatorul a anunţat-o, la numai câteva ore, că s-a găsit şi acela, rugând-o însă să-i îngăduie amânarea restituirii hainei de uniformă până la întoarcerea soţului ei. De ce oare?

— Cine ştie!? zâmbi Tudor misterios.

— Bănuieşti ceva?

— Ştiu şi eu...

— Ce?

— Să zicem că în veston s-ar afla un înscris care...

— Care...?

— În sfârşit, se grăbi Tudor să încheie explicaţiile, şi aşa ţi-am spus mai mult decât aveai nevoie să ştii.

— Te pomeneşti că s-a şi aflat cine e hoţul? încercă ea să-l ironizeze.

Tudor o privi zâmbind şi tăcu.

— Hai, spune! Ştii cine e?

— Ştiu, răspunse el indiferent.

— Cine?

— Of! La urma urmei, ce te priveşte pe tine?

— Aşaaa... bâigui fata.

— Sau vrei cumva să-ţi verifici unele bănuieli?

— Mă gândeam la criza lui Tiberiu, la criza din casa familiei Diblan.

— Bravo! Asta e! Copilul s-a întors, crezând că o să găsească ceva morfină acolo.

Ana îl privea cu încredere.

„Aşadar am avut dreptate!”, îşi zise ea şi se simţi

cuprinsă de un sentiment de mândrie, care însă avea să dureze doar câteva secunde.

Tudor izbucni în râs.

— Nu zic că n-ar fi morfinoman dar, în nici un caz, aseară, n-a căutat morfină la Venera Diblan.

— Dar ce anume?

— Altceva... Se pare însă că, spre ghinionul lui şi mai ales al căpitanului Diblan, treaba s-a cam dat peste cap.

— Adică?

— Ei...! Scrisoarea aceea găsită în vestonul abandonat de „hoţ”.

— Şefii tăi ştiu că Tiberiu e hoţul?

— Da, însă au pus totul pe seama morfinei.

— Şi cu scrisoarea cum rămâne?

— E în studiu...

— De ce nu-l arestaţi?

— Pentru că nu-i pot convinge încă... Ei continuă să-l creadă totuşi o valoare, iar el nu-i decât un impostor.

VI

Mesaje ciudate

Colonelul Valeriu Buhăceanu se plimba agitat prin marea sală de intercepţie.

Operatorii îşi pregăteau cu febrilitate aparatele, făceau ultimele verificări privind claritatea şi luminozitatea cadranelor pe care urmau să apară sinuozităţile liniilor, desenând semnalele emise de postul încă nedescoperit şi controlând buna funcţionare a magnetofoanelor care aveau să imprime, acustic, aceleaşi semnale.

În urmă cu şase zile, un operator îi raportase că a interceptat un mesaj ciudat. Pe frecvenţa de 4.000 K.c se

transmitea o C.Q.[3] De către un centru străin, cu următorul conţinut: „Mă asculţi numai 1 A 2, Az şi K 200, în ziua de...”

La data fixată, centrul din străinătate a transmis următorul mesaj:

„Poiana, 38 14 58 – 72 58 1Ø3458 – 5658 – Ø23Ø.
28 16 Ø72 Ø 1836”

Operatorii aşteptau cu încordare dar, aşa cum se întâmplă de obicei, răspunsul n-a venit imediat.

Urmară zile şi nopţi de aşteptare şi, abia ieri dispecerul fu anunţat prin microfon că la masa numărul patru, tot pe frecvenţa de 4.000 Kc era interceptat un mesaj transmis de un post de radio de pe teritoriul ţării noastre.

— Înregistrează-l! ordonă dispecerul şi operatorul se conformă imediat. Ia seama la modul de manipulare al celui care transmite, mai spuse el.

Mesajul avea următorul cuprins: „38 32 Ø 14 19 18 – 34 – 72 34 19 Ø – 36 39 59 3676 18 14 38 18 36 58 – 38 16 Ø 72 Ø 18. POIANA.”

Asta se întâmplase cu o zi înainte.

Colonelul Buhăceanu ordonase de îndată posturilor fixe de goniometrare să intre în acţiune şi după o oră avea desenat pe harta din biroul său triunghiul în care se afla postul clandestin care răspunsese centrului dinafară la acea C.Q. În mare, locul stabilit era undeva, pe litoral, între plaja 2 Mai şi Eforie Sud.

Nu se ştia când va avea loc următoarea transmitere şi, mai ales, nu se ştia dacă urma să se efectueze din acelaşi punct, aşa că încordarea oamenilor însărcinaţi cu urmărirea acestor mesaje şi cu depistarea postului de radio clandestin abia începuse.

Colonelul Buhăceanu privea atent mesajele acelea misterioase, încercând să intuiască un sens, fie el chiar greşit.

Lucra de foarte mulţi ani ca şef al serviciului de contrainformaţii în domeniul marinei militare şi nu o dată fusese pus în faţa unor asemenea situaţii. Cu ani în urmă,

[3] C.Q. = circulară.

când îşi dăduse examenul de doctor în ştiinţe, subiectul tezei sale fusese ales din domeniul ciberneticei. Încă de pe vremea aceea susţinea că ceea ce a însemnat magia pentru lumea primitivă, trebuie să însemne cibernetica pentru epoca noastră. Asta le spunea şi subalternilor săi: „În secolul nostru, cibernetica este chemată să ajute omenirea la dezlegarea tuturor tainelor”, dar de când luase contact cu cifruri şi coduri, îşi dăduse seama că natura este mult mai generoasă în privinţa accesibilităţii la tainele ei, decât complicaţiile născocite de nişte adevărate genii ale răului.

Făcuse multe îmbunătăţiri de ordin tehnic, îşi alesese oameni „pe sprânceană”, cum îi plăcea să se laude (pe unii îi formase chiar el); echipa de specialişti în codificări şi decodificări era alcătuită din matematicieni, chimişti, lingvişti, majoritatea poligloţi, dar descifrările mergeau destul de greu, ca de altfel în toate colţurile lumii. Se împăcase cu gândul că cibernetica era o magie albă care, pentru a se afirma trebuie ajutată cu răbdarea şi perseverenţa unui fanatism ce ţi-l dă credinţa; iar credinţa lui era patriotismul. Ştia că magia neagră – cifrurile şi codurile duşmanului – este foarte puternică la întuneric, dar, odată adusă la lumină – fie şi în cea a unei mici raze de soare – devenea incapabilă să se mai apere, paralizând şi paralizându-şi oficianţii. Suferea de o insuficienţă coronariană, dar se trata „ocazional”, când venea pe la vreo convocare, în Bucureşti, şi atunci în mare taină.

Îşi legase prea mult viaţa de munca asta din care ajunsese să-şi facă marele său ideal, sensul de a trăi. Renunţase la o catedră universitară, la cercetări, la traiul lui oarecum tihnit deşi, încă de pe atunci, boala lui de inimă îşi arătase colţii.

În seara aceasta stătea ca de obicei la biroul său şi aştepta veşti, mai ales de la echipa de urmărire condusă de locotenentul Silviu Ciortea.

Obosise tot privind telefonul şi aşteptând să sune. Când, în sfârşit sună şi ridică receptorul, de la capătul celălalt al firului se făcu auzit un glas de adolescent care întreba:

— Domnul doctor?

— Arvinte! precizã colonelul. Acesta era numele sãu conspirativ.

— Arvinte Imiceanu?

— Exact.

— Aici... felcerul; vã rog sã rãmâneţi în spital. S-ar putea sã avem o urgenţã. Soţia ofiţerului...

Locotenentul Silviu Ciortea închise telefonul.

Colonelul Buhăceanu rămase neliniştit. Se ridică de pe scaun, deschise casa de fier şi căută grăbit pachetul cu ţigări; nu făcea asta decât rareori, în situaţii deosebite.

„Ce s-o fi întâmplat?” gândi el. „Să fi fost o simplă întrerupere?... Sau vreo situaţie de mare primejdie a reclamat intervenţia lui?... Probabil, probabil că a survenit ceva grav, dacă Ciortea l-a lăsat aşa... fără nici o explicaţie. Poate că acţiunea căpitanului a fost periclitată de vreun incident ori... poate că a trebuit doar să prevină vreun act care ar fi pus în primejdie reuşita operaţiunii...”

Deschise din nou casa de fier şi cotrobăi într-un sertar, până găsi un cornet din hârtie, făcut cu foarte mare neîndemânare. Puse carnetul pe birou, dar tocmai atunci cineva bătu în uşă. Ascunse repede carnetul sub covor şi numai când ciocăniturile se repetară, strigă: „Intră!”

Uşa se deschise larg iar în cadrul ei apăru un omuleţ trecut de cincizeci de ani, scund şi slab, cu o frunte care părea că nu se mai termină din cauza cheliei foarte pronunţate. Era colonelul Titus Mancea, şeful biroului cifru.

— Se poate?

— Asta-i bună! Nemaipomenit! Auzi! Îi spun să intre şi el mă întreabă dacă se poate... Logic, ce să se poată? De ce mă mai întrebi? se precipită colonelul Buhăceanu, vorbind doar ca să-şi ascundă emoţia pricinuită de faptul că bunul lui prieten l-ar fi putut surprinde...

— Val, ce-i cu tine?

— Ce? Ce vrei să spui? Adică... adică ce trebuie să fie cu mine? Nu m-ai găsit? A trebuit să alergi mult până să afli unde sunt? Răspunde.

Colonelul Mancea trecu pragul şi închise uşa. Apoi mai

făcu câţiva paşi şi se opri. Un scrâşnet îi atrase privirea spre parchet. Ridică un picior şi se aplecă; examină atent pardoseala şi ridică o pastilă de jos. Mai făcu un pas şi din nou ridică una.

— Ascultă, Val...! Eşti chiar atâta de bolnav?

— Mă superi! strigă Buhăceanu.

— Iartă-mă; trebuia să-mi dau seama că cine ia... trebuie ferit de necazuri.

— Dar eu nu iau... I-o fi scăpat secretarei...

— Ei, n-am ştiut că secretara ta îşi ia medicamentele în biroul tău.

— Mai bine spune-mi repede pentru ce ai venit.

— Val, cum începe mesajul transmis de postul din străinătate, acum şase zile?

— Primele semne au fost traduse imediat, şi laolaltă, alcătuiau cuvântul „Poiana”. Apoi urmau grupuri de cifre neregulate – ca întindere...

— Stai, stai! Deocamdată vorbim despre început: Aşadar, cuvântul „Poiana”. Buun... Ce semnificaţie ar putea avea?

— Ştiu şi eu? Să zicem că ar fi o parolă.

— Perfect; s-ar putea şi parolă. Dar altceva?

— Denumirea afacerii, a centrului, a...

— Ei! ei! îl îndemnă Mancea să continue.

— Nu ştiu, se dădu bătut Buhăceanu, în dorinţa de a afla cât mai repede rezultatul investigaţiilor prietenului său.

— Ţi-e lene să gândeşti; erai la un pas de adevăr. În sfârşit... Acum o oră sau chiar mai puţin, obosit de încercările făcute – ştii, am construit vreo două sute de variante în aceste şase zile – m-am surprins că începusem să mă joc. Scriam în neştire cuvântul „Poiana” şi despărţeam fiecare literă printr-o linie verticală care parcă se cerea prelungită. Apoi am început să subliniez cuvântul, şi literele mi-au apărut încadrate în câte un pătrat a cărui latură paralelă cu aceea luată drept bază, Cam aşa... spuse el şi-i făcu următorul desen:

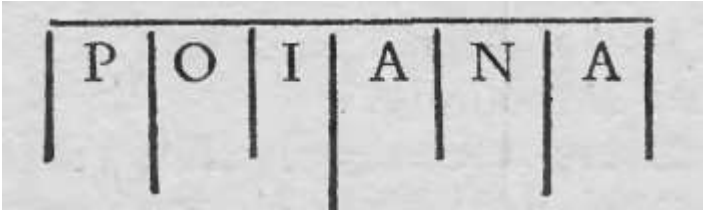

— Interesant! şopti Buhăceanu, nedezlipindu-şi privirea de pe hârtia pe care Mancea începuse demonstraţia grafică.

— Simplu! spuse celălalt. Vezi ce simplu?

— Se poate, bâigui Buhăceanu, în derută.

— Ascultă şi să te minunezi: Ei bine, fără să-mi dau seama am prelungit liniile verticale şi le-am întretăiat cu altele orizontale, căpătând un număr de pătrate sub fiecare literă a cuvântului care mă obseda. Uite, mai spuse el şi continuă să deseneze:

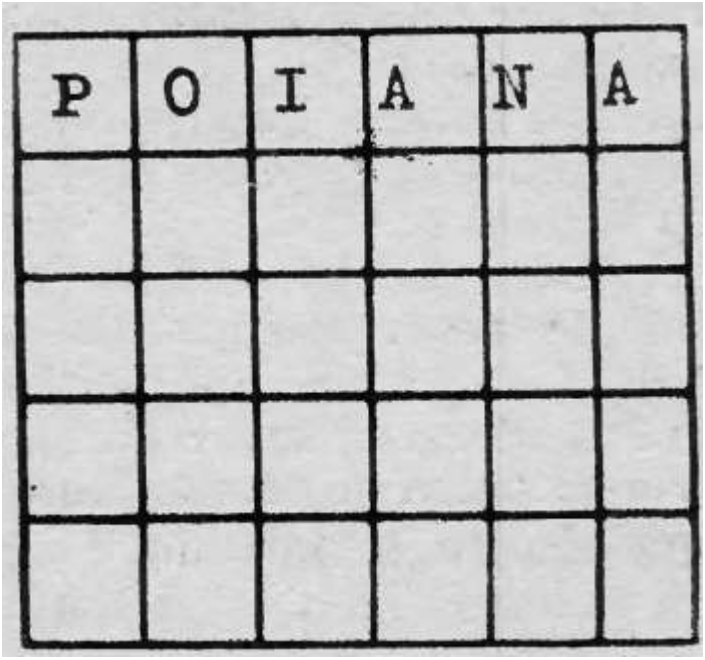

— Apoi, am completat pătratele libere cu celelalte litere ale alfabetului...

— Şi ai căpătat posibilitatea ca, înlocuind literele cu cifre să construieşti un cifru după care eu întreţineam corespondenţă secretă la doisprezece ani şi jumătate,

spuse Buhăceanu şi izbucni în râs.

Celălalt îl privi grav şi păru că nu-l ia în seamă.

— Am dat literelor nişte valori numerice dar, aşa cum era de aşteptat, n-am obţinut descifrarea mesajelor.

— Formidabil! Cum ai izbutit să nu reuşeşti, şi încă atât de repede?!

— Ei! exclamă Mancea, esenţialul este că mi-am dat seama de un lucru...

— Desigur, te referi la faptul că nu-ţi mai rămâne altceva de făcut decât să descoperi ordinea în care au fost aşezate literele în careu şi numărul care le-a dublat. O nimica toată, îl ironiză din nou Buhăceanu.

Mancea nu-l auzise nici de data asta şi continuă:

— Esenţialul este că avem de-a face cu un cifru de memorie.

Buhăceanu încetă să mai râdă. Aşadar, agenţii cărora le era adresat mesajul, chiar dacă ar fi fost prinşi nu s-ar fi găsit asupra lor nici vreo cheie de cifru nici vreun cod, iar asta complica foarte mult lucrurile. Trebuia deci să se obţină o descifrare şi încă repede, cât mai repede cu putinţă.

— Ascultă, Titus, ce ai de gând?

— Simplu: procedeul clasic. Mesajul pare să fie redactat în întregime în limba română. N-avem decât să stabilim care sunt numerele ce reprezintă vocalele cele mai frecvente şi asta după frecvenţa cu care anumite numere se repetă.

Să recapitulăm primul mesaj:

„Poiana, 38 14 58 – 72 58 1 Ø 34 58 – 56 58 – Ø 23 Ø 38 16 Ø 72 Ø 18 36”.

Cea mai mare frecvenţă o are cifra zero (Ø). Ea apare în primul mesaj de cinci ori; apoi numărul 58, de patru ori.

Vocalele cele mai frecvente; a, e, o. Să ne închipuim că cifra zero (Ø) ar reprezenta vocala „a” şi numărul 58 vocala „e”.

Să înlocuim deci cifrele cu literele pe care noi presupunem că le-ar reprezenta.

Nu trebuie să uităm că primele şase litere pe orizontala

careului nostru, am presupus că ar fi chiar cuvântul POIANA. Înlocuim cele două vocale A cu cifra zero (Ø) şi aflăm şi cifra corespunzătoare de pe verticală...

— Gata! Pricep, dar asta mă îngrijorează foarte mult; ştii, mă refer la simplitatea procedeului...

— Stai, stai, nu-i chiar aşa, Val. S-ar putea ca după ce descifrăm totul, să aflăm un mesaj codificat.

— Da, murmură colonelul Buhăceanu.

— Ei bine, acum mă bucur; pari mai vesel în faţa unei eventuale complicaţii. Vezi? Ăsta-i defectul tău: nu-ţi plac situaţiile clare.

— Aşa sunt eu, şi nu mă mai omorî cu zile. Vii, faci pe deşteptul, mă răsuceşti pe toate feţele şi până la urmă...

— Până la urmă, adică până mâine pe la amiază, o să ne lămurim. Dacă-ţi vine vreo idee, mă găseşti sus. Rămân aici în noaptea asta.

Colonelul Mancea se ridică de pe scaun şi părăsi încăperea.

Rămas singur, Buhăceanu încuie uşa, scoase cornetul de sub covor şi luă o pastilă. Apoi se grăbi să-şi ascundă medicamentele şi se apropie de fereastră. De acolo se vedea o parte a oraşului şi marea, „toată marea”, cum îi plăcea lui să spună.

Cândva vroise să se facă marinar, dar părinţii se împotriviseră. A încercat chiar să construiască un vapor, însă tocmai în perioada aceea se îndrăgostise şi a început să scrie poezii. A şi publicat un mic volum intitulat „Marea şi tu”, dar asta de mult, de foarte demult, poate în urmă cu vreo treizeci de ani.

De aceea şi-a continuat studiile la politehnică, a ieşit inginer, a ajuns doctor în ştiinţe, a scris, a gândit, a publicat... dar „cibernetică”, nu poezie.

Cineva bătu la uşă, şi Buhăceanu tresări.

Uşa se deschise violent, iar în birou apăru locotenentul Silviu Ciortea; era tânărul slăbuţ care-şi întretăia calea, mereu, cu Tudor, umbra acestuia.

— Să trăiţi!

— Mă bucur că te văd. Şeful dumitale e bine?

— I-am asigurat reuşita misiunii.

— Celălalt?

— Nu şi-a dat seama că-i urmărim.

— Perfect. Aşează-te şi vorbeşte!

Locotenentul Ciortea raportă, cu lux de amănunte, tot ce se petrecuse.

Buhăceanu îl ascultă fără să-l întrerupă, apoi păstră o lungă tăcere.

— Vestonul a fost găsit mult mai departe de casă, nu?

— Aproape de centru.

— Soţia lui Diblan o să-l ceară, desigur...

— Am rugat pe ofiţerul de serviciu de la secţia de miliţie să nu-i restituie deocamdată nici un obiect... Ştiţi, ca să nu i se pară ciudat că numai vestonul a fost reţinut.

— Nu se putea să opriţi doar scrisoarea?

— M-am gândit că poate Venera Diblan ştie de existenţa scrisorii şi atunci, nemaigăsind-o...

— Foarte bine, foarte bine, aprobă colonelul. Ce mai aştepţi? Hai s-o citim!

Ciortea scoase din buzunar un plic prelung, de un verde-pal, confecţionat din hârtie de o calitate excepţională.

— Aşaa! făcu Buhăceanu şi luă plicul cu grijă. Ia să vedem pe care căi ale Domnului a ajuns el prin meleagurile noastre?

— „Par avion”! explică Ciortea, arătând indicaţia oficiului poştal de expediţie.

— Buun... Acuma, de unde vine? Dinăuntrul sau din afara ţării?

Îşi scoase o lupă şi se aplecă asupra plicului.

— Ohoo! De departe... Data?... Aşaaa... va să zică în urmă cu aproape o lună... Ei, ia să vedem şi cine o trimite...

Întoarse plicul şi continuă să-l examineze cu lupa.

Ciortea se aplecă şi el, apropiindu-şi foarte tare capul de cel al lui Buhăceanu.

— Inginer Dandu Volbea! reuşi locotenentul să descifreze.

— Aşa, confirmă colonelul, insistând în examinarea numelui celui care trimisese scrisoarea, căpitanului de

rangul trei, Ion Diblan. Apoi desfăcu plicul şi scoase o foaie de hârtie colorată de aceeaşi culoare cu plicul şi începu să citească:

„Stimate domnule căpitan de rangul trei,

Acum câteva zile am sărbătorit logodna fetiţei noastre, Ana, cu un ofiţer din poliţia ştiinţifică. Sperăm să fie o căsnicie fericită şi ne exprimăm sincere regrete că nu v-am putut informa din timp, dar totul s-a petrecut pe neaşteptate aşa că, acuma, nu ne mai rămâne altceva de făcut decât să împărţim surpriza şi să ne supunem ei.

Ana, speră, că pentru această mică ingratitudine, doamna Diblan o să-i acorde circumstanţele de rigoare şi o să-i îngăduie s-o numească mai departe „prietena mea mai mare, tanti Dib”.

În legătură cu băiatul nostru cel mare, Carol, vă mărturisim îngrijorarea ce ne-a cuprins, pentru că nu mai doreşte să-şi dea admiterea la construcţii navale ci, subit, a fost covârşit de o mare pasiune pentru ihtiologie, aşa că nu ne rămâne decât să-i adresăm doamnei Diblan rugămintea să-l îndrume.

Deşi schimbarea atitudinii lui a însemnat pentru noi o mare decepţie, nu ne putem abţine să nu facem haz de zelul pe care-l depune la construirea unui acvariu, chiar la marginea cartierului în care locuim, pe locul unde se află o poiană. Şi, unde mai puneţi că în ultima vreme poiana a fost inundată din cauza ploilor abundente, aşa că a trebuit să facă eforturi înzecite pentru asanare. Închipuiţi-vă: acuma, iarna se apucă să asaneze o poiană! Trebuie să recunoaşteţi că este un caraghios.

Vă dorim tot binele şi sperăm că vizita lui Carol n-o să vă reţină prea mult de la treburile dumneavoastră.

Ing. DANDU VOLBEA”

— Ciudat conţinut, nu-i aşa? întrebă locotenentul Ciortea, vrând să se asigure, parcă, de faptul că iniţiativa lui în privinţa acelei scrisori n-a însemnat un gest gratuit.

Colonelul nu-i răspunse. Privea undeva spre un colţ al încăperii şi începu să zâmbească. Apoi ridică receptorul, formă un număr şi, după câteva secunde, Ciortea îl auzi strigând:

— Alo!... Mancea? Buhăceanu... Nu, nu te grăbi.. Dacă te porţi frumos şi recunoşti că nu ai monopolizat întreaga perspicacitate de pe suprafaţa pământului...

— ...

— ...aşa... peste câteva minute ai să primeşti un mare ajutor din partea unui om de bine. Salut!

Ciortea nu înţelegea nimic. Îl cunoştea destul de bine pe Buhăceanu şi, în general, ştia că-i place să se „înţepe" cu colonelul Mancea, dar de data asta avea impresia că, pe lângă „acul" azvârlit se ascundea şi ceva serios, important, poate chiar deosebit de important.

— Ce s-a întâmplat? spuse Buhăceanu, observându-i nedumerirea ce i se întipărise pe faţă.

Surprins, locotenentul încercă să răspundă ceva, dar nu fu în stare şi se mulţumi doar să ridice din umeri.

Locotenentul citi atent, apoi reciti, meditä câteva secunde şi spuse:

— „Poiana" este menţionată de două-trei ori în scrisoare.

— Evrika! îl ironiză colonelul şi amândoi izbucniră în râs. Vezi ce înseamnă să judeci mental?

Hohotele de râs se înteţiră şi cei doi ofiţeri păreau să nu-l fi auzit pe colonelul Mancea nici când a bătut la uşă, nici când a intrat. Dar tusea lui tabacică îl făcură să-i observe.

Mancea ascultă relatarea lui Ciortea, fără să dea cel mai mic semn de nerăbdare şi fără să noteze nimic.

Buhăceanu îşi însemnă câte ceva şi la urmă recapitulă:

— Va să zică. Doamna Diblan a declarat că a primit vizita pedichiuristei Ana Motorca, însoţită de inginerul Tiberiu Vătăşanu care, la un moment dat, a avut o comportare ciudată.

— Întocmai, confirmă Ciortea.

— Şi, mă rog, în ce a constat ciudăţenia de comportament a acestui valoros inventator?

— N-a precizat; părea că nu doreşte să mărturisească adevărul, poate de teamă că inginerul n-ar mai vrea să-l aleagă drept consilier de navigaţie – pentru proiectul său – pe soţul ei.

— I-a promis asta? întrebă Mancea.

— Da.

— Mă rog, dar ceva-ceva o fi spus femeia...

— Aaa, da! Zicea că inginerul Vătăşanu ar fi acuzat o puternică stare de deprimare, care n-a durat prea multă vreme însă; i-a trecut doar cu un singur calmant.

— Deprimare? întrebă Buhăceanu; aşa-i zice acuma accesului de toxicomanie? În sfârşit, cine a mai vizitat-o în seara respectivă?

— Ce declară ea ori ce am văzut noi?

— Şi una şi alta,

— Doamna Diblan declară că nimeni altcineva nu i-a călcat pragul, dar noi l-am văzut, puţin după ora zece, pe Alexandru Tordea, ghidul de la acvariul „Dr. Emil Racoviţă". A venit aproape alergând şi n-a zăbovit în casă decât vreo zece minute. Doi oameni din echipa mea l-a urmărit până acasă.

În ziua următoare furtului, căpitanul de rangul trei Ion Diblan se întorcea din aplicaţia care durase mult mai puţin decât fusese preconizat.

Vestea că fusese desemnat drept consilier la înfăptuirea proiectului invenţiei lui Tiberiu Vătăşanu îl bucură nespus şi ceru de îndată să fie prezentat omului care-i acordase atâta încredere şi preţuire.

Prima lor întrevedere se scurse într-o atmosferă exagerat de protocolară, poate şi datorită faptului că nici o clipă n-au rămas singuri. Tiberiu îl asigură de recunoştinţă, pentru că acceptase fără ezitare să-l ajute, iar Diblan îşi manifestă nerăbdarea de a lua contact cu planurile, fapt care păru să-l impresioneze foarte plăcut pe inginer.

Au toastat pentru începutul colaborării lor şi, după câteva minute, fiecare şi-a reluat lucrul.

Inginerul Vătăşanu bătu la uşa biroului lui Diblan, intrând fără să mai aştepte a fi poftit.

— V-am adus proiectul şi documentaţia.

Diblan se ridică de pe scaun şi-i surâse prietenos. Apoi, îl invită să se aşeze şi-i luă din mână planurile, aşezându-le

cu grijă pe masa lui de lucru.

— Poate că m-am cam grăbit... De altfel, am putea începe de mâine, se scuză inginerul.

— Nu, dimpotrivă! Aţi făcut foarte bine! Vă mulţumesc.

Îi întrerupse ţârâitul telefonului.

— Alo, da! Căpitan rang trei Diblan!

— Aici, colonelul Buhăceanu!

Cei doi ofiţeri se cunoşteau destul de bine.

— Ordonaţi! exclamă surprins Diblan.

— Sunteţi singur?

— Nu.

— Cine se mai află în biroul dumneavoastră?

— ...

— Vă întreb, se găseşte cineva în preajma dumneavoastră? Vă rog să-mi răspundeţi pronunţându-i şi numele şi prenumele.

— Sunt cu tovarăşul inginer Tiberiu Vătăşanu. Tocmai începusem să discutăm...

— Felicitări! se grăbi celălalt să curme discuţia. Când aţi putea să-mi faceţi o vizită? Indiferent ce-mi veţi răspunde, rostiţi-mi numele.

Diblan rămase surprins. Amabilitatea rece a lui Buhăceanu nu prevestea nimic bun. Dar oare ce se întâmplase? Şi, mai ales, de ce îl silea să-i rostească numele în faţa lui Vătăşanu?

— Oricând, răspunse el, aproape necontrolat.

— Atunci, aş prefera imediat; dacă vă este cu putinţă.

— Am înţeles, tovarăşe colonel Buhăceanu.

— Val, cred că ar fi riscant să discuţi chiar astăzi despre scrisoare cu Diblan, îşi manifestă colonelul Mancea o oarecare rezervă în privinţa modului în care Buhăceanu avea de gând să acţioneze.

— De ce spui asta?

— Hm! Ar fi destule motive ca să-l pui în gardă chiar din primul moment.

— Altceva?

— Dacă asta nu-ţi este de ajuns, se enervă Mancea, ei

bine, s-ar putea s-o pui în gardă chiar şi pe soţia lui.

— Crezi că lucrează împreună?

— Posibil şi-atunci i-ai strica căpitanului toată combinaţia.

— Crezi?

Mancea păru surprins de naivitatea şefului său. Oare Val nu-şi dădea seama că Venera nu putea fi străină de scrisoarea aceea?

— Ei bine, m-am săturat să-ţi mai servesc drept barometru pentru năstruşniciile tale, strigă Mancea şi vru să plece.

— Rămâi!

— Rămân, dar să ştii că fac asta numai pentru că mi-e milă de tine, de maniile tale, de jocurile tale de-a „hai să vezi ce deştept sunt”.

Buhăceanu se ridică de pe scaun, se apropie de el şi îl privi lung.

— Nu te-am crezut atât de rău.

— Rău? urlă Titus Mancea, eu rău?

— Da...

Titus se aşează pe scaun cu un aer stingherit, neîndrăznind să-şi mai privească prietenul.

Celălalt se întoarse şi se aşează la birou; apoi spuse cu un aer care se vroia, cu orice preţ indiferent:

— Ai rămas, pentru că eşti curios ca o babă, nu pentru că mă iubeşti ori pentru că ţi-ar fi milă de mine.

Tăcură vreme îndelungată, apoi Buhăceanu izbucni în râs.

— La urma urmei, ce se va întâmpla dacă Diblan o să-i povestească soţiei lui că i s-au pus câteva întrebări în legătură cu scrisoarea?

— Faci ce crezi. Oricum, spionii au şi aflat de la Venera Diblan unele lucruri care i-au atras aici.

— Dar tot aşa ar putea afla şi alte lucruri.

— Ce vrei să spui?

— Nimic altceva decât că noi nu avem nici o bănuială în privinţa soţilor Diblan şi, dimpotrivă, ne bizuim pe ei şi chiar îi rugăm să ne ajute.

— În ce privinţă?

— De pildă, în legătură cu inventatorul Tiberiu Vătăşanu.

Mancea rămase uluit, iar Buhăceanu continuă:

— În situaţia asta, îl rugăm pe Diblan, pe lângă munca lui de consilier şi colaborator al inventatorului... să ţină doar un ochi aţintit asupra proiectului, iar pe celălalt, asupra lui Vătăşanu. Cred că interesul pentru supravegherea inventatorului o să-i fie suficient trezit de bănuielile noastre, dublate de neputinţa unei acţiuni directe pentru dovedirea vinovăţiei lui ca hoţ; unde mai pui că, ţinând seama de valoarea invenţiei şi de nevoile marinei noastre, chiar dacă am avea dovezi certe, nu i-am putea face nimic. Da, Titus, sunt decis să-i spun toate lucrurile astea lui Diblan şi, totodată, să-l fac să priceapă că singurul lucru pe care, atât noi cât şi el, îl avem de făcut, este să apărăm invenţia unui om vulnerabil a fi recrutat oricând, datorită viciului care-l stăpâneşte.

Mancea bătu din palme ca un copil care se bucură de victoria binelui asupra răului, după ce a urmărit o luptă aprigă la un spectacol de marionete.

— Mă bucur că te-ai liniştit, dar...

— Ce mai vrei? spuse îngrijorat Titus. Ce-ţi mai trece prin minte?

— Ascultă, şopti Buhăceanu prinzându-i mâinile într-ale lui, ce-ai zice dacă inventatorul ar fi recrutat...

*

— De ce nu mănânci? întrebă, cu oarecare îngrijorare în glas, Venera.

— Nu mi-e foame, îi răspunse soţul.

Femeia îl privi nedumerită. Niciodată nu-l auzise spunând că nu poate mânca şi, mai ales, niciodată nu sesizase în glasul lui atâta tristeţe.

Ion era sau vesel sau furios, dar trist nu-l văzuse nimeni.

— Mă aşteptam să-mi povesteşti cum a decurs începutul colaborării tale cu inginerul Vătăşanu, să te văd vesel, să mănânci cu poftă...

Ion sări ca ars de pe scaun şi începu să strige:

— Cred că ai reuşit să-mi complici existenţa, ca nimeni altul pe lume! Te felicit pentru performanţă! Într-un timp atât de scurt, ai izbutit să mă aduci în pragul nebuniei. Ce ţi-a trebuit? Răspunde, ce ţi-a trebuit să-l inviţi...

— Dar nu l-am invitat, bâigui ea.

— De ce l-ai primit? Ce nevoie aveai? Oricum l-aş fi întâlnit şi dacă trebuia să-l servesc cu sfaturi...

— Putea fi şi altul în locul tău; eu n-am făcut nimic altceva decât să-i sugerez că tu eşti cel mai potrivit pentru ceea ce are el de făcut,

— Foarte prost! Ai forţat lucrurile şi asta poate să pară ciudat.

Venera se porni pe plâns.

— Mi s-a atras atenţia să fiu cu ochii în patru, mi s-a explicat că este morfinoman şi deci oricând vulnerabil... Acuma, altă grijă. Of! Dacă n-ar fi fost furtul ăla blestemat... Da, da continuă el să strige, plimbându-se prin sufragerie, numai din cauza furtului ăluia blestemat s-a iscat toată povestea asta.

Apoi o vreme tăcu şi se mulţumi doar să mute scaunele de colo-colo. După aceea se apropie de ea, îi luă capul în mâini şi, căutându-i privirea, îi spuse cu glas reţinut:

— Venera, în vestonul meu s-a găsit o scrisoare.

Femeia încetă brusc să mai plângă şi-l privi aiurită.

— Tu ai ascuns-o acolo?

*

Colonelul Buhăceanu aţipise. Era aproape trei dimineaţa când Titus Mancea se apropie de el cu paşi tiptili.

— Vai! şopti el.

Buhăceanu tresări.

— Gata!

— Ce tot vorbeşti?

— Dacă-ţi spun: gata! Am descifrat cele două mesaje. Hai! dezmeticeşte-te bine şi ascultă-mă.

Colonelul Mancea se instală într-un fotoliu, întinse două foi cu nişte însemnări şi simulă o tuse, parcă pentru a-şi

drege glasul. Celălalt se ridică de pe scaun şi făcu câţiva paşi, ca să se dezmorţească.

— Te ascult.

Mancea citi primul mesaj;

„Poiana are nevoie de apă. Asanaţi!”

Celălalt repetă mecanic. Apoi, Mancea îl citi şi pe cel de al doilea (răspunsul celui care emisese din ţară);

„Apărut o nouă infiltraţie de apă. Asanat. Poiana”

Buhăceanu se încruntă.

— Aşadar, cunoaştem cifrul, dar nu şi codul.

— Ei, n-ar fi prea greu să ne închipuim semnificaţia generală a cuvintelor codificate, spuse Mancea zâmbind cu un aer de superioritate.

— Te pomeneşti că o fi vorba de vreo cerere privind o nouă recrutare, iar agentul din ţara noastră a comunicat că prilejul s-a ivit şi că a şi făcut-o, îl dezumflă Buhăceanu.

— Nu cumva pui asta în legătură cu vizita inginerului Tiberiu Vătăşanu la Venera Diblan? Sau chiar cu alegerea lui Diblan în calitate de consilier la realizarea invenţiei?

— Poate, murmură trist Buhăceanu.

Titus îl privi nedumerit şi, după câteva clipe, îl întrebă:

— Val, credeam că o să te bucure faptul că amândoi am intuit – desigur, cu multă probabilitate încă – sensul mesajelor?

— Dimpotrivă.

— Tare sucit om mai eşti. Tare, tare sucit. În loc să-ţi pară bine...

— Ce să-mi pară bine? strigă şeful. Să-mi pară bine că ăştia ne dau aproape totul mură în gură?

— Val!

— Că ne cred idioţi! Că vor să ne atragă în jocul lor? Nu-ţi dai seama că descifrarea şi decodificarea asta apare ca un joc pentru copii proşti?

— Şi-atunci?

— Şi-atunci? îl parafrază Buhăceanu, imitându-i glasul şi mimica; atunci nu-mi rămâne altceva de făcut decât să observ şi să aştept, pentru că am impresia că cei despre care am vorbit până acuma nu sunt chiar indispensabili

centrului pentru care lucrează şi că, în caz de nevoie, ni i-ar sacrifica fără prea mare suferinţă. De abia acum începe adevărata cursă. Pricepi, Titus? Acuma începe marea nebunie, marea mea nebunie: vreau să ştiu cine se ascunde în umbra acestor pioni de sacrificiu, şi asta cât mai repede.

Ridică receptorul, formă un număr şi ordonă:

— Locotenentul Ciortea să-mi raporteze ora la care pot să-l întâlnesc pe căpitanul de la Tulcea. Apoi puse receptorul în furcă şi bolborosi, continuându-şi parcă un gând: ciudate mesaje!

VII

Întâlniri nedorite

Se înnoptase de aproape două ore şi tot cam de atunci începuse să ningă cu fulgi mari şi molcomi care se mistuiau, ca imaginea unui vis, când atingeau asfaltul străzii. Vântul care suflase timp de câteva zile dinspre mare se potolise, după ce mai întâi măturase bine colbul străzilor şi zvântase băltoacele, rămase ici, colo de pe urma ploilor din săptămâna ce trecuse. Cerul părea atât de jos, încât dacă-l priveai mai insistent, ţi se strecura în suflet teama că în câteva clipe se va face una cu pământul. Marea era o întindere liniştită cât puteai cuprinde cu ochii; hula de fund dispăruse în adâncurile pe care le răscolise până atunci, iar valurile se pierduseră undeva, în vreme.

Mai erau două săptămâni până la capătul anului şi, mai pe la toate colţurile de stradă se vindeau brazi artificiali cu tot felul de găteli şi multe, foarte multe jucării.

Ana se opri în faţa unui galantar în care un ursuleţ vorbea cu un moş Gerilă sosit mai repede poate decât îi era

sorocit. Ar fi vrut să se ducă aproape, aproape de tot şi să-şi lipească faţa de barba lui albă şi lungă, să uite că nu-i adevărată şi că e prinsă cu lipinol, să se lase furată de iluzie şi să trăiască o copilărie adevărată, aşa cum o trăiau copiii de care era împiedicată s-ajungă chiar şi până la geamul rece al vitrinei. Îşi încleştă în neştire degetele de braţul lui Tudor, poate pentru ca să-şi stăvilească lacrimile care stăteau gata să izvorască.

Tudor o privi, îi zâmbi îngăduitor şi, după câteva clipe, îi spuse:

— Devenim caraghioşi; hai să plecăm şi să-i lăsăm pe cei mici cu lumea lor.

A condus-o până aproape de casă, a sărutat-o şi s-au despărţit...

Fata a aşteptat ca el să dea colţul străzii; n-a intrat în casă, ci a rămas lângă gard şi a mângâiat în neştire fiecare şipcă, până când palmele i-au îngheţat. Apoi a privit cerul din care cădeau fulgii cei mari şi albi, iar după o vreme, atrasă parcă de un miraj, şi-a privit ceasul. Mai avea timp; abia peste două ore urma să dispară moş Gerilă şi plecă alergând spre geamul acela luminat prin care-l văzuse pe ursuleţ spunând o poezie moşului cu barbă albă şi lungă, lungă până dincolo de tolba cu jucării.

S-a aşezat mai departe decât stătuse înainte, deşi ar fi vrut să asculte şi poezia ursuleţului, şi poeziile spuse de copii, şi răspunsurile moşului şi... poate chiar şi ea... Da, chiar pe ea ar fi vrut să se asculte spunând o poezie. Dar gândul ăsta o făcu să roşească; desigur, era „caraghios, tare caraghios”, aşa cum i-ar fi spus şi Tudor.

O singură dată spusese o poezie moşului, dar asta se întâmplase de mult, acolo, la orfelinat. Ţinea bine minte că moş Gerilă a mângâiat-o şi i-a dat un iepuraş, dar ce a mirat-o foarte mult a fost faptul că moşul atoate-ştiutor a întrebat-o cum o cheamă. I-a răspuns, desigur, dar noaptea, în pătuţul ei n-a putut dormi multă vreme tot gândindu-se la treaba asta pentru că, unora dintre colegele ei le spusese pe nume.

Acuma, fără să-şi dea seama, făcu un pas, ori doi, ori

poate chiar mai mulţi, spre galantarul frumos luminat, vrând parcă să răspundă imediat la chemarea moşului.

În faţa ei era un bărbat care-l acoperea pe jumătate pe ursuleţ şi asta o făcu să se dea cu un pas mai la dreapta. Fără să vrea întoarse capul pe jumătate şi-l recunoscu din profil pe Tiberiu.

Inginerul zâmbea fericit ca unor aduceri aminte.

Ana îl privi mai atent şi văzu că în ochi îi jucau lacrimi. Un băieţel spunea o poezie despre năzdrăvăniile unui pisicuţ, care se numea Aripioară iar cei din jur făceau mare haz.

Tiberiu întoarse privirea spre ea, n-a tresărit nu s-a mirat, ci i-a făcut semn să se apropie de el, ca şi când ar fi fost firesc să se întâlnească acolo.

Ana se înălţă pe vârfurile picioarelor şi-i şopti destul de tare la ureche:

— Vreau să te rog... şi se opri gâtuită de o emoţie pe care Vătăşanu avea să şi-o explice în clipa următoare.

El îi urmări privirea şi o trase de mână în magazin.

Înăuntru, fata rămase cu ochii spre o păpuşă mare îmbrăcată într-un costum tirolez. Îşi desfăcu poşeta din care scoase două bancnote de câte o sută de lei.

— Dacă vrei, bâigui ea fără să-l privească, împrumută-mă cu treizeci de lei şi ţi-i dau înapoi, acasă şi când o să mi-o dai să-mi spui: „Ana! Păpuşa asta mi-a spus...”

Se surprinse vorbind singură; Tiberiu dispăruse de lângă ea şi, ruşinată de privirile curioase ale celor din jur, se îndreptă spre ieşire. În prag se auzi strigată:

— Ana, păpuşa asta mi-a spus că vrea în braţe şi că-i este tare, tare frig!

Moş Vasile nu era acasă şi nici Necăjitu’.

„S-or fi dus la plimbarea lor obişnuită”, gândi Ana şi începu să pregătească masa de seară.

Tiberiu stătea în camera lui şi fuma, cufundat în nişte gânduri care îi adânciseră cutele frunţii.

— Păcat că a încetat să ningă, strigă el, Anei.

Ana plângea.

Tiberiu întredeschise încet uşa.

— Mi s-a părut că te aud plângând, surioară.

Fata ţinea foarte strâns în braţe păpuşa primită în dar, vrând parcă s-o apere de vreo primejdie ori să se apere pe ea însăşi, cu ajutorul păpuşii. După câteva clipe se ridică de pe pat, aşează păpuşa cu grijă şi, pe un ton care trăda o mare suferinţă, îi spuse:

— Ia-ţi păpuşa. Vă potriviţi foarte bine amândoi, şi pe tine, ca şi pe ea, vă poate pune oricine unde vrea.

Inginerul vru să se retragă, dar se clătină; picioarele păreau că nu l-ar mai fi putut susţine. Se agăţă de canatul uşii, bolborosind în neştire!

— De ce?... De ce?... De ce?

Ana îl ajută să meargă câţiva paşi şi-l aşează cu grijă pe patul ei. Îngenunche lângă el şi-i mângâie obrajii, părul. Apoi îi şopti, ţinându-i mâinile într-ale ei:

— ...pentru că, datorită slăbiciunii tale poţi ajunge oricând o unealtă, o simplă unealtă în mâna oricui; asta poţi ajunge.

— Pot ajunge... Pot ajunge... bâigui el.

— Dacă nu cumva ai şi ajuns.

Tăcu speriată.

El îşi desprinse mâinile dintr-ale ei şi, fără prea mare efort, sări de pe pat; asta o surprinse pe Ana.

— Despre ce fel de unealtă vorbeşti? urlă inginerul.

Ea nu-i răspunse. Nu-i putea spune adevăratul ei gând, pentru că el ascundea o realitate care era nu numai secretul ei, ci şi al lui Tudor şi... chiar al ţării.

Avusese un moment de slăbiciune în care vorbise prea mult. Scăpase de sub autocontrolul la care o îndemna Tudor să se supună întotdeauna, mai înainte de a face ori a spune ceva şi acum trebuia să iasă din acest impas. O! dacă Tudor i-ar fi făcut darul ăsta, atunci totul ar fi fost altfel. Nici stare emoţională faţă de un morfinoman, de o „căzătură” cum îl numea Tudor, şi nici trădarea unui secret de stat, pentru că ceea ce făcuse ea cu puţin înainte nu se putea numi altfel.

Cândva, Tudor a lăsat să se înţeleagă că Tiberiu ar trebui apărat pe faţă de către serviciul lor de contrainformaţii, dar,

din nefericire, un şef obtuz se opunea sfaturilor lui, pretinzând că inventatorul s-ar simţi jignit dacă i s-ar spune că i se cunoaşte pasiunea pentru morfină. Tudor îi mai spusese că aşteaptă un moment propice, ca să-şi convingă şeful în sensul obţinerii unei aprobări potrivit căreia el (adică ei – contrainformaţiile), dându-se drept agent al unei puteri străine, să încerce o recrutare, pentru ca, pe de o parte să verifice atitudinea şi buna credinţă a inventatorului, iar pe de alta datele pe care Tiberiu ar crede că le furnizează acelei puteri străine să încapă tot pe mâna forţelor noastre armate. Planul lui era simplu, direct, eficace, raţional. Ana nu pricepea de loc de ce atâta tergiversare din partea acelui şef obtuz.

Nu, n-avea de gând să trădeze nimic pentru sentimentalismul „confecţionat”, tipic unor oameni ca Tiberiu. „Bunătatea lor debordantă este doar paravanul care ascunde o ticăloşie de nedescris”, o prevenise de mai multe ori căpitanul şi-i dăduse chiar unele exemple din practica lui, încă de pe când îşi începuse cariera la o bază militară din Tulcea.

— Te-am întrebat despre ce fel de unealtă vorbeşti? îi curmă inginerul firul gândurilor.

Ana tresări. Îl privi lung şi-i zâmbi, căutând astfel să-şi mai prelungească timpul de gândire cu câteva secunde.

Tiberiu se postă în faţa ei, privind-o încruntat. Atitudinea lui trăda o mare surescitare nervoasă şi ea înţelese că omul din faţa ei era pe punctul să devină chiar agresiv. Căută să se stăpânească şi-l invită – cu un gest de copil răsfăţat – să se aşeze lângă ea.

„Dacă jucăm, să jucăm” îşi spuse Ana şi, gândindu-se ce mândru ar fi fost Tudor de scena pe care avea s-o interpreteze, se aplecă spre urechea lui Tiberiu, şoptindu-i:

— Tibi, să nu te superi pe mine... dar... din câte am citit ori am auzit, oamenii care fac ce faci tu pot ajunge tare rău.

— Adică! îi ceru Vătăşanu să precizeze.

— Să vezi, un medic a fost şantajat pe chestia asta să-şi omoare soţia. Zău, Tibi! Am citit cu ochii mei.

Inginerul se ridică de lângă ea şi merse spre fereastră.

Părea nedumerit şi neîncrezător, dar nu dorea să forţeze prea mult lucrurile, aşa că se mulţumi doar s-o întrebe:

— Spune-mi, cunoşti în întregime istoria acelui medic?

— Da, răspunse Ana, oarecum încurcată.

— Iar a început să ningă... N-ai vrea să ne plimbăm pe malul mării şi să mi-o povesteşti?

— Dar să nu întârziem prea mult; s-ar putea să vină moş Vasile.

Tiberiu îşi privi ceasul.

— Mai avem... cel puţin o oră. Luăm şi păpuşa, da?

Anei i se păru stranie certitudinea lui cu privire la ora exactă la care urma să se întoarcă bătrânul, dar începu să se îmbrace şi inginerul făcu la fel.

*

În aceeaşi după-amiază, pe la ora şase, moş Vasile l-a chemat pe Necăjitu' la picioarele patului său şi i-a spus:

— Măi băiete cucuiete, hai să mergem!

Câinele se repezi bucuros spre noptieră, unde ştia că bătrânul lui stăpân ţinea lesa şi începu să latre cât putea de tare.

— Binişor, binişor, căuta bătrânul să-l liniştească, fără prea mare succes. Aşa, va să zică, se prefăcu supărat moş Vasile, acum de!, te-ai ajuns, nu mai eşti un biet câine de pripas care...

Se opri brusc; ultimele cuvinte îl făcură să tresară şi să se încrunte. Îşi aduse aminte că i-a mai spus o dată câine de pripas şi Ana a izbucnit în lacrimi.

„Să nu-i mai spui că-i de pripas, moşule!" a strigat fata şi s-a repezit la câine, strângându-l în braţe, până când a scheunat de durere.

A înţeles el de ce nu trebuie să mai spună vorba asta şi de atunci s-a jurat şi nici n-a mai spus-o până în seara aceea. Plin de remuşcare, a trecut în camera Anei, i-a scotocit prin dulap, a scos o cutie cu bomboane de ciocolată şi i-a dat câinelui câteva.

— Mănâncă şi iartă-mă.

Câinele l-a privit lung şi, înţelegând ce preţ i se oferea pentru demnitatea lui, i-a întors spatele.

Bătrânul s-a apropiat de el şi l-a mângâiat pe burtă, semn de mare răsfăţ pentru Necăjitu' şi împăcarea a avut loc după câteva minute.

Abia putându-l ţine în lesă, moş Vasile reuşi cu greu să încuie uşa casei, apoi poarta şi mai ales să se ţină după el.

— Stai, tată, încetişor, băiete, că ne-o aştepta domnul ăla. Tu ai să mă aştepţi cuminte unde ţi-oi arăta că-i bine să stai, iar eu o să intru acolo în bârlogul şerpilor, că, de n-oi mai ieşi viu, oi aduce-o tu pe Ana, se pornise bătrânul să bodogănească, în timp ce se-ndrepta spre faleză, mai mult alergând.

Se opri în dreptul unei cabine telefonice, intră şi formă un număr.

— Îl vreau pe inginerul Vătăşanu, strigă el, de parcă ar fi cerut pe cineva de la celălalt capăt al lumii.

După câteva secunde Vătăşanu răspunse:

— Alo, da!

— Tu eşti, tăticule?

— Eu; moş Vasile. Telefonezi de-acasă?

— Vai de mine! se arătă contrariat bătrânul, cum să fac una ca asta? Mi-ai spus doar să-ţi telefonez de la un „public".

— Va să zică, vrei să mă ajuţi!?

— De bună seamă, tăticule.

— Şi nu ţi-e teamă?

— Ba da, că afaceri d-astea n-am mai făcut eu, dar dacă e vorba de sănătatea ta, mă duc... Tu, când ai de gând să vii?

— După zece; mai am de lucru...

— Păi, cred că tot atuncea vin şi eu.

— E-n regulă. Mulţumesc!

*

Necăjitu' îşi domoli pasul; acuma avea de vorbit cu fulgii care cădeau din ce în ce mai des. Lătra vesel şi căuta să-i

prindă cu botul, sărind din când în când după ei.

Urcară colina pe care era situat acvariul oraşului şi, la numai câţiva paşi de intrarea principală, moş Vasile se opri. Îşi aruncă privirea spre „marea cea mare”, cum o numea Ana, şi rămase aşa, cu ochii pierduţi în zare.

După câtva timp se auzi sirena unui vapor care îşi anunţa apropierea de port.

— Auzi? îl întrebă el pe Necăjitu’, auzi ce frumos sună?

Câinele lătră scurt.

— Taci, mă prostule! Doar trâmbiţele raiului mai pot suna atât de dulce ca sirena unui vapor, şi tu... laaatri aşa în neştire.

Necăjitu’ prinse a se gudura şi după câteva clipe se trânti pe burtă, punându-i labele pe un picior şi botul lipit de gleznă.

Bătrânul se aplecă şi strigă la el:

— Faci asta, nu pentru că mă iubeşti, ci pentru că vrei să te iert c-ai fost nărod şi ai lătrat prosteşte când a sunat sirena. Treaba ta... Acuma, că te-ai murdărit ca un porc, să vedem pe al cui pat o să îndrăzneşti să te urci? Că pe al meu... te-ai lins pe bot.

Zgomotul unor paşi care se apropiau îl făcu să se întoarcă. Un bărbat slab şi puţin încovoiat se apropia de ei. Privi din nou spre mare, dar cu coada ochiului luă seama încotro avea să se îndrepte omul acela.

Trecătorul intră în clădirea acvariului şi bătrânul rămase să mai aştepte. „Poate că e vreun funcţionar”, îşi spuse el, şi-atunci o să aştept mult şi bine până o să plece”. Oricum, mai avea încă destulă vreme, aşa că se hotărî să mai zăbovească, în afară, încă vreo zece minute.

Îşi lovi pulpana hainei cu palma, iar câinele sări în picioare. Apoi plecară tăcuţi, dând ocol clădirii de câteva ori. „Va să zică, mai este o ieşire”, îşi spuse bătrânul şi se porni să numere paşii de la acea uşă până la colţul din dreapta al casei. Pe urmă se uită la ceas şi păşi spre uşa din spate. Ciocăni de două ori, aşa cum îi spusese domnul Tordea când i-a telefonat din partea doamnei Diblan. Ea l-a recomandat lui Tordea, dar l-a rugat să nu afle soţul ei.

Femeie de suflet. A ridicat telefonul, l-a chemat pe domnul Tordea şi l-a rugat tare mult până când acela s-o fi înduplecat.

Acum a venit la el, a ciocănit de două ori, aşa cum a fost învăţat şi a aşteptat.

Doamna căpitanului i-a spus că, dacă-i va sta în putinţă, o să vină şi ea, ca nu cumva Tordea să-i facă vreo greutate...

Ciocăni din nou şi, după câteva clipe, uşa se deschise. Atunci făcu un semn şi câinele se depărta de el, ascunzându-se după nişte tufe.

Bătrânul intră în sala mare a acvariului, luminată doar de un bec. Într-un colţ îndepărtat avu impresia că zăreşte o umbră care se strecura în afara sălii, printr-o uşă acoperită cu o draperie de culoare închisă şi asta i se păru atât de ciudat, încât nici nu spusese bună seara celui care îl întâmpină.

— Domnul Tordea? Cu domnul Tordea vorbesc? întrebă bătrânul, vrând parcă să se asigure.

— Da, da, îl linişti slăbănogul şi, drept să-ţi spun, nu-mi face deloc plăcere că ne-am cunoscut. S-o ia dracu de recunoştinţă, mai bombăni el şi închise uşa.

Îl conduse până la scara din fundul sălii, mai mult târându-l după el.

Uşa uneia dintre camerele de sus se deschise şi Tordea îl smuci, trăgându-l sub scara lângă care se găseau.

Treptele începură să scârţâie sub greutatea unor paşi. Cineva cobora, destul de grăbit. După câteva clipe, cei doi bărbaţi o văzură pe Venera Diblan punând piciorul pe ultima treaptă şi îndreptându-se către unul dintre bazinele de sticlă aşezate cam în centrul sălii. Femeia a ridicat un capac de sticlă şi a privit câteva minute în bazin. Apoi a scos dintr-un buzunar al halatului un cilindru din sticlă, scurt şi nu prea gros, pe care l-a introdus în bazin; a acoperit bazinul şi a făcut cale întoarsă.

— Uite, începu Tordea când rămaseră iar singuri, să ştii că mi-e de-ajuns propria mea cruce.

Moş Vasile se făcu că nu pricepe.

— Dac-ar fi după mine, nici pomeneală să mă arunc într-o poveste din astea care, mai degrabă sfârşeşte prost, decât bine.

— Domnule...! încercă bătrânul să-l liniştească, dar se părea că emoţia prin care trecea îl făcea incapabil să-şi continue fraza. Se uită lung şi deznădăjduit la Tordea, care privea speriat în juru-i.

Slăbănogul îl îndemnă să urce scara şi se opriră în dreptul unei uşi pe care scria LABORATOR.

Tordea bătu la uşa aceea.

Uşa se deschise şi în prag apăru Venera.

— Aaa! Dumneata erai, Alexandre!? Credeam că ai şi plecat. N-a venit domnul Motorca?

— Aici sunt, strigă bătrânul. Sărut-mâna!

— Poftiţi, bâigui ea, pălind încurcată şi, după ce bărbaţii intrară, i se adresă lui Motorca: Ţi-a dat?

— Nu...

— Nu i-am dat şi nici nu-i dau, se răsti Tordea.

Venera îl privi nedumerită.

— Fă-mă să pricep ce s-a întâmplat?

— Nimic... Pur şi simplu mi-e frică... Şi-apoi de ce n-a venit el dacă are nevoie?

Bătrânul sări ca ars, dar se stăpâni să nu izbucnească. O clipă îi păru că cei doi se joacă şi faptul în sine îl revoltă.

— De ce mă purtaţi pe drumuri? De ce mă faceţi să nădăjduiesc şi apoi mă prăvăliţi în amărăciune? Cum de vi s-au împietrit sufletele în numai câteva ceasuri? Ori... strigă el cu disperare, aşa v-au fost dintotdeauna şi numai v-aţi prefăcut că sunteţi buni?

Venera şi Alexandru se priviră.

— Tiberiu v-a trimis o scrisoare de mulţumire... iar dumneavoastră...

Ghidul îi smulse scrisoarea din mână şi citi în grabă cele câteva rânduri.

— Treaba lui; nu-i dau nici o fiolă, dacă nu vine aici.

— Doamnă! se târî bătrânul spre Venera, măcar pentru seara asta...

Venera îl privi într-un fel ciudat şi bătrânului nu-i scăpă

asta. Apoi îi spuse ghidului:

— Alexandre, faci cum crezi! Oricum, iartă-mă că sunt atât de insistentă.

Tordea zâmbi batjocoritor, iar Venera se îndreptă spre uşă.

— Doamnă, nu plecaţi până nu capăt măcar o fiolă... spuse moş Vasile pe un ton dintr-odată atât de calm şi cu atâta siguranţă, încât cei doi părură surprinşi.

Acum bătrânul nu se mai ruga de ei, pur şi simplu îi soma.

Venera deschise larg uşa.

— Te rog să pleci!

— Plec, dacă mă goniţi, dar Tiberiu o să se supere când i-oi spune ce tare m-aţi batjocorit. Şi, dacă supărarea asta o să-i producă o criză, atunci...

Alexandru se aşează pe un scaun, iar Venera îl prinse de mână pe bătrân şi-l scoase din laborator.

Când se aflau pe la mijlocul scării, îi şopti bătrânului:

— Te rog să mă ierţi, dar n-am putut face altfel. Nu ştiu ce a survenit între timp, dar Alexandru şi-a schimbat brusc atitudinea, mai ales faţă de mine.

În sala mare a acvariului, Venera îi făcu semn să păşească cu grijă şi stinse una din lumini. Apoi se îndreptă spre mijlocul încăperii, descoperi bazinul de sticlă la care mai umblase cu o jumătate de oră mai devreme, scoase cilindrul de sticlă pe care-l ascunsese acolo şi-l chemă pe bătrân, cu o uşoară înclinare a capului.

O umbră uriaşă se profilă pe peretele din dreapta Venerei şi numai moş Vasile o văzu, dar nu spuse nimic. Se apropie de femeie şi ea îi spuse tot în şoaptă:

— N-am prevăzut că s-ar putea ca Alexandru să ne refuze... mai ales pe mine, care... l-am ocrotit.

Draperia care acoperea uşa dinspre sala de aşteptare, se mişcă; o uşoară adiere de aer o făcu pe Venera să se uite într-acolo şi, instinctiv, făcu câţiva paşi, dar bătrânul o reţinu.

— Să n-aveţi neplăceri, doamnă...

— N-ai nici o grijă; tot de la el am luat. Să mă reclame

dacă-i dă mâna.

Bătrânul luă tubul de sticlă, iar Venera îl conduse până în stradă.

Îşi chemă de câteva ori câinele, dar acesta nu răspunse. Atunci se apucă să-l caute şi-l găsi, după vreo douăzeci de minute, într-o tufă mai îndepărtată de casă; abia mai respira. Aprinse un chibrit, apoi altul... şi când aproape să isprăvească cutia, află ce se petrecuse în lipsa lui. Cineva care purta o haină de ploaie, de culoare neagră, fusese incomodat de prezenţa câinelui şi, probabil că încercase să-l îndepărteze. Cum însă, el nu vroia să-şi părăsească locul în care ştia că trebuie să-şi aştepte stăpânul, a protestat. Atunci persoana care purta o haină de ploaie de culoare neagră l-a lovit, iar câinele şi-a înfipt colţii în pulpana hainei şi a luat o mostră, ca să-i arate stăpânului său despre ce a fost vorba. Bătrânul şi-a scos fularul, i-a şters sângele care i se prelingea pe bot şi a început să plângă.

După o vreme, plecară. Se făcuse târziu; era aproape nouă.

Ninsoarea se înteţise şi fulgii care cădeau acuma erau din ce în ce mai mici, mai deşi şi chiar mai albi decât cei de mai înainte, iar albul lor forma o boare densă până spre orizontul îndepărtat, acolo unde „marea cea mare” părea că se sfârşeşte în poala unei rochii albe cu trenă nesfârşit de lungă.

După ce parcurse o bună bucată de drum, de-a lungul plajei, bătrânului i se păru curios că pe o astfel devreme nişte oameni se pot afla prin locurile acelea doar ca să se plimbe. Câinele prinse a se gudura. Privi din nou înainte: cele două siluete se mai apropiaseră de el, dar numai cu vreo zece paşi. Câinele o porni mai repede, încercând chiar să alerge. Spre surprinderea lui, auzi glasul unei fete care striga: „Băieţel! Copilu’!” Recunoscu glasul Anei.

Când ajunse lângă cei doi tineri, nu putu vedea faţa bărbatului, pentru că stătea aplecat şi mângâia câinele, aşa că îl bătu pe umeri şi-i strigă:

— Hei, puiule! Nu-ţi este teamă că ai să îngheţi?

— Nu, moş Vasile... Bună seara!

Tiberiu se ridică şi se descoperi.

Nu se aştepta ca Ana să se plimbe cu el şi încă noaptea. „Dar, oricum... gândi moşul, tot mai bine cu el”.

Ştia că Ana îl iubea pe ofiţerul de contrainformaţii pe care i-l prezentase „unchiul” Harvas... Ei, dar nu avea nici o importanţă că se plimba cu Tiberiu, care n-avea în el nimic de Don Juan şi care i se adresa atât de frumos cu „surioară”.

Tânărul se aplecă din nou spre câine, cercetându-l atent şi abia atunci observă Ana halul în care arăta bietul animal.

— Ce s-a întâmplat? strigă fata, iar bătrânul arătă înspre acvariu.

— Acolo? întrebă Tiberiu, acolo s-a întâmplat?

— Da.

— Cine?

— Eu nu l-am văzut, dar mi-a spus „băiatu”...

— Cum? Cum ţi-a spus?

Bătrânul scoase din port-vizitul său cu multe despărţituri, bucata din haina agresorului şi, spre surprinderea gazdelor sale, Tiberiu o examină în fugă, apoi o vârî în buzunar.

— Ai întâmpinat vreo greutate? întrebă Tiberiu.

— Aproape că nici nu-şi mai aduceau aminte pentru ce mă chemaseră acolo. Călăuza aia sau cum dracu’ s-o fi numind, mai-mai să mă gonească.

— Bine, lasă, mai vorbim noi, se grăbi tânărul să-i curme relatarea, dar bătrânul continuă:

— La început şi doamna căpitanului a cam scăldat-o, dar când i-am spus...

— Destul; o să mai discutăm acasă, îl rugă Tiberiu.

Ana încremenise câteva clipe şi, nemaiputându-se stăpâni, strigă tânărului:

— Dar eu vreau să ştiu! Acuma, imediat!

Bătrânul tresări; şi Ana se întoarse spre el:

— Ce ţi-au dat, cine şi ce le-ai spus să-ţi dea...?

— Păi, pentru Tiberiu... E bolnav.

— Ce?

— Ştii prea bine, interveni Tiberiu.

— Morfină!

Bătrânul îl privi complice pe inginer, apoi îşi chemă câinele şi plecă.

După ce moş Vasile a părăsit acvariul, Venera Diblan s-a grăbit să încuie uşa şi să-şi reia activitatea. Avea foarte mult de lucru în seara aceea şi, cu toate astea, poate că n-ar mai fi rămas, dar Ion fusese convocat de şeful marelui stat major al unităţii şi astfel de şedinţe durau până pe la miezul nopţii. Urma să lucreze până când Ion avea să vină s-o conducă acasă.

Se îndreptă către scara din fundul sălii mari, când un zgomot îi atrase atenţia spre draperia care acoperea uşa ce ducea în sala de aşteptare. S-a oprit, a privit într-acolo şi a observat că draperia se mişca. După câteva clipe, freamătul acela abia perceptibil a încetat şi femeia şi-a spus că a fost poate o pală de vânt ce se strecurase pe sub uşa de la intrarea principală, care niciodată nu se închidea prea bine. La capătul de sus al scării apăru Tordea şi Venera îşi ridică privirile spre el.

— Dacă mai ai nevoie de mine, aş vrea să plec.

— Poţi pleca...

Ghidul începu să coboare scara cu paşi leneşi, dar când ajunse pe la jumătatea drumului, draperia se trase într-o parte şi apăru un bărbat înalt, brunet, cu o statură atletică şi cu trăsături energice, dăltuite parcă în piatră.

— Bună seara! spuse străinul.

Ceilalţi doi încremeniră, iar el se apropie de ei.

— Recunosc că felul în care am apărut vă poate impresiona neplăcut.

Străinul se sili să zâmbească şi îşi repezi o mână într-un buzunar interior al hainei. Gestul lui îi făcu pe cei doi slujbaşi ai acvariului să se dea cu un pas înapoi.

Celălalt râse şi dădu la iveală un soi de carneţel cu coperţi de culoarea vişinei putrede.

— Ei bine, fie chiar şi numai din asta, şi tot sper că v-aţi dat seama de marele adevăr în care dumneavoastră, conştient ori nu, credeţi. Oo! începu străinul să se lamenteze, durerea cea mare a societăţii survine însă doar

în clipa în care individul îşi pierde personalitatea şi mai ales bunul simţ, devenind ridicul prin prefăcătoria ajunsă la o transparenţă penibilă, datorită faptului că a abuzat de ea. Dar atunci e prea târziu şi de cele mai multe ori este nevoie de ani lungi de... reeducare.

Dacă peroraţia lui de până acum putea fi socotită cu sau fără noimă, accentul pus pe ultimele cuvinte, indicând soluţia, îi făcu pe cei doi să tresară.

— O să vă spun şi pentru ce m-am strecurat aici şi ce cred despre toate câte mi-a fost dat s-ascult şi... chiar să văd. Gata! Emoţia primului moment a trecut şi la dumneavoastră, şi la mine, aşa că jocul poate începe. Sunt căpitanul Voinescu Tudor din Consiliul Securităţii Statului...

Ghidul dădu semne de sufocaţie, iar Venera îl conduse până la scară, ajutându-l să se aşeze pe prima treaptă.

— Dacă am reţinut exact din planul acestui imobil, în apropierea scării se află o ieşire de serviciu.

— Da, aşa-i, bâigui Venera.

— Atunci, spuse Tudor, dacă deschidem uşa aceea, trebuie să găsesc un ofiţer din subordinea mea. I-am spus să stea acolo, pentru orice eventualitate.

Tudor deschise uşa şi strigă:

— Locotenent...!

O voce de bărbat tânăr răspunse de afară.

— Ordonaţi!

— Aşteaptă! Domnului Alexandru Tordea i s-a făcut rău. Ai să-l conduci la policlinica noastră şi ai să te întorci la post.

Tudor îl conduse la uşă, iar celălalt, care apăruse doar pe jumătate, în prag, întinse o mână spre ghid, ajutându-l să iasă din încăpere.

Un foşnet de pelerină, zgomotul uşii trântite şi demarajul puternic al unei maşini puseră capăt prezenţei lui Tordea la discuţia pe care, deocamdată cel puţin, Tudor vroia s-o aibă doar cu Venera.

Când reveni în mijlocul încăperii, Tudor o găsi pe Venera sprijinindu-se de balustradă.

— Vreţi să urcăm în laborator?

— Nu, prefer să rămânem aici.

Femeia merse cu paşi şovăitori în spatele scării şi-i făcu semn să se apropie, arătându-i o banchetă.

Tudor se aşează lângă ea.

— Fireşte, începu ofiţerul, o să mă întrebaţi ce vreau de la dumneavoastră.

— M’da...

— În primul rând vreau să vă previn.

Venera îl privi, de parcă atunci îl vedea pentru prima dată şi buzele ei schiţară un zâmbet amar.

— Nu-i prea târziu, domnule căpitan?

— Târziu nu-i niciodată.

— Atunci consideraţi că m-aţi prevenit, spuse ea, continuând să zâmbească trist şi neîncrezător.

— Trebuie să înţeleg însă mai bine unele lucruri şi pentru asta vă rog să mă ajutaţi.

— Eu, bâigui femeia, nu pot decât să vă mulţumesc pentru delicateţea dumneavoastră; de altfel, nici n-aş fi fost în stare să suport un interogatoriu, aşa cum presupun că se face... Întrebare-răspuns, întrebare-răspuns.

Căpitanul zâmbi.

— A! să nu vă închipuiţi că am spus asta din prefăcătorie. Dar ar fi tare neplăcut pentru mine.

— Şi, totuşi, discuţia pe care am auzit-o eu...

— Despre ce discuţie vorbiţi? întrebă ea, stingherită.

— Hm, făcu Tudor şi se încruntă.

— Dar vă asigur de toată sinceritatea, numai că... efectiv nu ştiu la ce vă referiţi.

— Să zicem... Ei bine, înainte de a-i înmâna bătrânului tubul de sticlă, în care se aflau două fiole cu morfină pentru inginerul Tiberiu Vătăşanu, aţi avut grijă să-i atrageţi atenţia asupra faptului că, în ciuda dezacordului manifestat de Alexandru Tordea şi pe riscul dumneavoastră personal, aţi făcut...

— Da, da, aşa s-a întâmplat, strigă Venera, deznădăjduită.

— Dar, când de fapt tot jocul ăsta n-a fost decât o înscenare jucată de dumneavoastră şi de ghid, cum aş

putea eu eticheta această atitudine altfel decât prefăcătorie?

Venera îşi plecă fruntea, stânjenită.

— Nu trebuie să vă faceţi cine ştie ce gânduri, am vrut doar să vă sugerez că nici dumneavoastră n-aţi ocolit convenienţa prefăcătoriei. O împrejurare destul de importantă însă care v-a determinat să vă pretaţi la joc, cred că vă scuză.

Venera tăcu.

— Să zicem, continuă ofiţerul, că personalitatea inventatorului a produs o impresie puternică asupra dumneavoastră.

— Da, se agăţă Venera de presupunerea enunţată de Tudor, aşa cum un înecat se agaţă de buşteanul îmbibat de apă care-l va duce şi mai repede la fund.

— Sau, pur şi simplu, mila.

— Şi una şi alta, se grăbi ea să confirme.

Căpitanul zâmbi şi făcu un gest larg de acceptare a spuselor femeii. Apoi îşi scoase o ţigară din portţigaretul de baga şi şi-o aprinse.

*

Tiberiu fuma nervos, aprinzându-şi a patra ţigară în răstimpul câtorva minute, după ce rămăsese iar singur cu Ana. Fata îi privea din cale-afară de furioasă.

— E de-a dreptul revoltător! strigă Ana. Credeam că o să-ţi fie de-ajuns situaţia în care m-ai pus pe mine faţă de o clientă.

— O prietenă, sublinie inginerul, pe un ton plin de batjocură.

— Ce vrei să spui?

— Nimic altceva decât ceea ce am spus. Sper că am dreptul să-mi exprim o asemenea părere, judecând după felul în care ea a acceptat totul şi, mai ales, după graba de care a dat dovadă când a fost vorba să mă ajute.

„Eşti un netrebnic”, gândi Ana, înţelegând că el nu se referea nici la prietenia Venerei faţă de ea, nici la

înţelegerea manifestată prin chemarea urgentă a lui Tordea, cu doza de morfină de care otreapa din faţa ei avea nevoie. Nu; otreapa se referise la interesul Venerei ca soţul ei – şi nu altcineva – să fie ales drept consilier la îndeplinirea proiectului... Dar cauza, cauza reală a comportamentului Venerei faţă de Tiberiu era oare într-adevăr gelozia faţă de Ion şi perspectiva că, devenind consilierul lui Tiberiu, ar fi rămas „al ei” până la primăvară?

*

— M-am bucurat nespus la gândul că soţul meu ar putea rămâne „la uscat” pentru o perioadă atâta de mare. Gândiţi-vă că, de când ne-am căsătorit, niciodată, dar absolut niciodată n-am fost împreună mai mult de cincisprezece zile consecutiv.

Tudor o privi atent şi făcu un gest de înţelegere.

— Doamnă Diblan, căldura cu care-mi vorbiţi m-ar putea ispiti să iau de bună motivarea dumneavoastră, dar exagerarea şi mai ales riscul acţiunii pe care aţi întreprins-o, vrând să-l obligaţi cât mai mult pe inginer – după cum susţineţi, mi se par ciudate.

Repetă gestul de nedumerire.

— Mi se pare ciudată intervenţia dumneavoastră plină de atâtea riscuri, pe lângă domnul Tordea...

— Am stabilit, doar, că a fost un joc faţă de Motorca, se explică Venera, îmbujorându-se.

— Din nou mă puneţi într-o situaţie delicată, revenind asupra unui moment penibil din cadrul discuţiei noastre. Nu, nu la situaţia asta m-am referit.

— Atunci?

— Vorbeam despre prima intervenţie pe care aţi făcut-o pe lângă domnul Tordea, când inginerul Vătăşanu a făcut o criză în casa dumneavoastră.

— Aa! scăpă Venera un strigăt, începând să-şi piardă controlul.

Tudor zâmbi.

— Vă gândiţi, desigur, cine ar fi putut să ne spună? Ei

bine, Tordea în nici un caz; Ana Motorca nici n-a fost audiată... Fiţi liniştită! Aveţi prieteni buni...

Venera îşi frământa mâinile, până la strivire.

Ofiţerul se prefăcu că nu observă starea ei de agitaţie şi continuă pe un ton firesc, aşa cum s-ar comporta cineva într-un joc de societate, când a reuşit să-şi pună în încurcătură partenerul.

— E atât de simplu; chiar dumneavoastră aţi declarat celor de la miliţie că inginerul nu s-a simţit bine, că aproape a leşinat şi...

— Da, da! Exact! se precipită ea şi încercă să pară jenată de lipsa ei de memorie, care o pusese într-o asemenea situaţie aproape ridiculă.

— Noi însă ştiam mai dinainte cauzele „răului” de care suferea adesea inventatorul şi nu ne-au trebuit prea mari eforturi ca să deducem restul. Am spus „să deducem”, vă rog să reţineţi asta.

Se ridică de pe banchetă şi făcu câţiva paşi spre fereastră. Apoi îşi aprinse o ţigară şi se răsuci brusc, reîntorcându-se cu faţa spre ea.

— Vai! Era să uit că nu mi-aţi răspuns la ultima mea nelămurire! Acuma ştiţi doar la care dintre intervenţiile dumneavoastră – pe lângă Tordea – m-am referit.

Femeia suspină, apoi lovi bancheta cu amândouă palmele. Buzele începură să i se mişte, dar multă vreme nu izbuti să scoată nici un sunet.

— Vorbiţi-mi despre prima dumneavoastră intervenţie pe lângă Alexandru Tordea. Ce v-a îndemnat să-i cereţi...

*

— Admiţând că aveai nevoie, că viciul de care eşti stăpânit te împinge la desperare, de ce l-ai trimis pe bunicul la domnul Tordea?

— Nu eu, ci Venera l-a îndrumat, după ce, mai înainte a luat legătura cu el la telefon, răspunse Tiberiu pe un tot atâta de degajat, încât Ana era gata să izbucnească într-o criză de nervi.

— Eşti un laş!

*

— Laşitatea... Da... din laşitate, bâigui Venera într-un târziu; cred că mi-a fost frică să nu i se agraveze starea. Nu, n-a fost altă pricină decât laşitatea mea... frica...

Tudor reveni lângă ea şi, aşezându-se pe banchetă, o întrebă direct, hotărât să profite de starea ei de tulburare şi teamă. El îşi dădea perfect seama că unicul sentiment care o stăpânea acum pe Venera era frica, o frică imensă, distribuită egal pe mai multe planuri. Acum urma să-i dea lovitura de graţie şi dacă într-adevăr calculase exact, n-avea decât să întrebe:

— Doamnă Diblan, dacă nu vă cer prea mult, aţi putea să înlocuiţi, în explicaţia pe care mi-aţi dat-o, noţiunea de laşitate cu aceea de *prilej* şi teamă, cu interesul pentru invenţia lui *Vătăşanu?*

Întrebarea îşi produse efectul dorit; Venera se prăbuşi de pe banchetă, plângând.

Omul din faţa ei nu schiţă nici cel mai mic gest de nelinişte, ci aşteptă cu răbdare ca efectul loviturii pe care o dăduse, să se mai atenueze, iar după câteva minute o întrebă:

— Desigur, ştiaţi mai de multă vreme că Tordea este morfinoman...

— Da, ştiam... murmură femeia.

— Mi-aţi putea spune de când şi, mai ales, în ce context de împrejurări aţi aflat despre practica lui vicioasă?

Venera îl privi lung, dezarmată, şi nu răspunse.

Căpitanul zâmbi.

— Dacă e vorba de povestea aceea cu moartea peştelui japonez, nu vă mai osteniţi.

Femeia tresări, iar în clipa următoare păru să fi căzut pradă unui acces de adevărată nebunie. Se întoarse cu faţa spre Tudor, îşi înfipse unghiile în gâtul lui şi începu să strângă şi să urle:

— Ce vrei? Ce-ţi mai pot spune eu, dacă ştii tot? Tot, tot!

Apoi descleştă degetele şi îşi lăsă mâinile să-i cadă neputincioase pe banchetă.

Tudor o privea mirat, dar fără ură.

— Îmi pare rău, murmură ea. Altceva nu ştiu. Am aflat totul atunci, când a murit peştele japonez.

*

— E foarte lesne să acuzi. Un interogatoriu este la îndemâna oricui, dar forţa, adevărata forţă a unei adevărate personalităţi umane constă într-un auto-interogatoriu.

— M-am săturat de filozofia ta stupidă! strigă Ana.

Urmă o tăcere lungă, cernută parcă de liniştea în care cădeau fulgii de zăpadă, de liniştea aceea vecină cu nemărginitul şi care se vroia ascultată cu orice preţ.

— Ana! Încearcă să te întrebi doar atâta! De unde a ştiut doamna Diblan că poate găsi, *imediat,* la Tordea, morfină?

— A încercat şi ea, veni răspunsul pe un ton nesigur.

— Bine, dar... sper că în mintea ta a cere morfină unui cunoscut, nu-i tot una cu „dă-mi un pic de zahăr până mâine”.

— Ce vrei să spui? se răsti fata, ca să-şi ascundă deruta în care fusese aruncată de raţionamentul lui.

— Doar atâta: doamna Diblan ştia mai dinainte că Tordea este morfinoman.

— Şi, mă rog, de unde putea să fi aflat?

— O întâmplare... Să zicem că dintr-o întâmplare...

Ana rămase concentrată asupra unui gând. Apoi explodă:

— Poate că a ştiut şi despre tine! şi izbucni într-un râs care se vroia, cu orice preţ, batjocoritor.

— Poate! răspunse inginerul Vătăşanu, cu glas tremurat.

— Atunci, de ce nu i-ai cerut ei direct?

— Mă temeam de un refuz. Asemenea lucruri nu se obţin decât pe un preţ foarte mare. Tu singură mi-ai spus povestea doctorului morfinoman şi teoria cu „poţi deveni o unealtă”. Ei bine, m-am temut că, discutând cu ea, direct, nevoia m-ar fi împins...

Îşi astupă faţa în mâini, glasul îi fu sugrumat de emoţia pe care i-o produsese gândul că ar putea rosti, până la capăt, ceea ce nu dorea să se întâmple.

— Aşadar, ai căutat o *formulă de amânare* (expresia asta o învăţase de la Tudor şi acum se bucura de faptul că putea s-o folosească!)

— Da, recunoscu Tiberiu, distrus.

— Nu ştiu ce să mai cred: oricum, ar trebui să ceri protecţia autorităţilor. Aici nu-i vorba numai de tine, ci...

— Să nu faci asta! răcni inginerul cu disperare.

Ana se retrase câţiva paşi speriată şi, abia după un timp îndrăzni să-l întrebe:

— Tu ce crezi despre întâmplarea care ar fi ajutat-o pe Venera să afle că Tordea este morfinoman?

— Eu nu cred nimic. Ştiu!

Fata îl privi năucită. Apoi se gândi că Tiberiu avea să născocească ceva extraordinar sau că răspunsul era gata pregătit şi că urma să i-l „servească" la momentul convenit. Îi vorbise Tudor şi despre asemenea procedee: „Când discuţi cu cineva şi vrei să-l impresionezi, cu scopul ca el să-ţi spună însutit mai mult chiar decât speri să afli, amână cât poţi să dai în vileag puţinul pe care tu îl cunoşti. Lasă asta mai spre sfârşitul discuţiei şi alege momentul în care interlocutorul pare mai obosit, mai derutat, Accentuează-i deruta printr-o aluzie la obiect sau, dacă vrei să joci tare, spune-i pur şi simplu *ştiu tot.* Faci o pauză pentru ca celălalt, incitat de siguranţa afirmaţiei tale, să te întrebe dar nu-l laşi să insiste ci, cu aerul cel mai firesc, îi spui ce ştii, dar ceea ce-i spui, să fie adevărat".

„Aşadar, el tace aşteptând ca eu să-l întreb", îşi spuse Ana.

— Ştii cu adevărat?

— Da. A fost o întâmplare care a produs moartea unui peşte japonez. În bazinul cu pricina s-au găsit nişte pastile de morfină sau heroină... Uite, nu-mi amintesc exact ce anume. Venera l-a salvat, luând imediat bazinul în laborator şi de-atunci, îţi închipui... putea conta pe ajutorul lui Tordea.

— Tu ştiai păţania peştelui japonez, când ne-am dus noi la Venera?

— Da, răspunse inginerul.

— Atunci, de ce te-ai chinuit atâta şi nu i-ai cerut direct, când te-a cuprins criza?

— E lesne de înţeles: pentru că dacă i-aş fi arătat că ştiu... s-ar fi speriat, poate, şi atunci...

— Dar dacă ea n-ar fi apelat la Tordea?

— Ar fi cerut din altă parte; starea mea era un prilej deosebit de important pentru ea, aşa că... eu am fost sigur că o să mă ajute.

— Prilej?

— Evident! Avea în faţa ei un inventator şi, mai ales, un vicios.

— Crezi, deci, că Venera...

— Bineînţeles...

Ana se încruntă.

— Presupui probabil, pentru că... dacă ai fi avut cea mai mică certitudine, atunci, în seara aceea când noi am plecat de la ea, te-ai fi întors din drum ca să-i ceri, nu ca să furi.

Tiberiu se apropie de ea şi-i şuieră în ureche.

— Eşti nebună, pur şi simplu nebună. Cum de ţi-a trecut prin minte aşa ceva? Cum?

— Pentru că eşti...

Vorbele îi îngheţară pe buze, când îşi dădu seama ce gafă mare putea să facă. Şi aşa vorbise prea mult, iar furia ei oarbă era s-o ducă la divulgarea unor lucruri ştiute doar de serviciul de contrainformaţii pe care Tudor i le spusese numai pentru orientarea ei în problema pentru care i se ceruse o mână de ajutor.

Dar, spre surprinderea ei, Tiberiu, cu glasul gâtuit, izbucni:

— Da, n-am fost sigur şi... şi nevoia m-a împins să fur. Patima, patima asta, Ana, m-a întors din drum. Plecasem din casa aceea demn de compătimire şi am revenit ca hoţ. Credeam că Tordea i-a mai lăsat ceva... sau că şi ea ori bărbatul ei sunt morfinomani şi m-am apucat să scotocesc prin dulapuri, prin haine...

— Dar hainele, hainele de ce le-ai furat?

— Nu, n-am vrut să le fur, îţi jur! Nu trebuie să mă dispreţuieşti mai mult decât merit. Poate că nu ştii, poate că doamna Diblan nu ţi-a spus, dar eu am lăsat pe drum hainele...

Disperarea lui părea s-o fi înduplecat, întrucâtva, pe Ana.

— Ştiu, mi-a spus asta, dar tot nu înţeleg de ce le-ai mai luat dacă n-aveai de gând să le păstrezi?

— Pentru că n-am avut suficient răgaz să mai caut acolo prin buzunare.

— Cum aşa?

— La un moment dat, am auzit strigătul unui copil.

— Din afară?

— Nu; copilul era chiar acolo, în casă. Mai târziu am aflat de la căpitanul Diblan că tocmai în seara aceea soţia lui primise vizita unei rude care-i lăsase copilul în grijă pentru câteva ore. Doamna Diblan i-a dat copilului ceva de mâncare şi apoi l-a culcat în dormitorul lor. Pe urmă am sosit noi doi.

— Cât era de mic?

— Să fi avut vreo opt, nouă ani.

— Şi te-a văzut?

— Da. În sfârşit atât cât putea să mă vadă la lumina care răzbătea de la felinarul de-afară.

Ana era tulburată, atât de mărturisirea lui Tiberiu cât şi de elementul nou pe care nici Tudor nu-l ştia; copilul, martorul.

— Poţi s-o întrebi, ca să te convingi că ţi-am spus purul adevăr. Nu mă judeca mai aspru decât merit; nu sunt hoţ! Şi-apoi, mă mir că ea nu ţi-a vorbit despre copilul acela, că doar spune vrute şi nevrute. Până şi soţul ei se plânge de asta, dar îi acordă o scuză: gelozia!

*

— Gelozia dumneavoastră, ca şi aparentele indiscreţii, sunt două paravane la adăpostul cărora angajaţi discuţii în locuri publice, cu soţiile unor ofiţeri şi, mă rog, ca să

cunoaşteţi unele lucruri, mai spuneţi şi dumneavoastră câte ceva. În felul acesta, aflaţi despre schimbările de cadre, de funcţii, despre dislocări de unităţi şi câte altele, având grijă să subliniaţi că interesul dumneavoastră e îndreptat către soţia sau fiica vreunui ofiţer.

Venera îl privea speriată şi se gândea cu febrilitate ce i-ar mai putea răspunde la toate astea dacă i-ar fi cerut-o.

— Dar despre scrisoarea care a fost găsită în vestonul furat, ce v-a spus soţul dumneavoastră?

Întrebarea aceasta o găsi cu totul nepregătită.

— M-a întrebat dacă eu am ascuns-o acolo.

Ofiţerul îşi lovi palmele şi exclamă:

— Formidabil! Nu mi-aş fi închipuit atâta discreţie între soţi!

Ea înţelese că Tudor nu acorda nici cel mai mic credit răspunsului ei.

— Ce-aţi zice dacă soţul dumneavoastră s-ar prevala de faptul că are o soţie indiscretă?

— În ce scop? îngăimă Venera.

— De pildă, se prefăcu el că se gândeşte, dacă cineva l-ar descoperi pe el ca sursă de informaţii pentru vreo putere străină... s-ar putea dezvinovăţi oricând: „Am o soţie care vorbeşte vrute şi nevrute, când şi unde nu te aştepţi. Poate că de la ea a pornit toată istoria...”

— Soţul meu n-ar face niciodată aşa ceva!

— Sau, continuă căpitanul, de parcă nici n-ar fi auzit-o, ce-ar fi ca dumneavoastră să-i fiţi complice şi, la adăpostul geloziei şi flecărelii aparente, să faceţi un joc perfect, în doi?

Venera râse forţat.

— Da, da, totul este posibil... cel puţin în imaginaţia dumneavoastră.

Tudor se încruntă şi luă un aer grav.

— Ne-aţi făcut destule neajunsuri...

— Cui, domnule căpitan?

— Ţării! strigă ofiţerul, părând să fi ajuns la capătul răbdării.

Pe fruntea femeii apărură cute adânci; înfăţişarea ei

trăda o teamă adevărată, iar ofiţerul îi putu observa un uşor tremur al mâinilor. Clipa de dinainte când încercase o cochetă ironie, fusese spulberată de tonul hotărât al omului care avea toate atuurile în mână. Jocul părea că se apropie de sfârşit şi tocmai asta nu dorea Venera: se temea de sfârşitul jocului, pentru că îşi dădea seama de natura lui: farsă ori tragedie.

— Urmează despăgubirile, nu?

— Despăgubiri? întrebă Tudor.

— Evident; preţul pentru răscumpărarea neajunsurilor.

Lui Tudor nu-i venea să creadă că rezistenţa Venerei fusese înfrântă. Aşadar, nu-i mai rămânea decât să comunice şefilor săi: „misiunea a fost îndeplinită”. Păstră câteva clipe de tăcere, pentru a-şi aduna toate forţele de care simţea că are nevoie. Trebuia să schimbe, definitiv, un potrivnic într-un aliat. Se ridică de pe banchetă şi, stăpânindu-şi emoţia, începu să vorbească, fără a îndrăzni să-i susţină privirea.

— Îmi dau seama că vă cer o renunţare la ceva „drag” să zicem... Vă cer să abandonaţi interesul pentru inventator şi invenţia lui.

— Bine, dar eu...

— O clipă! N-am terminat adăugă el pe un ton redevenit energic.

Femeia se chirci pe banchetă.

— Pe lângă asta, dacă tot aveţi obiceiul să flecăriţi despre lucruri importante, faceţi în aşa fel încât soţiile tuturor ofiţerilor cu care veniţi în contact să afle că inginerul Vătăşanu este un impostor.

— Şi dacă voi fi întrebată de unde ştiu asta?

— E simplu: soţul dumneavoastră şi-a exprimat o asemenea temere. Oricum, un astfel de zvon l-ar pune întrucâtva la adăpost cel puţin pentru o vreme.

— Bine, dar soţul meu ar putea afla şi atunci...

— Atunci!? Hm! O să-i mai arătăm încă o dată scrisoarea aceea care a şi început să ne explice multe lucruri, şi el o să înţeleagă că dumneavoastră n-aţi făcut altceva decât să mai atenuaţi puţin din activitatea lui. Şi-apoi, vă asigur că

nici n-aţi spune un mare neadevăr; chiar noi am început să ne temem de o impostură din partea inginerului. Dar ăsta este un alt aspect şi el implică o acţiune mai precisă decât aceea de a lansa o ştire oarecare.

— Adică? întrebă Venera, strângându-şi mâinile al căror tremur nu mai contenea.

— Ei, aici e vorba de o verificare şi încă de una foarte exactă care nu se poate face decât aflând ce anume discută inventatorul cu soţul dumneavoastră sau cu alţi specialişti şi supunând aceste date experţilor noştri. Avem urgentă nevoie de o certitudine absolută în privinţa capacităţii lui şi mai ales asupra autenticităţii ideilor lui novatoare.

— O să-mi fie tare greu, spuse Venera şi gemu.

— Vă precizez, doamnă Diblan, că doar o dovadă de totală bună-credinţă din partea dumneavoastră mai poate şterge – în timp – unele neajunsuri pe care ni le-aţi făcut.

Un zgomot îi făcu pe amândoi să-şi ridice privirile. Cineva stinsese becul de la etaj şi jumătate din scară fu cufundată în întuneric.

— Cine poate fi? întrebă Tudor.

— Nu ştiu, răspunse Venera. Când am coborât ca să-l conduc pe domnul Motorca, în tot acvariul nu se mai afla decât ghidul. Altcineva...

Fraza rămase neterminată, pentru că zgomotul produs de rostogolirea unui obiect, pe treptele scării, o făcu să amuţească.

— Coboară! strigă Tudor. Oricine-ai fi, coboară!

Urmă un geam trântit, apoi din nou linişte deplină. Ofiţerul se aplecă şi ridică obiectul care se rostogolise până la piciorul scării. Era un tub de sticlă de forma celui pe care Venera i-l dăduse bătrânului Motorca. Înăuntru se afla un mie sul de hârtie pe care seria: „Eşti atât de prost, încât mâine-poimâine o să-ţi fur şireturile de la pantofi, din mers”.

Tudor păli de furie. Împături biletul şi plecă.

Ajuns afară, coborî în fugă colina pe care era situată clădirea acvariului. Când ajunse pe faleză, luă un pumn de

zăpadă şi se frecă pe faţă.

Mai departe, la vreo sută de paşi spre dreapta, se zărea silueta unui bărbat slăbuţ. Era umbra, permanenta umbră a lui Tudor, care îl urma pretutindeni cu străşnicia unui adevărat arhanghel, locotenentul Silviu Ciortea.

*

După o jumătate de oră de hoinărit de-a lungul falezei, Tudor simţi că enervarea care pusese stăpânire pe el începuse să scadă, tâmplele nu-i mai zvâcneau atât de puternic.

Discuţia cu Venera Diblan îi suprasolicitase nervii, iar încordarea la care-l supusese efortul acesta îi cerea acuma o destindere.

Mai merse astfel vreme de câteva minute când, deodată, auzi strigătele unei femei: „Minţi! M-am săturat de ipocrizia ta!”

Se opri şi ascultă cu încordare, dar strigătele nu se mai repetară. Glasul fusese un fel de răcnet. Privi în jurul său şi i se păru că undeva, spre mare, zăreşte două siluete. Apoi, când ochii i se obişnuiră cu perdeaua de fulgi vânzoliţi, văzu că una dintre cele două siluete se depărtase de cealaltă, îndreptându-se în direcţia în care se afla el. Silueta care rămăsese pironită locului strigă, cu un soi ciudat de deznădejde: „Ana!... Surioară!... Nu mă lăsa!” apoi păru că se prăbuşeşte.

Tudor rămase locului, aşteptând să vadă urmarea. Pentru nimic în lume nu trebuia să apară atunci şi mai ales în locul acela.

Ana se opri şi, după câteva, clipe, făcu cale întoarsă.

*

„Afrodita” se cufundase în întuneric. În afară de vitrină, singura lumină care mai ardea era aceea din biroul domnului Harvas Aleutin.

Bătrânul făcea nişte socoteli, când soneria de la intrare îl

făcu să tresară. Instinctiv îşi privi ceasornicul; era ora douăzeci şi două şi douăzeci de minute. Se ridică de pe scaun şi se duse să deschidă. În prag, Tordea.

— Bună, patriotule!

— Bună, bâigui Harvas.

— Ei, ce ai de gând? Vrei să discutăm aici?

Harvas părea să nu-şi fi revenit din nedumerirea pe care i-o produsese prezenţa vizitatorului.

— Da, da, ai dreptate, făcu el şi deschise larg uşa.

Tordea intră în birou, trase draperia care despărţea încăperea aceea de restul salonului şi se trânti pe un fotoliu.

— Am scăpat cu faţa curată, chicoti ghidul. Nu arestare, nu anchetă... Ce mai?

— Ce tot îndrugi acolo?

— Ce-ai auzit. Eu... mi-am făcut datoria: acuma e rândul tău. Ce să-i faci? Într-un fel sau altul, trebuie să ne plătim păcatele. Căpitanul doreşte ca Venera să fie convinsă de discreţia pe care trebuie s-o manifeste mai ales faţă de soţul ei, în legătură cu posibilitatea de a-i frâna drumul pe panta spionajului.

— Şi doamna Diblan bănuieşte...?

— Ha, ha! Nici nu se mai pune o asemenea întrebare, când fiecare dintre ei îl acuză pe celălalt de responsabilitatea prezenţei acelei scrisori.

— Ce am de făcut?

— Scrie ceea ce urmează să-i comunici doamnei Diblan.

— De ce?

— Simplu: dacă împrejurările nu-ţi vor îngădui să-i vorbeşti, îi strecori scrisoarea şi gata.

Harvas se ridică de pe scaun şi se retrase speriat.

— Nu! n-am de gând să scriu! Nu vreau să scriu nimic! Şi apoi, ce m-ar putea împiedica să-i vorbesc?

— Îţi este frică? chicoti Tordea. Asta înseamnă că ai motive serioase. Nu cumva...

— Nu cumva, ce? răcni bătrânul.

— Mă gândeam la vechii tăi prieteni pentru care ai mai lucrat. Şi căpitanul se gândeşte la asta, dar închipuie-ţi, îl

distrează gândul că aceia ar putea afla de dublul tău joc.

— Pleacă!

— Mai întâi dă-mi scrisoarea, pe urmă plec.

— O să scriu, dar scrisoarea i-o dau numai lui.

— Bine. O să-l caut şi...

— Să treacă pe la mine ori să mă cheme. Peste o jumătate de oră voi fi acasă.

*

Ana părea să facă nişte eforturi supraomeneşti, târându-l pe Tiberiu spre casă.

Un tânăr se opri lângă ei şi întrebă dacă le poate fi de vreun folos.

Fata îl măsura cu neîncredere; prea era slăbuţ şi prea părea pierdut în paltonul frumos croit, dar cu nişte umeri lăsaţi şi mari, care vroiau parcă să-i mai reducă din şubrezenia lui fizică.

— N-aveţi teamă, spuse tânărul zâmbind binevoitor. Dacă doriţi, îl pot duce pe fratele dumneavoastră, pe braţe, până acasă.

— Frate?

— Da, l-am auzit pe domnul spunându-vă „surioară”.

— Da, da, îngăimă Ana stingherită.

— Dacă domnul consimte, i se adresă tânărul lui Tiberiu, îl pot lua pe braţe.

— Atâta, doar, murmură Tiberiu, să mă treceţi strada. Luminile astea îmi dau un soi de ameţeală ciudată.

Tânărul se aplecă, lăsându-se pe un genunchi şi încovoindu-şi spinarea, îl trase pe Tiberiu pe umerii lui plăpânzi.

— V-aţi aşezat bine?

— Da...

Cu o agilitate şi o forţă de care nu l-ar fi crezut în stare, tânărul se ridică purtându-l pe Tiberiu – spre uluirea Anei – ca pe un copil.

— Unde mergem? se adresă el fetei.

— Dincolo, pe partea cealaltă a străzii, gemu Tiberiu.

— Trebuie să merg foarte încet. Căpitanul e la Harvas. Dar el n-a sosit încă acasă, murmură tânărul la urechea lui Vătăşanu.

— Foarte bine, şopti Tiberiu. Fă tot ce poţi, ca să mai zăbovim.

Ana trecuse strada şi-i aştepta pe celălalt trotuar.

— Doamnă, spuse tânărul, cred că fratele dumneavoastră ar trebui să fie văzut de un medic.

— Acuma? Unde? se precipită ea speriată.

— Să chemăm o Salvare.

Privirile Anei se îndreptară spre plăcuţa care marca prezenţa unui telefon public.

— Nu funcţionează, interveni tânărul. Am încercat eu acum câteva minute; dacă aţi avea vreo cunoştinţă prin apropiere...

— Da, am, desigur, imediat, bolborosi Ana, speriată de starea inginerului. Şi alergă spre locuinţa lui Harvas.

*

Uşa de la intrarea garsonierei lui Harvas era întredeschisă şi dinăuntru răzbătea o rază de lumină.

Ana dădu buzna şi, după ce făcu primii paşi, se opri. Surprinsă de hohotul de râs al unui bărbat.

Urmă un moment de linişte; apoi, Tudor apăru de după stâlpul care marca începutul unei nişe în care se afla patul.

— Ce-i cu tine aici, la ora asta?

— Venisem să telefonez la Salvare.

— Tocmai de-acasă?

— Ştii m-am plimbat cu Tiberiu şi i s-a făcut rău. Un tânăr m-a ajutat să-l trec strada şi l-am rugat să-i poarte de grijă până mă întorc.

— Pot să-ţi fiu de folos cu ceva?

— Nu, nu ştiu...

— M-ar interesa să ştiu cu ce maşină a Salvării va fi transportat şi pentru asta am să cobor în stradă. Tu dă telefon, iar eu mă duc să văd ce face.

— Şi, dacă între timp vine unchiul Harvas?

— Îi spui că eu am descuiat şi că îl rog să mă aştepte. Dacă termini înainte să vină, tragi yalele şi pleci.

Tudor ieşi grăbit, iar Ana formă numărul de telefon al Salvării. Primi asigurări că Salvarea a şi plecat, întrucât, cu un minut mai înainte, un bărbat anunţase acelaşi caz.

Trase piedica broaştei, se asigură că încuietoarea funcţionează şi părăsi casa, trăgând uşa după ea.

În stradă, fata avea să rămână înmărmurită de scena care i se oferea:

Tiberiu se aşezase pe treptele unui magazin, părând foarte amuzat de cearta care se încinsese între Tudor şi tânărul slăbuţ şi amabil.

— Treci pe celălalt trotuar, urla tânărul. Nu vezi că aici se odihneşte un om bolnav?

— Trec pe unde vreau, răspunse Tudor şi vru să treacă mai departe. Hai, cară-te, că-ţi mut fălcile din loc.

Tudor izbucni în râs şi se apropie de binefăcătorul lui Tiberiu.

— Ce-oi fi vrând cu mine, măi ţâncule?

Din spate, cineva pusese o mână pe umărul Anei care se întoarse brusc.

— Unchiule! Unchiule Harvas! Uite ce se întâmplă acolo. Cred că Tudor o să-l sfărâme pe nenorocitul ăla.

Se vede că rostise prea tare numele lui Tudor, pentru că acesta se şi întorsese spre ea şi, dând cu ochii de Harvas, îi şopti:

— Dă-mi scrisoarea!

Harvas îi dădu lui Tudor un plic.

— Sper să fie ce trebuie, spuse acesta pe un ton insinuant, şi vârî plicul într-unul din buzunarele pelerinei.

— Şi eu sper, domnule Aleutin! interveni tânărul.

Tudor se năpusti asupra tânărului, iar Ana îşi acoperi ochii, nevrând să vadă cum ofiţerul o să-l sfărâme de caldarâm pe nenorocitul care-l inoportunase atâta vreme.

Fata rămase aşa câteva secunde, şi doar zgomotul asurzitor produs de spargerea unei vitrine o făcu să privească din nou înmărmurită la cele ce se întâmplau în jurul ei.

Tudor zăcea între mărfuri şi manechine, într-o poziţie atât de caraghioasă, încât cu toţii izbucniră în râs.

Maşina Salvării sosise. Şoferul se adresă micului grup:

— Unde-i bolnavul?

Ana se grăbi să arate spre Tiberiu dar, spre surprinderea ei, inginerul se făcuse nevăzut.

— Uite-l! strigă tânărul şi-l arătă pe Tudor.

Şoferul râse.

Tudor păru că începe să se dezmeticească.

— Unde-i celălalt? îl întrebă el pe tânăr.

— La spital; el ţi-a luat paltonaşul sau pelerina... Zicea că dacă tot te-am încins eu aşa de bine, până la sosirea Salvării nu-ţi mai trebuie... nimic. Dau bine, ce zici? Şi, zău că nu te-aş fi catapultat aşa rău, dar ai fost obraznic şi mi-ai devenit antipatic.

— Paltonul... pelerina...!

— La spital, ţi-am spus doar.

— N-am ce să caut la spital...

— Asta-i părerea dumitale. Nu te putem abandona într-o vitrină lipsită de încălzire. Vrei să-ngheţi?

Tudor părea să-şi fi revenit şi, o dată cu asta, tânărul cel slab se urcă în maşina Salvării.

Maşina se puse dintr-o dată în mişcare.

— Luaţi-i numărul, strigă domnul Harvas.

Din depărtare se zăreau semnalele luminoase ale unei „salvări” care se apropia în mare goană de grupul celor trei, rămaşi înmărmuriţi.

— Unde-i accidentatul? întrebă felcerul care stătea lângă şofer.

— A plecat... l-a luat o altă Salvare, bâigui Harvas.

Şoferul le strigă:

— Să vă fie ruşine! Oameni în toată firea, puneţi lumea pe drumuri.

Un demaraj scurt şi cea de a doua maşină a Salvării dispăru şi ea.

— Harvas! spuse într-un târziu Tudor, cred că te pândeşte o mare primejdie din partea ghidului.

— De ce? şopti bătrânul agăţându-se de braţul lui Tudor.

— Pare să facă un joc dublu. Siguri vom fi într-adevăr mâine, dimineaţă, când ai să intri în sala mare a acvariului, dacă inginerul Tiberiu Vătăşanu va fi acolo...

— Inginerul? Ce să caute acolo inginerul?

— Ha, ha! izbucni Tudor, nimic mai simplu: inventatorul va fi dispus să facă orice, pentru ca dumneata să n-o poţi preveni pe Venera Diblan în legătură cu pericolul direct la care el vrea s-o expună.

— Şi-acum să mergem fiecare, acasă.

La câţiva zeci de metri de ei se oprise un taximetru; Tudor fluieră şi merse în mijlocul drumului. Şoferul păru să-l fi observat, pentru că se şi îndreptă spre el.

— Urcă! spuse ofiţerul, şi Ana intră în maşină. Noapte bună, Harvas!

— Noapte bună! răspunse bătrânul şi făcu cale-ntoarsă spre locuinţa sa.

Din spate, cineva care ieşise dintr-un gang învecinat cu locul unde cei trei discutaseră, îl strigă:

— Domnule Harvas!

Bătrânul se opri şi îşi întoarse brusc privirile.

— Cine eşti? Nu te cunosc, se precipită Harvas.

— Sunt inginerul Vătăşanu.

Harvas vru să spună ceva, dar emoţia părea să-l fi amuţit.

— Vreau să te rog ceva, continuă inginerul şi schiţă un zâmbet.

— Ce?

— Spuneţi-i domnului căpitan că doresc să fiu lăsat în pace.

— Poate că nu e bine ce faceţi.

— De ce? Mie îmi plac lucrurile clare. Dacă vă este greu, o să mă plâng şefilor lui.

Harvas părea că nu-l ascultă ori că nu pricepe nimic din ceea ce i se spunea.

— Dar cu mine? cu mine, ce aveţi?

— Nimic.

— Mâine, însă, veţi fi acolo...

— Întocmai. La acvariu, vreţi să spuneţi, nu?

— De ce? şopti înspăimântat bătrânul.

— Cum aşa? Chiar nu ştiţi?

— Nu...

— Azi-dimineaţă, în jurul orei zece, am primit un telefon din partea doamnei Diblan. Apoi, la câteva minute, m-a sunat domnul Tordea, ghidul, care de asemenea m-a invitat la acvariu.

— Când?

— Mâine la ora douăsprezece fără un sfert. Din gangul în care am stat ascuns, am auzit că şi dumneavoastră urmează să fiţi acolo, cam tot pe la aceeaşi oră.

— Da, da... bâigui Harvas.

— Drept să vă spun, doream chiar să stăm puţin de vorbă. Mă tem că unul dintre noi va trebui să dispară mâine, iar celălalt să suporte consecinţele.

— Vrei să mă omori! strigă bătrânul atâta de tare, încât doi trecători de pe celălalt trotuar al străzii se opriră contrariaţi.

— Nu eu, mai spuse Tiberiu şi o luă spre casă.

„Aşadar, căpitanul avea dreptate, gândi Harvas. Evident, marea primejdie care-l pândea venea din partea ghidului”.

Când ajunse acasă, găsi agăţat de clanţă un bilet cu următorul cuprins: „Patriotule, trebuia să eviţi întâlnirea cu persoana nedorită”. Recunoscu scrisul lui Tordea.

*

În aceeaşi noapte, la orele unu, operatorii din serviciul colonelului Titus Mancea, interceptau şi descifrau următorul mesaj: „Patriotul incomodează. Stop. Întâlniri nedorite”.

VIII

„Asasinatul”

Tiberiu ajunse acasă aproape de miezul nopţii. Răsuci cheia în broască, dar uşa nu cedă. Îşi dădu scama că fusese zăvorâtă pe dinăuntru şi că era nevoit să cheme pe cineva de-al casei.

Ana apăru în prag şi-l privi încruntată.

— Unde ai stat până acuma?

— Într-un gang, chiar în spatele vostru. Ţâncul ăla m-a târât acolo, mi-a dat un pumn în stomac, de n-am mai ştiut nici cum mă cheamă şi, când m-am trezit, mi-am dat seama că-mi luase şi ceasul şi banii... şi actele, strigă Tiberiu.

— Poate că ar fi mai bine să-ţi găseşti o altă gazdă.

— Dacă moş Vasile este cel care doreşte, plec imediat.

Câinele prinse a lătra şi moş Vasile apăru în prag.

— Ce s-a întâmplat? întrebă bătrânul.

— I-am spus să-şi găsească altă gazdă, pufni Ana.

— Rău ai făcut, o mustră blând bătrânul. E un om bolnav şi trebuie să avem milă de el.

Fata îl privi lung pe bătrân şi observă că zâmbea.

— Nu vă mai faceţi griji în legătură cu mine. Peste câteva zile e Anul nou şi chiar a doua zi o să plec, spuse trist Tiberiu.

— Şi unde o să te duci? întrebă moş Vasile, după un răstimp.

— Păi, unde-oi vedea cu ochii.

Apoi se uită lung la Ana şi continuă.

— ...dacă nu m-oi însura. Ce-ar fi să te măriţi cu mine, surioară?

Ana tresări. În glasul lui Tiberiu nu întrezărise nici o urmă de ironie ori de glumă, tonul cu care vorbise nu trăda nici pe departe vreo notă din uşurinţa aceea cu care arunci la întâmplare nişte vorbe. Îl privi câteva clipe, apoi, cu glasul

uşor tremurat, şopti:

— Iubesc... pe altcineva...

— Nu-l iubeşti.

— Să zicem, se angajă ea în jocul lui, dar cu suferinţa... ce ne facem?

— M-aş dezbăra, se grăbi el s-o asigure. Îţi jur!

— Poate că ai deveni un om de treabă, Tibi, dar eu...

— Nu, surioară, te-nşeli şi asta ai s-o afli poate chiar mâine sau poimâine. Oricum, până la Anul nou, când o fi să plec de la voi, ai s-o afli din gura...

— Din gura cui? Cine o să-mi spună? Cine, Tibi?

— El! strigă inginerul şi arătă cu mâna întinsă undeva, în spatele Anei.

Fata întoarse privirea şi văzu câinele care venea spre ea.

*

Străzile erau năpădite de zăpadă. Dimineaţa era albă, marea cenuşie iar zarea, şi albă şi cenuşie. Viscolul se înteţise, zăpada ameninţa să troienească şi drumuri, şi case, şi oameni.

În curtea vecină cu aceea a lui moş Vasile, un băieţel de vreo nouă ani învârtea un bici care nu prea pocnea, iar alţi câţiva prieteni de-ai săi strigau cât îi ţinea gura un colind în care era vorba de un viteaz ce se numea Bădica Traian, încălecător pe-un cal cu şaua de aur şi frâu de mătase, şi...

— Tibi! strigă copilul al cărui bici nu vroia să pocnească.

Moş Vasile deschise fereastra şi strigă:

— Nici nu s-a luminat bine de ziuă şi gata, aţi şi început balamucul!? Mai doarme lumea... şi-apoi, până la Anul nou...

Dar n-apucă să-şi termine fraza, că Tiberiu apăru în curte.

— Lasă-i, moş Vasile...

— Îi las, îi las, se prefăcu supărat bătrânul, dar mâine o să-ţi pocnească din bici şi zi şi noapte.

— Păi, asta e că nu pocneşte, se plânse băiatul.

Bătrânul plecă de la fereastră râzând.

— Ce-i, Puiule? întrebă inginerul.

Copilul veni lângă gardul care despărţea cele două curţi şi-i arătă biciul.

— Uite! L-am făcut aşa cum m-ai învăţat tu, dar...

Tiberiu se apropie de copil, îi luă biciul din mână şi îl examină cu atenţie. Era atâta de concentrat, încât părea să nu-şi dea seama că zăpada îi îngropase picioarele până aproape de glezne. Puiu era singurul său prieten din cartier şi primul care-i spusese „bine-aţi venit”, chiar a doua zi după ce se mutase la moş Vasile. Tiberiu s-a prezentat „inginer Vătăşanu”, iar copilul i-a spus că şi tatăl său este inginer la şantierul naval, că lucrează pentru marina militară, dar că niciodată n-are timp să-i facă şi lui o corabie care să întreacă pe cele ale colegilor săi. Atunci Tiberiu i-a cerut placaj, indigo şi l-a sfătuit să-l roage pe tatăl său să-i cumpere un traforaj. I-a desenat pe placaj părţile componente ale corăbiei, după ce a lucrat schiţele aproape o noapte-ntreagă şi l-a sfătuit să nu înceapă decuparea până nu-l întreabă pe tatăl lui dacă totul e în regulă. În ziua următoare, inginerul Tomoran, tatăl lui Puiu, l-a căutat şi i-a mulţumit.

— Hm! a făcut Tiberiu. Ia uită-te mai atent la şfichiu.

— Ce-i aia? a întrebat copilul.

— Vârful! a strigat un alt băiat, care abia îndrăznise să se apropie de gard.

— Aşa-i, a încuviinţat inginerul.

— I-am spus eu că trebuia să-l fi lăsat mai lung, a intervenit atunci un alt coleg de-al lui Puiu.

— Eeee! Dar ce-nseamnă asta? Voi îl pârâţi?

— Nu, nene, au răspuns în cor cei doi băieţi.

Tiberiu a râs şi copiii au făcut la fel. A apucat cu dinţii şfichiul biciului şi l-a destrămat, apoi le-a făcut semn să se depărteze de gard, a învârtit biciul şi în clipa următoare s-a auzit o pocnitură ca de armă. Copiii au bătut din palme şi apoi au arătat spre fereastra la care apăruse Ana.

— Bună dimineaţa! a strigat Tiberiu şi s-a pornit din nou să rotească biciul dar, o dată cu pocnitura, s-a împiedicat de pulpana paltonului care-i alunecase pe umeri şi a căzut

în zăpadă.

Atunci copiii au izbucnit în strigăte de bucurie, iar Tiberiu, prefăcându-se că plânge, a mimat neputinţa de a se ridica de pe jos.

— Hai în casă, Tibi! Ai să-ngheţi, îl mustrase Ana, abia putându-se stăpâni să nu râdă şi ea laolaltă cu copiii. „Grea meserie, îşi zise ea atunci. Om în toată firea, să faci pe măscăriciul în faţa unor ţânci, numai ca să intri în graţiile unui părinte care este inginer la marina militară”.

Îi spusese ei Tudor că oamenii care se îndeletnicesc cu aflarea unor secrete importante se înfăţişează celor din jurul lor sub cele mai felurite aparenţe, dar până într-atâta nu şi-ar fi închipuit că se poate. „Şi, iată că se poate”, îşi spuse ea în clipa în care îl văzu pe Tiberiu tăvălindu-se pe zăpadă, spre hazul unor mucoşi. „Câtă umilinţă! Ce lipsă de demnitate! Şi mai ales câtă falsă omenie şi câtă ipocrită iubire de copii!”

Mai de mult, când a observat pentru prima dată prietenia lui Tiberiu pentru Puiu Tomoran şi i-a spus lui Tudor, ofiţerul a întrebat-o imediat: „Cu ce se ocupă tatăl copilului?” Când ea a răspuns că este inginer la marina militară, Tudor nici n-a mai comentat, ci s-a mulţumit doar să zâmbească trist.

— Te grăbeşti? îl întrebă moş Vasile, punând pe masă un ceainic mare din care ieşeau aburi.

— Ar trebui să trec pe la comandament; am ceva de lucru, iar de la douăsprezece vreau să vizitez acvariul ăla despre care toată lumea vorbeşte şi pe care încă nu m-am învrednicit să-l văd.

Bătrânul îl privi atent şi nedumerit.

— Mă gândeam să fi făcut o baie fierbinte; tare bine ţi-ar fi prins, după ce-ai stat atâta în zăpadă.

— Da, poate, bâigui inginerul, dus pe gânduri...

*

Înainte de a pătrunde în sala mare a acvariului, domnul Harvas îşi privi ceasul: era ora unsprezece şi patruzeci de minute. Se uită în jur, scrută depărtarea dinspre poalele

colinei şi se minună cât de mult putuse să se lupte cu troienele de zăpadă care se aşternuseră pe trepte, de la faleză până la acvariu.

Deodată, toată făptura lui păru cutremurată, de parcă un arc voltaic i-ar fi străbătut centrii nervoşi. Se răsuci puţin spre dreapta şi îşi încordă privirea spre omul care prinsese a urca treptele înzăpezite. Inginerul Tiberiu Vătăşanu venea la acvariu. Se repezi la clanţa uşii de la intrarea principală şi apăsă, dar uşa părea să fie încuiată. Atunci bătu cu disperare. Cineva dinăuntru strigă: „Aţi şi sosit?" Era o voce de femeie. „Da", strigă la rândul său, Harvas, lipindu-şi buzele de lemnul cu ţinte de fier al uşii. Din depărtare, zgomotele unor motoare îi atrase atenţia. Întoarse capul şi văzu două autobuze urcând greu pe drumeagul înzăpezit ce şerpuia de la faleză până la acvariu şi înţelese că femeia care strigase dinăuntru se referea la alţi vizitatori. Apoi, privirile sale îl căutară pe inginer, dar îi fu cu neputinţă să-l mai vadă. Parcă-l înghiţise pământul. O clipă îi trecu prin minte gândul că s-ar putea afla în dreptul vreunui loc unde panta e mai abruptă şi concavitatea terenului l-ar acoperi, dar imediat îşi dădu seama cât de fals fusese raţionamentul lui pentru că, din locul în care se afla, dispunea de un câmp vizual eliberat de orice obstacol, până jos de tot, ba chiar şi dincolo de poalele colinei, spre mare.

Uşa se deschise şi o îngrijitoare îl invită să intre cât mai degrabă. Ceru s-o vadă pe doamna Diblan, dar femeia îi răspunse că era în cabinetul directorului şi-l privi mai cu luare-aminte. Într-un târziu păru să-l fi recunoscut şi-i zâmbi, arătându-i o măsuţă unde se afla registrul în care vizitatorii îşi consemnau impresiile.

Uruitul motoarelor se auzi foarte tare şi asta îl încredinţă pe bătrân că turiştii aşteptaţi sosiseră. Erau nişte tineri veniţi din Polonia, să-şi petreacă vacanţa de iarnă pe faleza înzăpezită a Mării Negre.

Al doilea grup era alcătuit din vreo cincisprezece-douăzeci de persoane de diferite vârste, nişte lingvişti care participaseră la un seminar ţinut la Constanţa şi acum luaseră hotărârea să-şi petreacă Anul nou pe litoral. Păreau

mult mai gălăgioşi decât cei tineri, fiecare vrând să-şi etaleze cunoştinţele de limbă română, de istorie, geografie, arheologie şi câte altele. Erau de diferite naţionalităţi şi chiar de diferite rase; veniseră din mai toate colţurile lumii şi păreau încântaţi de ceea ce văzuseră până atunci.

Harvas profită de vălmăşagul produs şi aşternu câteva rânduri în registrul de impresii al vizitatorilor, dar n-apucă să termine, că cineva îl îmbrânci. Ridică privirea şi când îl văzu pe Tordea, se simţi cuprins de un tremur.

— Când dau drumul în sală, intri cu toată lumea o dată şi numai după aceea te apropii de Venera, şopti ghidul. Scrisoarea e la tine?

— Da, minţi Harvas.

— Perfect! mai spuse slăbănogul şi se apropie de cele două grupuri.

În sală ardea o singură lumină – în afară de beculeţele colorate, din diferite bazine – un bec de vreo patruzeci de waţi prins într-un fasung ce stătea spânzurat de-o sârmă legată de un stâlp lateral. Harvas abia putea desluşi trăsăturile lui Tiberiu. Tresări şi, involuntar, întinse mâna spre inginer, vrând parcă să-l înşface dar, chiar în clipa în care degetele sale atinseră haina celui care cu douăsprezece ore mai înainte îi spusese: „mâine, unul dintre noi va trebui să dispară”, avu puterea să se abţină. Nu, nu trebuia să facă o asemenea greşeală; trebuia să aibă încredere în promisiunea căpitanului.

Tiberiu dispăruse în mulţime, ducându-se parcă înadins spre colţul cel mai întunecos al încăperii.

Harvas se simţi privit cu insistenţă şi se întoarse spre fundul sălii, acolo unde începea scara interioară care ducea spre laboratoare. Îşi încordă privirea şi cu greu putu distinge silueta Venerei Diblan. Nu se duse spre ea; în imediata ei apropiere se afla un tânăr.

Ghidul îşi începuse explicaţiile şi zumzetul de voci încetase cu desăvârşire.

Tânărul de lângă Venera era umbra lui Tudor, dar Harvas n-avea de unde şti lucrul acesta; oricum era încredinţat că Tudor trebuia să fie pe-aproape, singur sau poate cu câţiva

dintre oamenii săi. Îi promisese, doar, că îl va apăra.

Ghidul se îndreptă spre locul în care Venera părea încremenită în aşteptarea ei, ajungând la numai doi-trei paşi de ea. Atunci tânărul se îndepărtă, dispărând parcă pe urmele lui Tiberiu, cel puţin aşa i se păru lui Harvas care, în următoarea clipă, o porni spre femeie.

— Lumina! strigă Tordea.

Cineva stinsese becul.

Urmă o busculadă de nedescris, părea că undeva, într-un colţ al sălii se încinsese o luptă surdă din care nu se auzeau decât icneli şi lovituri seci. Asta însă nu dură decât câteva secunde, pentru că după aceea zăngănitul cioburilor unui bazin spart produse o mare panică, Apoi, după câteva secunde de linişte, alte cioburi zăngăniră pe pardoseala din ciment, iar acestui zgomot i se suprapuse răcnetul unui bărbat în vârstă.

Se aprinse o lanternă şi fasciculul de lumină căută comutatorul montat chiar pe stâlpul de care era agăţat becul stins doar cu câteva clipe mai înainte. Un scurt declic şi becul se reaprinse. După aceea un altul, şi sala fu luminată din plin, cu ajutorul celor douăzeci şi patru de becuri în formă de lumânare, care ornau marele policandru ce atârna de un cârlig în formă de peşte, montat în centrul plafonului.

Nimeni nu îndrăzni să se mişte din locul în care se afla şi privirile tuturor fură atrase spre scara din fundul sălii unde, la câţiva paşi de ultima treaptă, Venera Diblan se uita cu o privire aiurită când la luminările policandrului, când la picioarele ei unde zăcea un bărbat în vârstă: era Harvas Aleutin. Alături de ei, Tordea. Părea mai palid ca de obicei.

Liniştea care părea să se fi instaurat definitiv în mijlocul acelei adunări de oameni încremeniţi, fu curmată de prăbuşirea galeriei care susţinea draperia de deasupra uşii ce ducea în sala de aşteptare.

Un om părea că se zbate sub faldurile grele de catifea, dar nimeni nu se mişcă să-l ajute.

Tânărul, acea umbră nedespărţită de Tudor, se repezi la maldărul de cârpă în care se transformase draperia şi urlă

în urechea unui bărbat care tocmai se pregătea să părăsească sala: era inginerul Vătăşanu.

— Pune mâna!

Tiberiu se întoarse spre tânăr şi, cu un aer complet aiurit, întrebă:

— Şi... ce să fac?

— Deschide-mi uşa, doar n-o să-l lăsăm să se sufoce aici!

Inginerul se supuse, iar tânărul rostogoli draperia în sala de aşteptare. Apoi deschise uşa cea mare şi-i strigă lui Tiberiu:

— Intră în sală, că mai rău mă-ncurci. Hai, hai!, repede!

În prag, umbra dădu cu ochii de Tudor. Şi, pentru că inginerul nu se hotăra nici să intre din nou în sală, nici să-l ajute, tânărul se adresă lui Tudor, rugându-l să-l ajute.

Apucară balotul, fiecare de câte un capăt şi-l transportară într-una din maşinile O.N.T.

Şoferul aşează coletul în fundul maşinii şi îşi reluă locul la volan. Cel care se afla înfăşurat în draperia de catifea începu să se zbată.

— Ce-nseamnă asta? Acolo e un om! şopti Tudor.

— Sst! făcu tânărul şi-l arătă pe şofer, explicând lui Tudor că omul acela nu trebuia să ştie despre ce era vorba.

Căpitanul păru nedumerit, iar tânărul spuse cu glas tare, adresându-se şoferului.

— Un beţiv! Ne-a făcut de râs...

Tudor zâmbi şi plecă spre sala acvariului, iar maşina se puse în mişcare.

Din depărtare sirena unei maşini a Salvării răzbătu până în vârful colinei.

Câteva minute mai târziu, doi brancardieri îl urcau pe Harvas – întins pe o targă şi acoperit cu o pătură – în maşină.

IX

Primele cercetări

Se însera. Viscolul părea să-şi mai fi pierdut din tărie.

Colonelul Buhăceanu deschise larg fereastra şi un val de aer proaspăt inundă încăperea. Privi strada care era aproape pustie şi începu să se gândească ce daruri ar fi fost mai potrivite pentru fiecare dintre copiii lui Titus Mancea. Acolo avea să întâmpine noul an.

„Formidabil este ţâncul ăsta! gândi Buhăceanu. Auzi ce să-i treacă prin minte! Să-i spună portarului că are nevoie de o scară, să se urce pe ea – în văzul lui – să taie toate legăturile draperiei (în afară de cele două de la extremităţi) şi, la momentul potrivit, s-o prăvălească peste agent!”

Admiraţia lui pentru locotenentul Silviu Ciortea creştea mai ales la gândul că nici căpitanul nu se dumirise decât mult mai târziu, abia după ce – fără să bănuiască măcar – îl ajutase să-l urce în autobuzul O.N.T. Pe agentul K. 200.

„Toate bune, îşi spuse colonelul în continuare, dar atacul contra lui Harvas Aleutin n-a putut fi evitat, aşa cum ar fi fost de dorit. Şi le-am spus, şi le-am explicat... În sfârşit, socoteala de-acasă nu se potriveşte cu cea a bandiţilor”, conchise el, când uşa biroului se deschise larg.

— Doar câteva mesaje, raportă locotenentul Silviu Ciortea.

Colonelul le examină atent.

— Perfect! O percheziţie rodnică...

Mancea apăruse în prag. Statura lui mică părea covârşită de două registre uriaşe.

— E-n regulă! exclamă noul sosit. Aţi văzut telegramele găsite în locuinţa agentului K. 200? Ei bine, provin de la aceeaşi sursă, ca şi celelalte obţinute de noi până acuma; tot Poiana!

Apoi Mancea puse cele două registre pe măsuţa din faţa biroului şi se aşeză.

— Scrisul lui Harvas Aleutin apare cu o anume periodicitate.

— Ce vrei să spui?

— Luaţi registrul în care sunt consemnate impresiile vizitatorilor acvariului.

Buhăceanu se aplecă peste birou, iar Mancea îi întinse un registru.

— Deschideţi-l la ziua de astăzi şi observaţi penultimul scris. Comparaţi caracteristicile cu acelea ale scrisului de pe borderoul de la „Afrodita”, completat de Harvas, şi vă veţi convinge că este acelaşi.

— Exact... Cel puţin aşa se pare... Da, da...

— Corespondenţă, schimb de mesaje în toată regula!

— Ascultă, Ciortea...

— Ordonaţi!

— Ştiu că aveai cu totul alte treburi, dar poate că ai observat cine, în afară de Harvas, a mai dat târcoale acestui registru?

— Nu.

— Şi totuşi, imediat după scrisul victimei urmează un altul, spuse Mancea.

— Da; tocmai asta căutam: să văd dacă mai apare şi la alte date, mai ales în zilele în care Harvas vizita acvariul, interveni Buhăceanu.

— Atunci, n-avem decât să respectăm programul, preciză Silviu. Astăzi este miercuri; săptămâna trecută Harvas a vizitat acvariul, marţi; acum două săptămâni luni şi..

— Perfect! încuviinţă Mancea, numai că trebuie să fim atenţi şi la ziua dinaintea vizitei, ca şi la cea care urmează... S-ar putea ca necunoscutul să fi primit ordin să transmită dispoziţii lui Harvas.

— Exact! spuse Buhăceanu şi adăugă: s-ar mai putea ca tocmai acest program să ne pună pe drumul greşelii necunoscutului şi să ne dea cheia de aur.

— Programul, desigur... preciză Titus.

Colonelul Buhăceanu continua să răsfoiască filele pe care vizitatorii acvariului scriseseră cele mai de neimaginat gânduri. Lectura părea să-l distreze.

— O clipă! strigă Mancea, gâtuit de emoţie. Daţi-mi cheia cifrului pentru celelalte mesaje.

Buhăceanu scotoci precipitat în birou şi scoase o copertă din celofan mat.

— N-ai să-mi spui că din năzbâtiile astea ai descoperit cine este necunoscutul al cărui scris figurează în registrul de impresii, imediat după scrisul lui Harvas.

— Ba da, cred că da, răspunse Mancea, cu un uşor tremur în glas. Asta trebuie să fie semnătura lui.

Titus se aplecă asupra unuia dintre rândurile scrise pe fila care purta data de douăzeci şi patru decembrie şi exclamă:

— Ozias! Aşa pare... Apoi se adresă lui Ciortea: notează, te rog, numele ăsta, despărţind fiecare literă şi lasă între ele un interval de doi-trei centimetri. Ai scris?

— Da.

— Foarte bine, spuse Mancea, absorbit de observarea sa şi o vreme continuă să examineze un scris asemănător de pe altă filă.

— Mai notez ceva? întrebă nerăbdător Ciortea.

— Imediat... imediat... bâigui expertul. Aşa... scrie, te rog, dar tot separând literele şi păstrând intervalele de doi-trei centimetri; dar cu litere mici, preciză el: „saizo”!

Apoi îi întinse foaia pe care se afla careul în care era înscrisă cheia cifrului şi-i spuse:

— Scrie litera „O” care poate însemna şi zero: litera „Z”, aşa cum o văd eu, aduce mai mult cu cifra trei. Reţinem, deci, acest grup de două cifre care, conform cifrului, indică numărul 30 = litera „A”.

Buhăceanu se ridică de pe scaun şi-l aşeză – mai mult silit – pe Mancea. La asta nu se aşteptase şi era vădit emoţionat.

— Acuma, continuă Mancea, mai avem literele „I”, „A” care – după cât îmi dau seama poate fi şi „O” şi, în sfârşit, un fel de „S” care seamănă foarte mult cu un „b” mic de tipar. Dacă ţinem seama că pe tabla cifrului literele Z, Y, X şi W se scriu cu grupuri din trei litere, şi nu din două, ca celelalte, înseamnă că grupul „I”, „A” „S” ori „I”, O”, „S”

sau „I”, „O”, „b”, alcătuiesc una dintre cele patru litere (Z, Y, X şi W). Aşadar, să presupunem că litera „I” ar semnifica cifra unu, „O” – evident – este cifra zero, iar „S” ori „b” înclină spre cifra şase. Deci, cifrând, obţinem numărul o sută şase = litera „Z”.

— Nu te mai obosi să-i identifici, îl ironiză Buhăceanu pe Ciortea, şi se îndreptă spre casa de fier, de unde scoase un dosar destul de voluminos. Treaba este ca şi făcută.

— Cum aşa? întrebă Mancea.

— Memoria, domnule! chicoti şeful. La asta nu mă întrece nimeni, se făli el şi începu să răsfoiască dosarul. Poftim! Doar aşa, poate, o să-ţi aminteşti şi dumneata că în primul mesaj interceptat de noi, era vorba de o comunicare adresată agenţilor 1A2; K 200 – omul din draperie şi A.Z. Ei! Ce-aţi rămas aşa duşi pe gânduri? Mai bine mi-aţi spune despre ce este vorba în mesajele pe care le-aţi găsit în locuinţa lui K 200.

Colonelul Mancea luă hârtiile de pe biroul lui Buhăceanu şi citi:

„Patriotul părăseşte poiana. Stop. Dib vorbeşte. Stop. Madona lucrează”.

— Cealaltă! ordonă „Ursul” şi Mancea continuă:

„Dib cere bani. Stop. Volbea tace. Stop. Interveniţi pentru plată. Poiana”.

— Mai departe!

— Atâta. Restul sunt nişte copii.

— Tovarăşe colonel! se adresă Ciortea lui Buhăceanu, cine să fie acest Dib?

Şeful tresări şi-l privi mirat, surprins parcă de faptul că-i ghicise gândurile.

— Ce vrei să spui? întrebă, mecanic, şeful, vrând poate să nu-şi trădeze revelaţia pe care o avusese în acea clipă.

— Mă gândeam, răspunse locotenentul, la faptul că numele indicat în mesajul găsit la K 200 ar putea fi o prescurtare a adevăratului nume al căpitanului de rangul III, Diblan.

— Va să zică, soţii Diblan au o cunoştinţă comună, dar se dezic de ea. Mai mult, fiecare dintre ei îl bănuie pe celălalt

că a primit scrisoarea, iar faţă de noi pretind că habar n-au. După povestea cu scrisoarea în care se menţionează cuvântul „POIANA” care nu-i altceva decât cheia de cifru a unor spioni, apare şi acest mesaj găsit în locuinţa agentului K 200, pe care l-a arestat Ciortea.

— Arestat! Dar cum? interveni Silviu Ciortea. Aproape că ni l-au servit pe tavă; doar numărul apartamentului nu ni l-au indicat... În rest...

— Şi ce vezi extraordinar în asta? îl întrerupse Buhăceanu. În lumea lor se obişnuiesc asemenea sacrificări.

— Ştiu, dar de ce au făcut asta? Ce urmăresc? Pe cine vor să acopere cu preţul libertăţii lui K 200?

— Pe DIB! exclamă Mancea; şi iată că le-am făcut jocul.

— Întrebarea este: soţii Diblan lucrează separat sau... vru să întrebe Ciortea, dar Mancea îl întrerupse.

— Asta, cred eu, nu s-au decis încă să ne comunice.

— O s-o facă, murmură şeful, mai mult pentru el.

Uşa se deschise şi în prag apăru un ofiţer de la cifru, care prezentă un mesaj abia interceptat.

Mancea îl examină şi, după câteva clipe, citi:

„Vândut POIANA. Stop. Cumpărat Venere şi Madonă. Stop. Comunicăm terminarea construcţiei, cerem modalităţile de achiziţie. Stop. Venere şi Madonă”.

Cei trei ofiţeri se priviră tăcuţi, căutând parcă fiecare să afle de la ceilalţi confirmarea presupunerilor sale. „Aşadar lui Dib – adică lui Diblan – i s-au dat banii pe care i-a cerut pentru trădarea făcută”, gândi Silviu Ciortea.

— Cursa abia începe, spuse colonelul Buhăceanu. Realizarea invenţiei se apropie de sfârşit, iar şobolanii cer instrucţiuni în legătură cu felul în care vor trebui să acţioneze.

— Parola s-a schimbat, vorbi cu glas scăzut Titus Mancea de parcă vroia ca numai el să audă ceea ce spunea.

— Da, da, se precipită Ciortea: „Venere şi Madone”! Mesajul se referă, probabil, la faptul că Venera Diblan a devenit un om cât se poate de sigur pentru ei... şi asta, datorită implicării ei în acţiunea de suprimare a lui Harvas.

— Ha-ha! izbucni şeful, pare-mi-se că până mai adineauri, erai convins că ea este autorul atacului.

— Acuma însă nu mai pot crede aşa ceva; vedeţi şi dumneavoastră că Ghidul este acela care l-a „condus” pe Patriot – adică pe Harvas – la locul de veci.

— Hm! făcu Mancea, totul depinde de creditul pe care eşti dispus să-l acorzi acelora. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că cifrul lor de lucru a fost – pentru mine cel puţin – un mare semn de întrebare, prin simplitatea lui.

O vreme, Buhăceanu se plimbă tăcut. Apoi se răsuci brusc spre colonelul Mancea.

— Ei bine, Titus. Dacă ei îşi închipuie că, o dată intrat în hora lor, n-am să şi joc, se-nşeală. Am să joc şi eu, şi o să jucaţi şi voi, numai că decorul va fi schiţat de mine, muzica va fi a voastră, iar ritmul... ritmul am să-l las în seama căpitanului de la Tulcea. Tare mult aş vrea să-l iau pe omul ăsta la noi, mai spuse Buhăceanu, apoi strigă către Ciortea: Acuma, imediat, de unde ştii, să mi-l scoţi pe căpitan!

Tânărul ofiţer sări de pe scaun şi se îndreptă spre uşă.

— Să vină astă-seară la magazinul „Neptun”; îl aştept la raionul de jucării, între opt şi opt şi jumătate.

— Am înţeles...

— Apoi iei legătura cu echipa care-l urmăreşte pe A.Z. şi-mi raportezi – începând de la ora zece – din oră în oră, unde se găseşte.

Locotenentul părăsi în grabă încăperea.

— Titus! Dai ordin imediat echipelor mobile gonio să reducă triunghiul în care se află postul de radio clandestin de pe litoral şi să depisteze exact locul de amplasare, dar să nu treacă la altă acţiune până nu hotărăşti tu.

— Perfect, încuviinţă Mancea şi se pregăti de plecare.

— Stai! N-aş vrea să întârziem prea mult. Iată, mă uit pe graficul emisiunilor şi văd că mâine, la ora trei – în zori – urmează ca agenţii din ţară să recepţioneze, dar să şi emită. Următoarea emisie şi recepţie ar fi tot mâine către orele opt. Ţine minte, Titus! doresc ca a doua emisiune de mâine s-o faci chiar tu. Din clipa asta, putem considera ca terminate primele cercetări.

X

„Ursul păcăleşte vulpea”

Într-unul din sectoarele de activitate conduse de colonelul Titus Mancea domnea o activitate febrilă; era analizat „scrisul” operatorului care emitea prin postul de radio clandestin ce urma să fie depistat; ştiut fiind faptul că, fiecare radiotelegrafist are un ritm al său şi, mai ales, face unele greşeli, omisiuni sau ezitări, oamenii din marea sală „gonio” au înregistrat pe bandă încă de la prima intercepţie toate mesajele a căror cheie de cifru era POIANA. Unii dintre specialişti comparau benzile de magnetofon, iar alţii pe cele ale oscilografului care înregistraseră aceste mesaje, cu scopul ca, atât vizual (oscilograful), cât şi auditiv (magnetofonul), să poată fi întregit controlul fidelităţii (regularitatea greşelilor, stilul, ritmul etc.), privind textele transmise de pe teritoriul ţării noastre.

— Cifrează ordinul ăsta! spuse colonelul Mancea unui căpitan şi transmite-l imediat staţiilor fixe de goniometrie. Să raporteze urgent dacă în ultimele ore a survenit vreo schimbare privind relevmentele[4] postului de radio clandestin din preajma litoralului.

Apoi se îndreptă spre dispecer şi controlă unele rezultate referitoare la analiza textelor interceptate. Printre alte caracteristici ale „scrisului” celui care transmitea din ţară ştiri în legătură cu „asanarea POIENEI”, nevoia suprimării lui Harvas şi colaborarea soţilor Diblan, Mancea sesiză un „P”, bătut la fiecare cea de a patra silabă. Se duse la masa

[4] Relevmente = gradele care indică direcţia din care se transmite printr-un post de radio.

celor care verificau mesajele cu ajutorul oscilografului şi aici văzu că această literă era bătută cu o intensitate deosebită. Verifică observaţia vizuală cu cea auditivă şi rezultatul îi fu confirmat. „Aşadar, iată o caracteristică de mare preţ”, îşi spuse Titus, când auzul îi fu izbit de o anume bătaie atenuată care se repeta destul de des. Ceru ofiţerului care făcea examenul auditiv să deruleze banda înapoi şi, reascultând secvenţa cu pricina, constată că vocala „A” era „scrisă” cu oarecare ezitare şi destul de şters.

Căpitanul, căruia Mancea îi ordonase să ceară relaţii în legătură cu eventuale modificări ale coordonatelor care indicau – în mare – poziţia postului clandestin de radioemisie, îi raportă:

— Punctele fixe menţin aceleaşi relevmente: A-Z-Z’, şi îi prezentă schiţa:

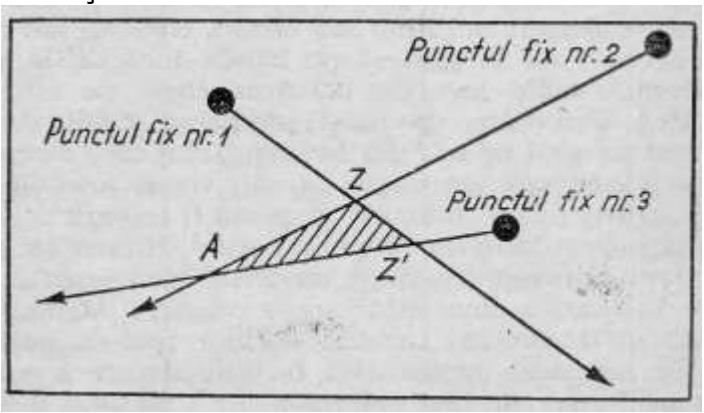

— Perfect! şopti colonelul; se menţin deci în vechiul triunghi. Ordonă imediat staţiilor gonio-mobile să se disperseze în cadrul triunghiului, şi la prima emisie să restrângă zona până la depistare; am spus, până la depistare! accentuă el şi continuă: restul, să aştepte ordinul meu. Comunică dispecerului să ţină legătura în mod permanent cu staţiile mobile şi să-mi raporteze orice apropiere de obiectiv.

Mancea ieşi din marea sală a aparatelor şi se duse la biroul lui Buhăceanu unde se aşeză pe o canapea situată sub draperia care acoperea o mare hartă a litoralului şi

începu să bată cu degetele, în codul alfabetului Morse, un şir de litere, la întâmplare.

— Ce faci acolo? Ce tot baţi? Nu-ţi ajunge ţăcănitul ăla infernal, în care trăieşti jumătate din fiecare zi de muncă?

Titus îl cunoştea foarte bine şi-i înţelegea astfel de stări care se produceau imediat după ce Buhăceanu elabora tot planul, după ce capcanele erau gândite, plasate, verificate şi cântărite până în cele mai mici amănunte. „Tu să mă ierţi şi să mă înţelegi, tu mă cunoşti şi mă iubeşti”, se tânguia „Ursul” după criză, într-un quasi-răsfăţ. Şi Titus îl ierta şi-l înţelegea, pentru că deasupra dragostei şi a vechii lor prietenii era admiraţia. „Sunt clipe în care mă întreb dacă spusele lui nu frizează fantasticul, ori dacă unele dintre planurile sale – aparente jocuri de copii – nu vor constitui un real prilej de batjocură pentru spioni, relatase Mancea cândva, unui general venit în inspecţie, dar de fiecare dată mă conving că nu pot face altceva decât să-l admir.”

Într-un târziu Buhăceanu se aşeză pe canapeaua din fundul biroului şi-l trase pe Mancea lângă el.

— Titus! Îl aduc pe tulcean la noi.

— Hm! Să vedem dacă ţi l-or da...

— Trebuie să mi-l dea; se însoară cu o fată de-aici.

— Cu cine?

Mancea îl prinse de mână.

— Cu nepoata lui moş Vasile?... Bine, dar ea...

— Lasă! Asta o rezolvă el. Mai bine spune-mi dacă registrele au fost restituite directorului acvariului?

— Imediat după ce au fost fotocopiate „impresiile” vizitatorilor.

*

Vestea morţii lui Harvas a însemnat pentru Ana o lovitură năprasnică.

Pe la prânz, când a aflat nenorocirea ce i se întâmplase, şi-a cerut iertare clientei pe care tocmai se pregătea s-o servească şi a fugit spre acvariu, dar a ajuns prea târziu. S-a repezit la laboratorul unde i s-a spus că lucrează Venera

şi, când a văzut-o, a vrut să-i strige în faţă că n-o crede străină de ticăloşia asta, dar cu o ultimă fărâmă de voinţă s-a stăpânit, ca să nu-i strice lui Tudor reuşita acţiunii. Cât de mult ar fi vrut să-şi înfigă în clipele acelea unghiile în beregata Venerei ori să-i smulgă ochii ăia care o priveau tăcuţi, ascunşi, reci şi cu totul lipsiţi de expresivitate. A privit-o lung şi cu ură. Ura nu şi-a putut-o frâna.

— Nu te-ai întâlnit cu Tiberiu? a întrebat-o Venera. Era pe-aici când i s-a întâmplat domnului Harvas nenorocirea. Se gândea probabil că o să afli destul de repede, aşa că mi-a spus: „Când o să vină Ana, rugaţi-o să-mi telefoneze la comandament”.

Când ieşi din marea sală a acvariului, Ana fu întâmpinată de Tudor. Fata i se aruncă în braţe şi plânse îndelung.

Căpitanul o mângâie şi-i spuse pe un ton trist:

— N-am reuşit să-l apărăm. Am făcut tot ce am socotit că l-ar fi putut salva, dar...

— Cu mine a fost tare bun...

— De... ştiu... cu tine, da! Cu ţara însă nu!

Dinspre mare venea un val de ceaţă subţire şi albicioasă, care te făcea să crezi că alt rost nu avea decât să grăbească înserarea. Era ora trei şi jumătate, iar după-amiaza, care abia începuse, părea că se şi apropie de sfârşit. Ofiţerul o luă pe fată pe după umeri şi o conduse spre uşa principală a acvariului.

Ajunseră în vârful colinei. De jos, dinspre faleză, ceaţa urca molcomă până la ei.

— O să plec de-aici, din oraşul ăsta, se tângui fata. Nu mai pot! Prea e trist totul... Mai trist chiar decât mi-a fost copilăria. Atâta doar că o să-mi fie tare greu fără moş Vasile şi fără Necăjitu’.

Tudor o strânse în braţe, o sărută, şi ea îl privi mirată. El îi văzu nedumerirea şi-i spuse:

— Da, cred c-ai face foarte bine să pleci; poate chiar astăzi sau...

Ana tresări smulgându-se din îmbrăţişarea lui.

— Mda, făcu ofiţerul, primejdia te ameninţă în propria ta casă.

Ea păru şi mai mirată.

— Presupuneam că ştii asta; am discutat doar de atâtea ori.

Fata făcu un pas înapoi.

Tudor o privi atent şi, într-un târziu, îi spuse zâmbind:

— Pari să fii chinuită de o îndoială.

— Poate, răspunse ea pe un ton şovăitor.

Da, acesta era sentimentul care începuse s-o tortureze: îndoiala.

— Dacă îţi este atât de greu să ne despărţim câteva zile, n-ai decât să rămâi în oraş. Asta o să-mi dea griji al naibii de multe, dar o să mă simt fericit, spuse căpitanul, mângâind-o pe păr.

Aşadar era vorba doar de câteva zile şi nu de plecarea ei definitivă din localitate. „Ce proastă sunt”, gândi Ana şi izbucni într-un hohot de râs nervos. „El se gândeşte desigur la Tiberiu, la reacţiile pe care le-ar putea avea faţă de mine, când se va simţi încolţit; Tudor, desigur, va strânge laţul şi în jurul lui şi atunci...”

Îl luă de mână şi, ţinând capul aplecat, ruşinată de gândul de mai înainte, porni prin zăpada neîntinată, aşternută într-un strat gros de-a lungul pantei care cobora spre faleză, până ajunseră la poalele colinei. Iar ceaţa, care devenise mult mai densă, îi învălui cu totul.

Marea gemea surd şi parcă de departe.

*

— Ai nevoie de ceva, surioară?

— Da, vreau linişte! Înţelegi, Tibi? Li-ni-şte!

— O s-o ai, surioară. Uite, mâine seară termin ultimele adnotări; experienţele de laborator au reuşit aproape în întregime. Apoi plec şi gata.

— Lucrezi acasă?

— Da. Îmi place mai mult aici... şi-apoi mai este ceva.

— Ce?

— Inginerul Tomoran vrea să-i facă pom de iarnă lui Puiu şi m-a rugat să nu lipsesc. Ha, ha! chicoti Tiberiu, auzi ce-i

trece prin minte. „N-ai vrea să joci dumneata pe Moş Gerilă?” Zic: „Nu cred că-i bine! Puiu m-ar recunoaşte imediat”. Apoi i-am propus să ceară asta vreunui coleg, dar m-a asigurat că băiatul îi cunoaşte foarte bine pe toţi prietenii şi colegii săi. La un moment dat, ne-am gândit la Diblan, dar imediat după aceea ne-am dat seama că statura lui de uriaş l-ar împiedica să facă pe moşneagul gârbovit de atâtea sute de ani, şi am pufnit în râs.

— Vine şi familia Diblan?

— Oo! Ei au propus ca Puiu să fie adus la ei şi să i se spună că Moş Gerilă i-a dat întâlnire acolo, dar Tomoran s-a gândit că tot la el e mai comod.

Se apropie de Ana şi-i cuprinse mâinile.

— După ce m-am întors de la acvariu, l-am găsit pe Diblan într-o mare dispută cu Tomoran. „Ştii dumneata mai bine decât mine cum trebuie aranjată chestiunea asta?” striga tatăl lui Puiu. „Ba nu; dumneata îţi consideri copilul atât de prost, încât eşti gata să-ţi închipui că dacă ţi-ai pune zece fire de aţă albă – drept mustăţi – şi alte zece, drept barbă, te-ar putea crede Moş Gerilă! Ha, ha! tuna uriaşul cu vocea lui de bas profund. Ei bine, cearta a durat pe puţin o oră şi s-a terminat cu insulte grave. Diblan: „Ai să-ţi sperii copilul! Ai să-l inhibi cu vocea dumitale bătrânicioasă şi care pare mereu pusă pe harţă!” Tatăl lui Puiu: „Asta-i culmea! Dumneata vorbeşti? Păi când o vedea copilul un Moş Gerilă cu statura dumitale, fuge desculţ, acuma, în toiul iernii şi face dublă pneumonie. Şi-apoi, drept sac, probabil că ai să foloseşti cala de maşini a vreunui vapor, că altceva nu văd să ţi se potrivească!” Şi, drept să-ţi spun, nu ştiu ce mi-a venit să-mi amintesc de tine.

— Bravo! Ei, nu; precis că eşti nebun. Vrei să fac eu pe Moş Gerilă!

Tiberiu râse din toată inima.

— Da’ de unde! Nici prin minte nu mi-a trecut aşa ceva.

— Bine, dar eu n-am fost niciodată în casa aia...

— Ce-are a face; m-au invitat împreună cu familia.

— S-au gândit, probabil, la moş Vasile...

— Nici măcar, eu m-am gândit că *tu* ai putea să salvezi situaţia.

— Acum, chiar că nu mai pricep nimic.

— Iată, ai putea alege pe vreunul dintre prietenii colegelor tale... De costum mă ocup eu.

Tiberiu îşi privi ceasul.

— Mai am foarte puţin timp, spuse el şi se ridică de pe pat.

— Tibi! De ce i-ai spus Venerei Diblan să-mi comunice că vrei să-ţi telefonez?

— A, pur şi simplu, vroiam să ştiu ora exactă la care vestea morţii domnului Harvas va fi ajuns în oraş.

— Nu cumva... şi pentru ca să-ţi creezi unele alibiuri?

— Ana! murmură Tiberiu, şovăind cu mâna pe clanţă. Crede-mă! Nu eu l-am lovit pe Harvas.

Fata sări de pe pat şi se năpusti asupra lui, înşfăcându-l de revere:

— Atunci, cine? Cine?

— Ştiu, dar nu-ţi pot spune încă.

Mărturisirea lui avu darul s-o descumpănească cu totul. Strânsoarea degetelor crispate de reverele hainei lui, cu câteva clipe mai înainte, slăbi dintr-o dată, iar mâinile îi căzură, bălăbănindu-se de-a lungul trupului.

Tiberiu avea de gând să profite de noua ei stare şi să plece de-acasă dar, spre surprinderea lui, Ana i se agăţă de gât şi-l sărută pe amândoi obrajii.

— Te cred, Tibi! Zău te cred...

— Îţi mulţumesc, spuse nedumerit inginerul, iar ochii săi căutau înfrigurați pe cei ai Anei. Privirile ei ardeau de febra unei dorinţi tainice şi crude, şi amestecul acela de foc şi furie trăda o sete de violenţă cu greu stăpânită.

Tiberiu făcu un efort uriaş să nu trădeze ceea ce înţelesese şi îngăimă pe un ton nesigur:

— Ai să mă ajuţi?

— Da, Tibi, fii fără grijă; îl aduc eu pe Moş Gerilă.

Agentul K 200 era un bărbat de statură mijlocie, cu umerii înguşti, faţă osoasă, bărbie proeminentă, ochii de un

verde scânteietor şi părul blond spălăcit. Tenul, de un alb mat, te făcea să-l crezi suferind, iar în ceea ce priveşte vârsta, asta părea un lucru de-a dreptul imprecis; putea să aibă tot atât de bine, treizeci, patruzeci sau cincizeci de ani.

De când fusese adus, refuza cu încăpăţânare să vorbească.

Buhăceanu îi trimise vorbă prin şeful arestului că, pentru orice va avea de comunicat, să ceară a fi scos la raportul lui.

Abia îl părăsise Titus, că telefonul pentru interioare prinse a suna strident. K 200 vroia să vorbească.

Colonelul îl observă atent; spionul părea prost dispus, împovărat de gânduri, plictisit.

— Vă ascult! îi spuse Buhăceanu şi-i făcu semn să se aşeze.

— Domnule...

— Ce doriţi?

— Mi-e foame; vreau să mănânc.

— Nu vi s-a dat nimic până acum?

— Am refuzat.

— Mă rog, asta-i cu totul altceva. Mi s-a spus că doriţi să-mi comunicaţi... ceva.

— Atâta! îi tăie vorba K 200. Ce altceva pot să discut cu dumneavoastră, în afara nevoilor mele de hrană şi de igienă? De altfel, mă văd nevoit să mă recunosc victimă a unei erori; în ceea ce vă priveşte, se grăbi să precizeze K 200.

Colonelul era tentat să creadă că, pe undeva, interlocutorul lui n-ar fi fost decât un agent de talie medie, pentru că, ce altceva ar fi putut presupune despre un spion pe care şefii lui îl sacrifică cu multă uşurinţă, dar discuţia cu el avu efectul unei revelaţii. Avea în faţa lui un sacrificat de valoare şi asta însemna că importanţa mizei avea dimensiuni nebănuite de el până atunci, sau... jocul duşmanului era, ori se dorea atât de derutant, încât miza fusese încredinţată unui tip de duzină – aventurier, escroc, hoţ sau altceva de soiul ăsta – iar cel care ar fi fost mai indicat, eventual K 200 fusese azvârlit drept momeală.

Trebuia neapărat să cunoască adevărata valoare a acestui agent pentru că, în funcţie de asta, avea să-şi lămurească multe alte lucruri. Îi devenise evident faptul că principala misiune a lui K 200, în momentul acela, era să ţină treburile cât mai mult în loc. Era, deci, necesar să-i năruie încrederea în această posibilitate.

Se gândi să atace, oarecum, direct.

— Ce profesiune aveţi?

— Spion! exclamă agentul, cu vădită surprindere în glas. M-aţi prins, aţi găsit în locuinţa mea două mesaje cifrate... Mai rămâne doar să le descifraţi şi să stabiliţi ansamblul afacerii. Sper să nu vă răpească prea mult timp.

Buhăceanu îl privi cu oarecare compătimire. Apoi se ridică de pe fotoliul aşezat în faţa celui pe care şedea K 200 şi se îndreptă spre masa de lucru. Luă o mapă şi, scoţând din ea o foaie de hârtie, i-o întinse interlocutorului său.

— Am înţeles! Sunteţi în posesia cifrului, spuse agentul pe un ton care se vroia indiferent.

— Aş fi dorit ca împrejurarea asta să vă explice mult mai mult.

K 200 păru să tresară şi reacţia lui abia perceptibilă nu-i scăpă colonelului, care continuă:

— De pildă, explicarea mesajelor...

— Hm! făcu agentul; asta s-ar părea mai greu, pentru că, pe lângă cifrare, ele sunt şi codificate.

Buhăceanu se prefăcu a nu-şi putea reţine râsul şi chicoti:

— Dar, domnule nu vă daţi seama că facilitatea ostentativă a cifrului caracterizează şi codul care-l dublează?

Agentul trădă o oarecare descumpănire.

— Gândiţi-vă doar la uşurinţa cu care am putut stabili numele dumneavoastră conspirativ, atât din mesajele pe care vi le-am găsit acasă, cât şi din semnătura care însoţea aşa-zisele dumneavoastră impresii în registrul acvariului.

Colonelul continua să-l observe şi, părându-i-se că interlocutorul său ar fi preocupat de alte gânduri, îl întrebă:

— Mă urmăriţi?

— Evident, evident, se grăbi celălalt să-l asigure.

— În cazul acesta, sper că aţi înţeles cât de puţin vă cer.

— Ce? Cât? Ce anume? întrebă K 200, pradă unei indignări pe care reuşea încă să şi-o stăpânească.

— Identitatea dumneavoastră!

— Şi după aceea?

— Legăturile şi sistemul!

O vreme agentul tăcu, rămânând cu privirile aţintite undeva dincolo de fereastră.

— Nu-i prea mult? întrebă el, într-un târziu, vrând să pară că simţul umorului nu-l părăsise nici măcar într-o împrejurare de vădit faliment de viaţă.

„Cochetează”, îşi spuse Buhăceanu şi se mulţumi să-i zâmbească. „Este un tip deştept, care a înghiţit o cacialma cât el de mare şi, în dorinţa de a nu face impresie proastă, vrea să piardă frumos”.

Dar în secunda următoare, colonelul avea să-şi dea seama că greşise, judecându-l astfel pe K. 200.

— Eu n-am notat niciodată nimic în registrul de impresii al vizitatorilor acvariului. Doar am citit unele...

„Acuma este momentul hotărâtor şi dacă nu profit de prilejul pe care mi l-a oferit chiar el, vrând să speculeze propria mea greşeală, clipa de aur s-a dus!” gândi colonelul.

— Da, da, aveţi dreptate! Vă cer scuze... oboseala..., ştiţi..., numai din pricina oboselii v-am confundat cu agentul „A.Z.!” După aceea se ridică şi-i întinse lui K 200, o notiţă.

— Citiţi! Este denunţul prin care vă pot dovedi cu câtă uşurinţă aţi fost sacrificat.

Omul din faţa lui părea să fi amuţit.

— Acuma, după ce aţi văzut că jocul meu n-a avut decât o scăpare şi nu o rea credinţă, consideraţi că mi-aţi putea arăta – la rândul dumneavoastră – cărţile?

— N-am decât o adunătură de non valori; identitatea mea: Toma Bordaş, profesiunea: inginer mecanic; legăturile pe care le cunosc: A.Z. – adevăratul lui nume, probabil Teofil Joldea, ghidul acvariului – Alexandru Tordea, aşa-zisa noastră „cutie de scrisori” şi şeful – 1.A.2, al cărui nume

adevărat nu-l cunosc.

— Domiciliul, ocupaţia şefului?

— În mod absolut sigur nu locuieşte în oraşul dumneavoastră. Ocupaţia? Tot inginer... Aşa am avut impresia când am discutat prima dată cu el, la Constanţa, acum câteva luni şi aş putea să pariez că specialitatea lui este construcţia de nave. De atunci l-am mai întâlnit o singură dată şi asta, prin intermediul lui Tordea, chiar astăzi, pe la orele unsprezece dimineaţa.

— Sistemul de comunicare!?

— Simplu: eu... şi poate şi alţii, primeam instrucţiuni prin intermediul lui Tordea, prin mesajele înscrise sub formă de impresii în registrul despre care vorbeaţi ori, când situaţia impunea în mod deosebit, prin intermediul unui bazin din marea sală a acvariului. Vreau să vă spun, însă, că la această ultimă modalitate s-a renunţat acum vreo zece zile când, datorită unei împrejurări pe care n-am aflat-o, bazinul cu peştele japonez a devenit impracticabil.

— A.Z. Are o misiune mai deosebită?

— Sigur nu v-aş putea spune, dar presupun că el face legătura dintre „cutia cu scrisori” şi un post de radioemisie.

— Ce ştiţi în legătură cu asasinatul comis astăzi, pe la ora prânzului, în incinta acvariului?

— Mai nimic. Şeful ne-a comunicat – mie şi lui A.Z. – să fim prezenţi la acvariu, pe la orele unsprezece. Acolo surprinzător a fost – şi pentru noi şi, cred, chiar şi pentru el – o anume busculadă, care s-a creat cu câteva clipe înaintea loviriі trădătorului despre care...

Buhăceanu nu-l mai putu urmări, pentru că un ţârâit înfundat şi lumina unui bec de culoare verde îi atraseră atenţia că cineva dorea să-i comunice, de urgenţă, ceva, prin staţia radio. Ridică receptorul aparatului de telefon-radio şi, de la capătul celălalt al firului, îl auzi pe locotenentul Ciortea.

— Sunt „Rândunica”! Caut „Vulturul”! Recepţie.

Colonelul făcu un semn ofiţerului care-l asistase la interogatoriu şi acesta ieşi din încăpere, împreună cu agentul K 200.

Apelul locotenentului Ciortea se repetă.

— Aici „Vulturul”. Recepţie.

— Ne găsim la Tuzla.

— V-aţi oprit acolo?

— Nu: suntem în drum. Cred că ieşim din localitate. Obiectivul foloseşte un taximetru pe care l-a angajat chiar din apropierea acvariului. Mai întâi l-a dus pe Tordea, acasă la Venera Diblan.

Apoi urmă o tăcere de câteva secunde.

— Aici Vulturul! strigă Buhăceanu. Rândunica! Mă auzi?

— Sunt Rândunica. Ne-am oprit la aproximativ două sute de metri de ieşirea din Tuzla, cu direcţia Eforie Sud.

— Rămân pe recepţie. Acţionezi numai la ordin; altminteri, nu îl împiedici să-şi facă „jocul”.

— Înţeles.

Puse receptorul alături şi lăsă staţia deschisă.

*

Când colonelul Titus Mancea intră în acţiune cu echipele gonio-mobile, ceaţa se ridicase foarte mult, aşa încât lupta cu necunoscutul se putea desfăşura în condiţii de bună vizibilitate.

Triunghiul ipotetic – iniţial, în care punctele fixe de goniometrie indicaseră existenţa postului clandestin pe care dorea să-l depisteze, era acum destul de restrâns.

Îşi privi ceasul şi văzu că mai avea doar câteva minute până la ora la care operatorul acelui post clandestin avea să înceapă emisia. Ridică microfonul staţiei mobile de radio ce se afla amplasată la bordul maşinii în care se găsea el şi făcu o ultimă verificare, privind amplasarea corectă a celorlalte două staţii mobile de goniometrie.

Terenul încadrat de relevmentele indicate de punctele fixe era de forma unui triunghi isoscel, având baza cam de cincizeci de metri şi laturile cam de aproximativ o sută şi douăzeci de metri, aşa încât distanţele dintre cele trei maşini nu erau prea mari.

Operatorii de intercepţie primiră semnalul. Îşi puseră

căştile la urechi şi începură să manevreze, cu febrilitate, aparatele. După câteva clipe se făcură auzite primele semnale ale emiţătorului clandestin.

Maşinile ce purtau staţiile gonio-mobile se puseră în mişcare.

Triunghiul începea să se reducă.

Operatorul din maşina lui Mancea îi raportă că trebuie să se deplaseze înainte şi la dreapta, în direcţia bufetului „Tuzla” ce străjuia colţul străduţei pe care se aflau.

Terenul încadrat acuma ajunsese de forma unui triunghi aproape echilateral, cu latura cam de douăzeci de metri, iar în cuprinsul lui, doar la două case după aceea, se desena o întindere de un alb sclipitor, un câmp înzăpezit.

Raportă aceasta, prin staţia radio, colonelului Buhăceanu care ordonă: „Aşteptaţi terminarea emisiunii şi numai după aceea treceţi la acţiuni directe. Utilizaţi casa vecină pentru controlul următoarei emisiuni şi verificarea operatorului. Nu împiedicaţi pe nimeni care ar vrea să comunice cu operatorul. Condiţia: fără lumină”.

*

Pentru nervii încordaţi ai Anei, telefonul sună destul de târziu. Era ora opt şi jumătate. Ridică receptorul şi, în locul lui Tudor – pe care dorea să-l întâlnească neapărat – se făcu auzită vocea unui bărbat necunoscut.

— Sărut mâna! Aş vrea să nu deranjez... Aş fi telefonat mai devreme, dar abia acuma prietenul meu Tiberiu mi-a comunicat că aţi primit să mă ajutaţi şi ţineam să vă mulţumesc mult, foarte mult.

— Domnul... Tomoran!?

— Exact; vecinul dumneavoastră.

Ana râse nervos, iar celălalt continuă cu glas scăzut:

— Am auzit o uşă; cred că băieţelul meu a venit de la cinematograf, aşa că nu o să mai pot continua. Vă mulţumesc încă o dată.

Moş Vasile plecase odată cu Tiberiu, spunând că se duce să-şi cumpere ziarul de seară, dar Ana ştia că acesta era

doar pretextul pentru a se plimba cu Necăjitu' lui. Uneori îi petrecea cu privirea până când se pierdeau după colţul străzii şi, de fiecare dată, revenea în casă râzând de faptul că „băiatul moşului" începuse să umble cu aceeaşi paşi mărunţi şi rari ca ai stăpânului său. Deşi se scursese doar foarte puţin timp de când acel „om rău", cum îl numea Ana pe agresor, îl lovise, Necăjitu' dădea semne de grabnică vindecare. Se tot întreba de ce luase Tiberiu peticul acela de stofă, găsit de moş Vasile în preajma locului unde avusese loc lupta dintre câine şi agresor, dar nu găsea deocamdată nici un răspuns. Mai mult decât atât se întreba ce anume însemna afirmaţia lui Tiberiu că însuşi Necăjitu' va fi acela care-l va da în vileag pe agresor? „Farseur", îşi spuse Ana şi de data asta, mergând spre fereastră, parcă de teamă că vechile ei gânduri aveau s-o năpădească iar, ori... acuma, în mintea ei nu trebuia să fie loc decât pentru un singur gând, Moş Gerilă!

Trecuse de ora nouă când soneria telefonului o făcu să tresară. Alergă spre măsuţa din colţul camerei sale şi ridică receptorul. Era Tudor care-i comunica: „Sunt liber! Te aştept peste o jumătate de oră". Ana lăsă receptorul lângă aparat şi începu să se îmbrace, cântând.

Uşa se deschise. Din prag Tiberiu îi strigă:

— Ana! Ce crezi tu că ascund eu aici?

Fata privi pachetul uriaş pe care inginerul părea că abia îl mai putea ţine.

— Costumul!

— Ha, ha! râse scurt Tiberiu; n-ai ghicit. E chiar Moş Gerilă, spuse el cu emfază şi trânti pachetul pe jos, începând să-l desfacă. Erau acolo cisme, mănuşi, o mantie de un roşu sclipitor şi gulerul alb şi gros care trecea de umeri, o mască de bătrân frumos, cu barbă şi mustăţi lungi şi albe, o glugă care se prindea de mantie cu ajutorul unui fermoar şi un sac imens care părea plin. Tiberiu începu să se îmbrace, iar când îşi puse masca, îşi modelă glasul, rostind tărăgănat şi molcom: „Aici locuieşte o fetiţă tare, tare bună şi încrezătoare, care se cheamă Ana?"

— Da! Aici! Eu sunt, se grăbi fata să răspundă, vrăjită

parcă.

— Aşadar, tu eşti Ana!?

— Da, eu, eu sunt.

— Mi-au spus ai tăi că ţi-ai dori ceva, ceva ce n-ai avut încă...

— Şi tu mi-ai adus, moşule?

— Ţi-am adus, însă darul trebuie ştiut numai de noi doi până mâine seară, în primul ceas de după miezul nopţii.

— Ce dar ascunzi?

— Ţine, dar dacă mai arăţi cuiva până se împlineşte sorocul, atunci n-ai să te mai bucuri de el decât foarte, foarte târziu.

Şi „Moş Gerilă” se îndreptă spre măsuţa pe care se afla telefonul, punând receptorul pe furcă.

Ana rămase cu ochii pironiţi la cutiuţa în formă de cub.

— Pot s-o deschid?

— Desigur, dar nimeni altcineva nu trebuie să ştie, repetă Tiberiu, de data asta cu glasul său obişnuit.

Mâinile fetei erau cuprinse de un tremur uşor. Mai văzuse ea asemenea cutiuţe prin vitrinele magazinelor de bijuterii, dar nu-i venea să creadă că o să-i fie dat vreodată să desfacă şi ea una, care să fie a ei. Odată, pe când era la orfelinat, după ce s-a înapoiat de la un cinematograf unde văzuse un film în care era vorba de o piatră nestemată, care făcea minuni, toată noaptea a visat că piatra aceea era prinsă într-un cercel care atârna de urechea ei dreaptă şi, orice dorinţă i se putea împlini dacă îşi atingea urechea.

Degetele i se crispară pe cutie; capacul sări într-o parte şi dădu la iveală o pereche de cercei. Câteva clipe, Ana păru încremenită. Apoi, îi trecură prin minte crâmpeie din visul acela cu cercelul şi piatra făcătoare de minuni şi asocierea visului cu darul pe care-l ţinea în mâinile ei tremurânde, o tulburară într-atâta, încât se aruncă la pieptul lui Tiberiu.

— Moşule! Moşule! strigă ea deznădăjduită, uneori te porţi atât de frumos cu mine, de parcă ai fi cu adevărat bun.

Tiberiu o mângâie şi-i şterse lacrimile.

— Să ţi-i pui mâine seară şi, când ai să-ţi duci mâna la o ureche, cu o clipă mai înainte, să-ţi doreşti ceva; o să ţi se împlinească! spuse Tiberiu, cu glas molcom, tărăgănat.

— Orice?

— Orice!... dacă dorinţa-i dreaptă.

— Mâine, mâine, bâigui Ana şi apoi spuse cu glas tare: poate că ar fi fost mai bine să mi-i fi dat chiar mâine seară, la pom.

— Nuuu... Mâine seară o să vină un „Moş Gerilă” trecător; eu sunt cel de astăzi, statornicul.

„Iar începe jocul insinuărilor”, îşi spuse Ana.

Îi mulţumi încă o dată şi plecă.

Se lăsase ger şi aerul uscat şi rece de afară o dezmetici complet. „Doamne, cât sunt de proastă!” îşi spuse ea şi, zărindu-l pe Tudor, alergă spre el.

Taximetrul îi duse la restaurantul unde au mâncat prima dată. Tot timpul tăcură.

Localul era aproape gol, aşa cum se întâmplă mai totdeauna în ajunul marilor sărbători.

Când li se aduseră fructele, ea îi prinse mâna şi-i şopti:

— Vrei să petreci o seară în tovărăşia soţilor Diblan şi a lui Tiberiu, fără ca ei să te recunoască?

Căpitanul pufni în râs, dar văzând că ea continuă să rămână gravă, privindu-l insistent, Tudor o întrebă:

— Ce mai e şi asta?

Ana îi povesti în amănunt cum a gândit „ea” situaţia. Tudor nu se arătă însă prea entuziasmat.

— Cine mai vine?

— Familia Diblan, bunicul, Tiberiu şi noi doi.

Ofiţerul chibzui îndelung; apoi, spre bucuria fetei, consimţi.

— La urma urmei, o încercare n-are ce să strice numai că, dacă vrei să izbutim cu-adevărat, trebuie să vin acolo însoţit de o prietenă sau de o colegă a ta. Apoi, continuă Tudor, costumul să ţi se încredinţeze ţie, mâine dimineaţă, de către inginerul Tomoran.

— Săptămâna asta sunt în prima tură... N-am să ţi-l pot aduce decât după-amiază.

— Dar nici nu-i nevoie să mi-l aduci tu; am să-l primesc de la prietena pe care ai s-o alegi.

— Tina! gândi Ana cu glas tare şi gesticulând larg, încât îşi vărsă cafeaua pe rochie.

— Ai să primeşti un dar însemnat, căută el s-o încurajeze. Asta-i semn bun.

Ea se gândi la cerceii pe care-i primise de la Tiberiu, dar nu-i mărturisi nimic, pentru că n-ar fi vrut să-l indispună.

După câteva minute maşina pe care Tudor o reţinuse la venire se puse în mişcare. Şi din nou tăcură, mai tot drumul.

— Să ştii că nu-i rea ideea cu Moş Gerilă, spuse el într-un târziu.

— Nu-i aşa?

— Ba da, numai că tu nu trebuie să mă cunoşti şi nici să mă recunoşti, chiar atunci când am să te pun să spui o poezie.

Apoi, după o vreme destul de lungă, îl auzi pe Tudor spunând şoferului:

— Aici, te rog.

Maşina se opri în colţul de unde începea strada ei.

Coborâră împreună şi Tudor plăti şoferului.

— Şefule! Ia asta! strigă şoferul de pe taximetru şi aruncă un pacheţel la picioarele lui Tudor.

Căpitanul se aplecă, ridică pacheţelul şi numai după ce îl examină cu grijă, îl desfăcu. Înăuntru se aflau o pereche de şireturi pentru pantofi. Şireturile nu păreau prea noi.

— Ce înseamnă asta? tună ofiţerul.

— Mi le-a dat un prieten care n-a avut timp să vină şi m-a rugat pe mine să ţi le aduc. Mi-a spus că are o datorie de onoare faţă de dumneata, mai strigă şoferul şi demară scurt.

*

— Citesc textul descifrat al primului mesaj emis.

— Ascult, răsună vocea de bas profund a colonelului Buhăceanu, în microfonul staţiei de radio emisie-recepţie,

aşezată la dreapta biroului său.

— Poiana este invadată de *lăcuste,* spuse Mancea.

„Acte, documente, planuri”, gândi Buhăceanu.

— Sezonul de vânătoare poate începe oricând, continuă şeful cifrului. Dib pare nemulţumit de suma remisă. Aşteptăm *livrarea* de urgenţă.

„Instrucţiuni, bombăni şeful; ei bine, o să le aveţi”.

— Cunoaşteţi casa în care se află postul?

— Da, confirmă şeful cifrului. Trecem la depistare?

— Nu! zise Buhăceanu.

Becul verde îl făcu atent că locotenentul Ciortea se vroia ascultat.

Răsuci butonul de canale şi trecu pe recepţie.

— Aici „Vulturul”. Recepţie.

— Rândunica! strigă locotenentul. Obiectivul meu dă târcoale unei case, penultima din Tuzla, situată la capătul dinspre Eforie Sud. Recepţie!

— Lasă-l să intre şi să iasă nestingherit.

— Continuăm urmărirea?

— Da.

*

Echipele de pe cele trei maşini gonio se constituiră în două grupuri. Primul, condus de colonelul Mancea, avea misiunea să continue interceptarea, iar cel de ai doilea grup, condus de maiorul Gafiţa, în subordinea căruia se afla şi grupa operativă, urma să pătrundă în clădirea unde funcţiona emiţătorul clandestin şi să captureze instalaţia – în stare de funcţionare şi pe operatori – vii şi nevătămaţi.

— Gata? întrebă operatorul.

— Desigur, încuviinţă Gafiţa. Intră pe lungimea de patru mii de kilo-cicli, răspunsul centrului trebuie să sosească în câteva minute.

După clipe de încordată aşteptare, primele semnale apărură atât în căşti cât şi pe cadranul oscilografului. Apoi o pauză, confirmarea celui care manevra emiţătorul clandestin, în casa deja ştiută şi, în sfârşit, mesajul propriu-

zis.

„Nu precipitaţi. Evitaţi tulburarea apei. Aştept confirmarea peste o oră. Detalii. Poiana”.

*

„Atacaţi”! răsună ordinul colonelului Buhăceanu, în receptorul pe care Mancea îl ţinea la ureche. „Precipitaţi toate apele, tulburaţi-le şi înecaţi toate poienele pe care cresc spurcăciuni dintr-astea”, se arătă şeful enervat. „Gafiţa mi-a dat poziţia unde s-a plasat şi voi sosi acolo într-o jumătate de oră!”

Mancea şi oamenii din grupul său se îndreptară înspre casa în care funcţiona postul clandestin de radio. Unul dintre ofiţeri bătu la uşă. A.Z. nu sosise încă, pentru a lua legătura cu operatorul lor; mai zăbovea la bufetul din apropiere, unde era supravegheat de Ciortea. Casa era cufundată în întuneric. Cel care bătu la uşă văzu capul unui bărbat, de vreo cincizeci de ani, care deschise fereastra.

— Domnule! spuse ofiţerul aproape în şoaptă, trebuie să vă comunic urgent o chestiune. Un domn, aici la bufet, m-a rugat să vă anunţ că se simte foarte rău. Gestionarul zice că-i învăţător.

— Hm! făcu omul de la fereastră, şi cum arată?

Ofiţerul îl descrise cu lux de amănunte pe A.Z. Şi grăsanul păru mai liniştit.

— Vin imediat, mai spuse el şi dispăru înăuntru, lăsând fereastra deschisă.

Un semn, şi ceilalţi ofiţeri se apropiară, lipindu-se de peretele frontal al casei, astfel încât să scape din raza vizuală a celui care avea să iasă.

Grăsanul apăru în pragul uşii.

— Dacă n-aveţi nevoie de mine, vă las, spuse ofiţerul.

— Nici să nu te gândeşti! sări operatorul spion. Ai să mergi cu mine.

— Nu-mi place tonul dumneavoastră; sunt învăţător şi sunt obişnuit să...

N-apucă să-şi încheie protestul, că grăsanul îl şi înşfăcă

de gulerul paltonului, săltându-l câţiva centimetri de la pământ.

— Stai! şopti răstit, colonelul Mancea.

Grăsanul îl aşează cu grijă pe cel care-l ademenise în capcană şi pe care avea de gând să-l folosească drept zălog, iar în clipa următoare se răsuci şi-l dărâmă pe Titus.

Ceilalţi ofiţeri făcură cerc în jurul mistreţului dezlănţuit şi, în câteva secunde, operatorul postului clandestin fu dezarmat şi dus în propria lui locuinţă.

N-a fost nevoie de timp prea îndelungat, ca să se găsească întreg aparatajul şi staţia propriu-zisă, ascunse în capacul unei vechi maşini de cusut. După ce se asigură că emiţătorul nu era, în acea clipă, în stare de funcţionare, Titus făcuse semn că se poate vorbi. Ofiţerii respirară uşuraţi.

— Ai să emiţi sub control! spuse Titus.

— Emit, domnule...

Nu-i rămânea decât să se convingă şi asta, oricum, trebuia s-o facă.

Aprinse o lanternă cu becul colorat în mov şi o aşeză pe duşumea, într-un colţ al camerei. Unul dintre ofiţeri, înţelegând ordinul, părăsi încăperea, plecând spre maşina lui Gafiţa, de unde urma să se trucheze primirea mesajului transmis de către grăsan la centrul din străinătate.

După câteva minute, cineva bătu la uşă.

— Aşteptai pe cineva?

— Nu în mod deosebit; am o cunoştinţă care mai trece din când în când pe la mine.

— Nu ţi-a fost teamă că şi-ar fi putut da seama...?

— Eee! Nici chiar aşa, zâmbi el batjocoritor. Un biet învăţător de ţară.

Buhăceanu intră în camera în care se aflau toţi ceilalţi şi strigă:

— Da’ de unde!? Te-au păcălit, domnule! Te-au păcălit...

Apoi, adresându-se lui Mancea, continuă:

— Închipuie-ţi, aşa-i cunoscut la bufet domnul „A.Z.” alias, probabil, Teofil Joldea.

Şeful ridică lanterna şi-l lumină pe grăsan.

— Pari plictisit, domnule...

— Dragomirescu, Radu Dragomirescu...

— Daţi-i ceva de lucru...

— Tocmai ne pregăteam să facem o încercare; i-am cerut domnului Dragomirescu să stabilească legătura cu centrul.

— Foarte bine! se arătă „Ursul” entuziasmat. Sper să reuşiţi.

Grăsanul se apropie de aparat: conectă nişte legături, prinse antena de o bornă şi îşi aşeză căştile la urechi.

Unul dintre ofiţeri conectă o a doua pereche de căşti şi îşi trase un scaun alături de operatorul cu aspect de mistreţ.

Se scurseră, astfel, câteva minute de tăcere apăsătoare.

— Răspunde! Au răspuns! strigă Dragomirescu.

— Perfect; transmite mesajul ăsta! E cifrat cu ajutorul cifrului vostru, aşa că nu o să-ţi fie prea greu. Citeşte-l atent, chiar de zece ori.

Uşa se deschise şi ofiţerul care se întorcea din maşina lui Mancea, strecură în încăperea unde funcţiona emiţătorul un cablu subţire şi un difuzor.

Grăsanul părea absorbit de lectura mesajului pe care avea să-l transmită şi începu să-l citească murmurând:

„Trebuie să tratez personal. Poiana ameninţată de mare inundaţie. Dib înşelat de grădinar. Semnează... 1.A.2.”

— Pot începe? şopti Dragomirescu.

— Bineînţeles, încuviinţă Mancea.

Buhăceanu îşi puse la urechi o pereche de căşti conectate la difuzorul adus de ofiţerul din echipa lui Titus, care, după câteva clipe, făcu şi el acelaşi lucru.

Dragomirescu repetă apelul, centrul răspunse că se afla pe recepţie şi emisiunea începu. Grăsanul bătu fiecare semn cu o claritate ireproşabilă, iar când isprăvi transmiterea mesajului păru surprins şi speriat, totodată, la auzul hohotelor de râs ce răsunară în difuzorul deconectat până atunci de Mancea.

— Te-am prevenit, domnule, că vei emite sub control, se răsti Mancea, şi mi s-a părut că dumneata ai înţeles în ce situaţie te afli.

— Ha, ha! izbucni „Ursul”, de unde să ştie omul că voi

vreţi să facă şi greşeli? Nu-i aşa, domnule Dragomirescu? Dumneata ai vrut să-ţi dovedeşti sângele rece şi ai emis cât se poate de clar...

Titus îi enumeră „greşelile” menite să asigure centrul că nu emite sub control.

Grăsanul părea să fi capitulat şi, după câteva clipe, îşi puse căştile şi îşi întinse mâna spre manipulator.

— Cinstit?

— Cinstit! răspunse grăsanul, îndreptându-şi ochii spre Buhăceanu.

Mancea înclină fasciculul de lumină al lanternei către manipulator şi îşi privi ceasul, pe furiş. Era ora la care emisiunea trebuia să aibă loc, cu adevărat. N-avu încotro, trebui să rişte.

Urmară semnalele de apel, răspunsul centrului (de data aceasta cel adevărat), apoi transmisia propriu-zisă.

După câteva secunde de la terminarea emisiunii, răsună în difuzor glasul maiorului Gafiţa: „Mulţumesc! Perfect!”

Dragomirescu îşi privi ceasul şi abia după aceea se dumiri. Era prea târziu. Fusese derutat.

— Rămânem pe recepţie! ordonă Mancea.

Ofiţerul care-l dublase până atunci pe grăsan îşi puse din nou căştile, iar Titus îi spuse operatorului spion că se poate odihni şi-i făcu semn să se îndepărteze de emiţător.

În difuzor se auzi comunicarea lui Gafiţa: „Atenţiune! Se apropie un bărbat. Pare beat. Vine direct spre dumneavoastră”.

Titus coborî lumina lanternei.

Buhăceanu se duse spre uşă şi aşteptă. Trase puţin într-o parte colţul perdelei şi văzu un individ care se oprise la vreo treizeci de metri de casă.

Câteva semnale răsunară în aparatul lui Dragomirescu şi ofiţerul operator se aplecă, încordat, asupra lui. Centrul comunica.

„Grădinarul favorizează concurenţa. Dib să concedieze grădinarul. Stop. 1.A.2 să asaneze. Stop. Folosiţi vremea nefavorabilă. Stop. Felicitaţi Pescarul antipatriot. Stop. Vulpea să intre în poiană. Stop. Continuaţi recepţia.

Aştept”.

— Transcrie-l ca de obicei, domnule Dragomirescu, porunci Buhăceanu.

— Şi dacă nu vreau?

În uşă se auziră ciocănituri.

— Conduceţi-l în altă odaie, în pod, în pivniţă, oriunde, ordonă Buhăceanu.

Totul se îndeplini cu mare grabă.

Rămas singur, şeful apucă cu gura mesajul imprimat pe bandă, scoase feţele de pe două perne şi îşi vârî fiecare mână în câte una apoi, încovoiat, merse spre uşă şi deschise.

— Dormeai? se burzului cel de-afară.

— Nu, şopti gâtuit, colonelul.

— Atunci, ce dracu făceai? Ce-i cu glasul ăsta la tine?

Noul sosit duhnea a băutură.

— Am luat foc, continuă şeful, părând şi mai răguşit. Am stat pe o casă, în cămaşă. Intră.

Vizitatorul păşi înăuntru.

— Hai, dă-mi depeşa. Vulpea vrea s-o citească chiar în noaptea asta. Şef, de!

— Nu pot să scriu, şopti colonelul. Mi-au ars palmele, mai murmură el şi întinse mâinile – învelite în câte o faţă de pernă – spre a-l convinge pe agentul de legătură.

— Dictează-mi, şi scriu eu, bravă celălalt, clătinându-se pe picioare.

Odată treaba terminată, domnul învăţător împături „depeşa” şi se făcu nevăzut.

Când ceilalţi ofiţeri reveniră, în încăperea unde se afla Buhăceanu ardea o lampă de carte. La lumina ei, toţi ochii se îndreptară asupra mâinilor şefului, înfăşurate în feţe de pernă.

— Văd că învăţătorul nu-i printre noi, spuse Dragomirescu şi se holbă la mâinile „Ursului”.

Colonelul se amuză, văzându-i nedumerirea şi-i flutură palmele înfăşurate în alb, pe dinaintea ochilor.

În micro-staţia de radio-emisie, răsunară nişte zgomote.

— Aşteaptă confirmarea recepţiei, explică Mancea şi-i

făcu semn ofiţerului operator să-şi reia locul.

— Nu, interveni colonelul Buhăceanu. Domnul Dragomirescu mi-a dat atâtea emoţii, încât sunt sigur că vrea să-mi ofere o mică bucurie, în compensaţie. Poftim! se adresă el grăsanului, invitându-l să ia locul ofiţerului operator.

Dragomirescu păru năucit; îşi puse căştile la urechi şi aşteptă.

— Iată textul mesajului:

„Ursul păcăleşte Vulpea” – adică pe şef. Gluma asta o să le facă mare plăcere, te asigur.

XI

„Moş Gerilă”

În dimineaţa următoare colonelul Buhăceanu sosi la birou, pe la orele zece şi, poate că ar mai fi întârziat, dar la ora unsprezece aştepta o vizită cu totul neobişnuită pentru clădirea rece şi sumbră – care ascundea atâtea taine – a serviciului de contrainformaţii al Marinei Militare.

Tot drumul l-a făcut pe jos – locuia la celălalt capăt al oraşului – şi, timp de o oră şi jumătate, a intrat în două cofetării, trei magazine de confecţii şi patru în care se vindeau doar jucării. Avea să facă unele cumpărături; mai întâi pentru un copil care-l aştepta pe Moş Gerilă chiar în seara aceea.

Se aşeză la birou şi începu să răsfoiască hârtiile din mapa adusă de Ciortea, până ce găsi noua declaraţie a lui K 200. Ceea ce îi atrase atenţia era caracterizarea pe care agentul i-o făcea lui 1.A.2, adică şefului: „...accese de violenţă..., superficial..., vicios până la exces, insinuant, îşi timorează colaboratorii în permanenţă, farseur, intră foarte repede în

panică, dar salvează aparenţele – de cele mai multe ori...” După aceea reciti mesajele primite şi transmise de spioni în ultimele două zile şi un nume păru să-i reţină atenţia: „PESCARUL”!

„Evident, nu poate fi altul decât Tordea, ghidul de la acvariu”, îşi spuse Buhăceanu şi, deodată, se întrebă dacă „Centrul” hotărâse să-l denunţe – pur şi simplu – ca asasin al „PATRIOTULUI”, ori aveau de gând – prin cine ştie ce şantaj sau alt mijloc – să-l determine la o spectaculoasă autodenunţare, urmată imediat de o „sinucidere”. Important era mijlocul, dar în clipa aceea n-avea nici cum să-l intuiască măcar.

Apoi privirile i se opriră asupra „GRĂDINARULUI”, care, după părerea sa, nu putea fi altul decât *inventatorul* Tiberiu Vătăşanu. Considerau cei de la centru că inventatorul este cu adevărat un concurent important în obţinerea planurilor de apărare a litoralului? pentru că, de fapt, asta doreau în principal. Sau, pur şi simplu, invenţia lui Tiberiu reprezenta o concurenţă şi prejudicia grav interesele vreunei companii pentru care lucrau ceilalţi? Oricum, hotărâseră să-l suprime şi asta, cel puţin deocamdată, părea lucrul cel mai grav. Acuma se mai punea întrebarea: „Cine anume urma să-l suprime?” Afacerea părea să fi fost preluată de cel al cărui nume apăruse tot mai des; oricum „DIB” urma să finalizeze într-o măsură destul de importantă, acţiunile lor. Şi-apoi, cine putea fi acest DIB? Asta să fi fost denumirea prescurtată a numelui căpitanului de rang trei Diblan? Ce interese l-ar fi putut împinge, oare, pe acest comandant de divizion, până la crimă? Dar dacă nu Diblan se ascundea în spatele acestui nume, atunci cine putea fi acela? Gândurile îi fugiră din nou la „Grădinar” care, printr-o simplă supoziţie, doar, ajunse în închipuirea lui una şi aceeaşi persoană cu inginerul Vătăşanu. Nu-i rămânea decât să fie cu ochii în patru, în privinţa presupusei victime a lui Dib, adică „grădinarul”, ori să-şi îndrepte iar atenţia spre identificarea în primul rând a lui DIB. „Şi dacă DIB nu-i altul decât căpitanul...”

Aici gândurile îi fură curmate de ţârâitul dictafonului:

secretara îl anunţa că inginerul Tomoran, împreună cu fiul său Puiu, sosiseră şi aşteptau să-l vadă. Plecă grăbit spre uşă, deschise şi, aproape fără să-l privească pe inginer, întinse mâna spre băiat.

— Vai de mine! exclamă Buhăceanu şi se dădu cu un pas înapoi. Credeam că-i vorba de un bebeluş care abia a făcu ochi şi, când colo, mă văd în faţa unui voinic!

Asta păru să-i facă mare plăcere „voinicului” Puiu Tomoran care, la apariţia „Ursului”, se cam emoţionă.

— N-am să vă iert asta, tovarăşe inginer, se prefăcu el supărat din cauza încurcăturii în care se găsea.

Apoi, revenindu-şi parcă, se apropie de băiat şi-l luă de mână, conducându-l în birou.

— Te rog să mă ierţi, dar crezând că-i vorba de un copilaş am cumpărat bomboane ca să am ce să-ţi ofer. Şi desfăcu o cutie mare cu bomboane de ciocolată.

— Mulţumesc! spuse băiatul şi luă două.

— Puiu! îl mustră inginerul.

— Dar sunt ale lui, interveni Buhăceanu; mi-aţi spus că-i vorba de un băieţel.

Copilul râse din toată inima.

— Rămâne să vedem cum o să pot repara greşeala dumneavoastră, mai spuse colonelul şi, după ce le făcu semn să se aşeze, începu să se plimbe agitat.

— Dar eu nu sunt supărat, vru băiatul să-l liniştească.

Colonelul se opri şi-l privi încruntat:

— Cred şi eu, că doar nu pe tine te-a pus în situaţia asta ruşinoasă tăticul tău. Pe mine! Înţelegi?

Apoi se întoarse brusc şi strigă:

— Gata! Ştiu ce am de făcut! şi luă pachetul în care se găseau labele de scufundător.

Puiu se holbă o clipă şi după aceea, atras parcă de un magnet, se ridică din fotoliul pe marginea căruia se aşezase ca să-i ajungă picioarele pe covor, şi făcu câţiva paşi spre birou.

— Grozave! murmură băiatul.

— Hm! făcu Buhăceanu şi după câteva clipe îl întrebă:

— Înoţi?

— Da.

— Atunci ia-le!

Copilul privi spre tatăl său, iar acesta încuviinţă printr-o uşoară înclinare a capului.

— Mulţumesc...! Vă mulţumesc foarte mult!

Colonelul îi înmână darul, fără să-l privească, deşi copilul îi căuta privirea,

— Mă bucur că-ţi plac, bâigui Buhăceanu, emoţionat.

Plecă spre fereastră şi privi lung strada.

— Puiu! şopti el într-un târziu. Ce crezi că ar mai trebui unui adevărat scufundător?

— O mască! O mască cu ochelari şi tub prin care să pot respira când o să înot pe sub apă.

Inginerul Tomoran izbucni în râs, dar copilul îl privi mirat.

— Acuma, vezi bine... N-am de unde, se arătă colonelul încurcat, dar, dacă-l întâlnesc pe Moş Gerilă, îţi promit că am să-l rog...

— Să-l întâlniţi?

— Da.

— Unde? Ştiţi pe unde trece?

— Nu.

— Păi... îl puteţi întâlni chiar în seara asta.

— La tine?

— Da.

— Dacă mă inviţi!

— Cum să nu, strigă Puiu şi privi speriat spre tatăl său, dar acesta îi zâmbi încurajator.

— Bine, murmură colonelul; numai că o să mă întrebe în ce calitate intervin eu pentru tine.

— Păi, să-i spunem că sunteţi unchiul meu.

Buhăceanu râse şi copilul păru descumpănit.

— Nu se poate. Dacă printre invitaţi se află vreun vecin ori vreun prieten al părinţilor tăi care cunoaşte pe toţi unchii şi toate mătuşile tale?

— Păi, n-am nici un unchi şi nici o mătuşă.

— Atunci? Nuu... Trebuie să găsim altceva.

— Din câte ştiu eu, aţi fost învăţător, interveni inginerul Tomoran.

— Exact, se arătă mulţumit Buhăceanu.

— Aşadar, o să-i spunem lui Moş Gerilă că eu sunt învăţătorul lui Puiu şi în felul ăsta o să aibă şi mai multă încredere, când o să-i şoptesc ce cuminte şi harnic este.

Copilul bătu din palme, fericit.

— Dar asta trebuie să fie taina noastră, înţelegi?

— Da, spuse copilul şi apoi adăugă: nici Tibi nu trebuie să ştie?

Buhăceanu privi mirat spre inginerul Tomoran.

— „Tibi”, explică tatăl lui Puiu, este un vecin al nostru... inginerul Vătăşanu.

— Ooo! făcu colonelul, apucând mâinile copilului şi privindu-l complice, mai ales el! Pricepi? Mai ales Tibi nu trebuie să afle! Dacă vrei, n-ai decât să-i spui mâine, dar astă-seară nu.

— Bine, şopti Puiu cu oarecare tristeţe în glas.

— Acuma, nu ne-a mai rămas decât să vedem dacă ştii vreo poveste frumoasă pe care să i-o spui moşului.

— O poezie, preciză copilul.

— Hm! făcu Buhăceanu, arătându-se dezamăgit. Poezii spun toţi băieţii şi toate fetele.

— Bine! Am să spun povestea aceea pe care mi-a istorisit-o chiar tata.

— Despre ce poveste e vorba? întrebă colonelul cu prefăcută nedumerire.

— Chestia cu băiatul care era să fie sugrumat de un hoţ dacă n-ar fi strigat „ajutor!”

— Pii! E formidabilă! exclamă Buhăceanu.

— O ştiţi şi dumneavoastră, tovarăşe învăţător? întrebă Puiu.

Colonelul tresări: în secunda aceea avu revelaţia faptului că băiatul intrase în rol.

— Cum să nu?!

Apoi făcu o pauză destul de lungă.

— Mă gândesc, spuse într-un târziu Buhăceanu, să nu te arăţi prea interesat faţă de Moş Gerilă... Ştii, vreau să spun... cel puţin aşa cred eu că ar fi bine... să nu-l priveşti tot timpul numai pe el; doar când te-o întreba ceva la care

trebuie să răspunzi. Altminteri...

— La cine, la cine să mă uit? întrebă Puiu, derutat de noua sugestie primită în clipa aceea.

— La prietenul tău; la Tibi.

— Doar la el?

— Mai ales... când ai să povesteşti basmul acesta cu băiatul şi cu hoţul! Pricepi? Atunci să te uiţi numai la Tibi...

*

Seara, pe la ora opt, ninsoarea se înteţise, ameninţând să troienească chiar marea cea mare şi marea nesfârşită.

Ana se întoarse acasă în mare grabă, după ce, împreună cu inginerul Tomoran şi cu căpitanul Tudor Voinescu aranjase tolba „Moşului" într-un birou de proiectări al şantierului de construcţii navale, unde lucra tatăl lui Puiu.

Cei doi bărbaţi – gazda şi Moş Gerilă – aveau să sosească pe la ora nouă, când Tomoran urma să năvălească în casă şi să strige: „Vine Moş Gerilă! L-am văzut cu ochii mei!"

Tiberiu o întâmpină vesel, iar moş Vasile o mustră pentru întârziere.

Ana părăsi încruntată încăperea, intrând în camera ei, de unde le strigă celor doi bărbaţi să se îmbrace.

— Eu am să vin puţin mai târziu, draga moşului.

— De ce? strigă iar Ana. Ai promis doar...

— Oh, n-or să se supere ei din cauza asta şi nici petrecerea n-o să se strice.

— Ana apăru în prag şi-l privi mirată pe bătrân.

— Eşti bolnav?

— Nu, tată; ştii doar că eu nu mint.

— Atunci?

— Ai să afli la timpul potrivit. N-ai teamă, nu fac nimic rău.

Afară, zăpada începea să fie viscolită. Undeva, mai departe, nişte glasuri de copii cântau un colind într-o dezarmonie atât de mare, încât Ana pufni în râs. În largul mării, sirena unui vapor răsuna trist şi profund, îngemănându-şi strigătul cu urletele repetate ale câinelui.

Fata se aplecă peste pervazul ferestrei, vrând să vadă ce se petrecea, dar soneria telefonului o făcu să se întoarcă în mijlocul odăii. Ridică receptorul şi, de la capătul celălalt al firului, răsună vesel glasul lui Tudor.

— N-aţi plecat încă?

— Nu, se fâstâci ea. Plecăm imediat...

— Grăbiţi-vă! Moş Gerilă trebuie să vă găsească pe toţi adunaţi.

Ana vru să-i mai spună că moş Vasile avea să sosească mai târziu, dar se răzgândi, zicându-şi: „Ce importanţă mai are? Probabil că oamenii lui Tudor s-au şi postat prin împrejurimi şi veghează la tot ce se întâmplă ori s-ar putea întâmpla”.

La ferestrele casei de alături luminile se stinseră, iar casa căpătă un aspect feeric, datorită beculeţelor colorate care ardeau într-un pom mare. Simţi o mână care-i strângea uşor braţul, dar nu întoarse capul şi se mulţumi doar să asculte glasul „farsorului” care-i şoptea:

— Ţine cutiuţa asta; e sigilată... Să n-o deschizi decât atunci când ai să mă preţuieşti.

Fata îl măsură dezgustată.

— Ia-o, insistă „farsorul”; nu te obligă la nimic; n-ai decât s-o ţii închisă toată viaţa.

— Ce este înăuntru?

— Ceva scris de mine. Ceva adevărat.

— Mă mir! făcu Ana şi puse cutia în şifonierul ei.

Tiberiu îşi îmbrăcă haina, iar Ana îşi puse paltonul pe umeri.

După câteva clipe, doamna Tomoran îi întâmpină cu mustrări pentru întârziere şi-i zori să-şi ocupe locurile ce le fuseseră rezervate.

În sufragerie, unde era pomul, se aflau noii sosiţi; cu greu putură distinge feţele celorlalţi musafiri: soţii Diblan, Alexandru Tordea (adus de Venera la indicaţia lui Tudor) Tina, adusă chiar de gazdă (căreia îi fusese prezentată drept prietena lui Moş Gerilă) şi un bărbat în vârstă de vreo cincizeci de ani cu înfăţişarea unui urs colosal, pe care doamna Tomoran îl prezenta doar: „domnul este

învăţătorul lui Puiu”.

Tiberiu şi Ana fură aşezaţi chiar în faţa învăţătorului.

Puiu se agita de colo-colo, părând că nu-şi mai găseşte locul, până când uşa se deschise cu zgomot şi inginerul Tomoran strigă şoptit:

— Vine Moş Gerilă! L-am văzut cu ochii mei. Rămâneţi pe locurile voastre şi staţi cuminţi!

Copilul încremeni lângă un bufet.

Soneria de la intrare ţârâi prelung şi tatăl băiatului păru că se smulge din loc, alergând să-l întâmpine pe Moşul cel bun.

— Aici, aici, Moş Gerilă!... Da, da, e băiatul meu, se auzea din afara încăperii glasul emoţionat al inginerului Tomoran, care părea că trăieşte aievea jocul acela naiv pe care el, şi nu altcineva, avusese ideea să-l însceneze pentru a-şi bucura copilul.

— Aprindeţi o lumină! ceru Tudor, scălâmbăindu-şi vorba în aşa fel, ca să-l impresioneze pe copil cu glasu-i bătrânesc.

Băiatul se repezi să aprindă toate luminile.

— Pari foarte ascultător! bâigui moşneagul, petrecându-şi o mână înmănuşată prin barba-i lungă care acoperea pieptul mantiei sale purpurii.

— Da, e foarte ascultător, se grăbi să-l asigure colosul din faţa lui Tiberiu.

Moş Gerilă privi într-acolo şi întrebă:

— Sunteţi... unchiul lui?

— Nu; domnul este învăţătorul lui Puiu.

— Ahaaa! exclamă prelung şi cu glas subţire moşneagul, va să zică chiar învăţătorul spune că este ascultător. Dar vrednic, este?

— Daa! răspunseră toţi invitaţii, aproape în cor.

— Mai ales la joacă, preciză Tiberiu.

Copilul îl privi încruntat, dar şi nedumerit pe prietenul său mai mare, care-l punea rău cu Moş Gerilă.

— Asta nu cred! ripostă moşneagul, cu un soi de enervare în glas. Apoi se adresă din nou copilului: Va să zică harnic eşti, ascultător eşti... dar note bune, ai?

— Da, murmură Puiu..., am un singur opt.

— Opt!? strigă Moş Gerilă şi copilul strânse braţul învăţătorului. La ce?

— La, la purtare...

— Ahaa! Ştia dumnealui ce spune... M'de!

Copilul îi aruncă din nou lui Tiberiu o privire mustrătoare şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Asta pe trimestrul întâi, interveni domnul învăţător, dar îţi promitem, Moş Gerilă, că începând cu-al doilea, din zece n-o să ieşim.

Apoi, întorcându-se spre Tiberiu, îi spuse aproape şoptit:

— Dumneata ai face mai bine să taci, dacă socoţi că ai depăşit vârsta la care îţi stătea bine să-ţi pârăşti colegii.

Încăperea se umplu de hohote de râs, iar copilul, uşurat parcă de frica de adineauri, începu să plângă.

Ana se uită pe furiş la Tiberiu şi îl observă frecându-şi mâinile, fericit, pe sub masă.

— Aşa, domnule 'nvăţător... îmi promiteţi că pe trimestrul doi o să capete zece la purtare?

— M-aţi convins, rosti cu glas tare Moş Gerilă. Ei bine, mai înainte de a vă da ceea ce v-am adus, vreau să văd care dintre voi ştie o poezie frumoasă.

Puiu se găsea lângă scaunul (cel mai mare din casă) pe care şedea învăţătorul şi, de acolo, întrebă:

— Moş Gerilă, pot să-ţi spun o poveste?

— Hm!

— O poveste tare grozavă; am auzit-o la un prieten de-al meu. Chiar lui i s-a întâmplat. E o poveste adevărată...

— Fie! Dar să nu ţină prea mult.

— Nuuu! strigă copilul; e foarte scurtă!?

Asigurarea şi tonul lui Puiu îl făcură pe Moş Gerilă să râdă.

Încurajat de atmosfera care se înseninase, copilul îşi drese glasul şi, rezemat de un braţ al scaunului pe care stătea învăţătorul, îşi îndreptă privirile, pline de un ostentativ înţeles tainic şi o sclipire răutăcioasă în care ardea dorinţa răzbunării, spre inginerul Tiberiu Vătăşanu.

— De ce nu spui o poezie? se arătă îngrijorat, tatăl.

— Poezii spun toţi copiii şi Moş Gerilă s-o fi plictisit de ele.

— Poveste ai spus că vrei, poveste să spui, hotărî moşneagul.

Puiu îl privi o clipă şi-i mulţumi cu o uşoară înclinare a capului. Apoi, în ochii lui reapăru scânteia răutăcioasă de răzbunare şi, cu privirile aţintite iar asupra lui Tiberiu, începu:

— „Odată, într-o noapte, un băiat din alt oraş, a fost lăsat de mama lui, să doarmă la o mătuşă. În casa unde rămăsese să înnopteze erau multe corăbii şi puşti şi... hărţi... şi balene... şi delfini... şi rechini, pentru că unchiul lui era marinar. Mătuşa lui l-a culcat într-o cameră care dădea pe o terasă mare şi un hoţ, căţărându-se pe zidul terasei, a intrat în casă. Copilul s-a prefăcut că doarme şi a scăpat neobservat de hoţ. Aşa a scăpat prietenul meu, Gelu, de omul acela rău, rău de tot”.

În sufragerie se aşternu o tăcere apăsătoare, fiecare părând a-şi urmări propriile sale gânduri.

— Dar prietenul ăsta al tău ţi-a spus cumva şi cum arăta hoţul? L-a văzut? întrebă Tiberiu.

Copilul îl privi lung, apoi spuse aproape strigat:

— Da, l-a văzut! Hoţul semăna cu tine!

Toţi invitaţii încremeniră.

„Ce însemna povestea spusă de Puiu?” gândi Ana. „Nimic altceva decât o înscenare teribil de abilă din partea lui Tudor”, îşi răspunse tot ea. „Dar ce urmăreşte, oare, Tudor, prin asta? Vrea să facă o demonstraţie de mare maestru sau, pur şi simplu se joacă acuma cu prada pe care o reduce la dimensiunile unui şoricel încolţit şi speriat. Oare jocul avea să se termine aici sau hăituiala lui Tiberiu abia începe? Ce va urma sau, mai exact, cine va urma la rând? Venera sau căpitanul de rangul trei, Diblan? Ce fel de capcană a pregăti Tudor pentru ei? Tot aşa de simplă în aparenţă şi împinsă până la extrem în subtilitate ori subtilă de la bun început şi de nepătruns pentru ceilalţi? Dar moartea lui Harvas? Voi afla oare cine l-a ucis pe unchiul Harvas? Voi afla acuma sau mai târziu?”

Privirile îi căzură asupra lui Tordea care se uita la Tiberiu

cu un aer extrem de nefiresc; părea înfricoşat, derutat şi amuzat în acelaşi timp.

— Foarte frumoasă poveste, murmură Moş Gerilă.

Apoi desfăcu tolba şi scoase o cutie mare, de forma unui cub, în care se afla o mască de scufundător.

— Ooo! strigă Puiu şi-l îmbrăţişă pe învăţător. Vă mulţumesc, vă mulţumesc foarte mult, şi imediat se adresă lui Moş Gerilă, scuzându-se parcă. Şi dumitale îţi mulţumesc, moşule, dar ştiu că tovarăşul învăţător te-a rugat să-mi aduci darul ăsta.

Moş Gerilă îl mângâie şi dădu la iveală o altă cutie care ocupa aproape jumătate de masă.

— Trenuleţul! trenuleţul! repetă copilul în neştire. Tata, nu-i aşa că tata ţi-a spus cât doresc să am un trenuleţ ca ăsta?

— Da, răspunse moşneagul.

Urmară celelalte daruri: un album ilustrat cuprinzând cele mai vechi tipuri de vase folosite de piraţi şi un acvariu cu instalaţie de lumină şi aer (aduse de soţii Diblan), două rachete de tenis şi câteva mingi (din partea lui Tiberiu), un serviciu de traforaj (moş Vasile şi Ana) şi multe jucării mecanice.

Puiu iradia de fericire şi numai teama că l-ar putea supăra pe Moş Gerilă îl mai reţinea să n-o zbughească în camera lui, dar *mama* (care ştie întotdeauna ce simte şi ce vrea copilul ei) interveni salvator:

— Ce spui, Moş Gerilă? Nu-i aşa că la ora asta un copil trebuie să doarmă?

— M’da, păru moşneagul că se gândeşte. Să se ducă în odaia lui şi, dacă vrea neapărat să se joace, are voie numai o jumătate de oră.

Băiatul înşfăcă pachetele care păreau să-l covârşească, dacă nu prin greutate, în orice caz prin volum, şi strigă din mers un „bună seara” ce făcu pe unii dintre invitaţi să-şi ducă mâinile la urechi.

Inginerul Tomoran sugeră lui Tudor să se descotorosească de povara mantiei, a glugii şi a mănuşilor, dar Ana protestă, spunând că asta ar strica tot farmecul

serii.

— Evident! o susţinu Tordea care, până atunci păruse absent la tot ce se întâmplase. Eu unul n-aş renunţa, pentru nimic în lume, să-mi joc rolul până la capăt.

— Depinde de rol, interveni învăţătorul.

— Adică? întrebă Diblan.

— M-am gândit, pur şi simplu că Moş Gerilă şi-a îndeplinit rolul faţă de cine trebuia şi că astfel poate să-şi reia vestimentaţia sa obişnuită, mult mai comodă.

Tordea sări de pe scaun şi urlă ca scos din minţi:

— Ce vreţi să spuneţi! Că e un rol episodic? Ei bine, nu există asemenea roluri decât în concepţia unor neavizaţi şi în acele conştiinţe şi minţi limitate în care inteligenţa se face simţită periodic, episodic!

— Aveţi perfectă dreptate, răspunse învăţătorul, insultelor lui Tordea, şi trebuie să vă mărturisesc nu numai regretul pentru consideraţiile atât de greşite pe care le-am exprimat adineauri, dar şi recunoştinţa mea, pentru revelaţia pe care mi-aţi oferit-o.

Tordea era descumpănit; toată furia lui părea că se risipise ca prin farmec.

Toţi priviră miraţi colosul cu aspect de urs care se arătase atât de suplu în dialogul său cu un nevropat.

Ochii ghidului luceau straniu, iar un observator mai atent şi-ar fi dat seama că pupilele sale nu se contractară de loc, atunci când gazda aprinse toate becurile plafonierei, ci rămaseră tot atât de dilatate, ca mai înainte, pe când încăperea era luminată doar de un singur bec.

— Eu, de pildă, reluă Tordea, n-am jucat decât roluri episodice, dar nu le-am considerat, niciodată, terminate, pentru că şi astăzi eu continui să-mi trăiesc mai departe toate rolurile începute pe scenă...

Căpitanul de rangul trei, Diblan, se ridică de pe scaun vrând să ia o scrumieră aşezată pe bufetul din spatele său şi răsturnă un pachet.

— Vai de mine! exclamă Venera, ai distrus corabia pe care ţineam neapărat s-o vadă moş Vasile, înainte de a i-o da lui Puiu. Din pricina asta nici nu ţi-am dat-o dumitale,

Moş Gerilă, vroiam neapărat s-o vadă bunicul prietenei noastre Ana, îi explică ea lui Tudor.

Moş Gerilă se întoarse spre ea şi râse scurt.

„Joacă cum îi cântă Tudor!” gândi Ana şi apoi se întrebă ce avea să mai urmeze, dar Venera îi explică pe dată indirect, adresându-se, tuturor deopotrivă.

— Este macheta unui vas de pasageri care a naufragiat cu mulţi ani în urmă şi, din câte crede soţul meu, ar reprezenta chiar vasul pe care se găsea un cunoscut al nostru, domnul Harvas Aleutin, când a naufragiat.

— A naufragiat? întrebă învăţătorul şi vru să continue, dar Tordea strigă:

— Nu, învăţătorule! Nu a naufragiat, şi izbucni în râs, situaţia asta i-ar fi prilejuit un mare rol: uite, de pildă dumneata, om simplu, numai la evocarea situaţiei şi ţi s-a şi părut că tipul a trăit o stare deosebită, iar pe scara dumitale de valori – presupun că accepţi aşa ceva – tipul, care nu era decât un biet bucătar şi bărbier de rând, a şi căpătat un loc important. Ha, ha! chicoti el, ei bine, aflaţi că Harvas nu a naufragiat, ci doar vasul pe care el ar fi trebuit să se afle atunci. Dar, pentru că figura pe lista echipajului, s-a folosit de acel prilej şi a dobândit o pensie însemnată. Ha, ha! strigă ghidul şi unde mai puneţi că acum câţiva ani, şmecherii ăia din străinătate au aflat despre escrocheria lui Harvas. Acuma, spuse el, şoptit, acuma a crăpat în mod stupid, lovit în cap. Nu-i aşa? se îndreptă el spre Tiberiu, nu-i aşa că moartea asta stupidă îl coboară şi în ierarhia valorilor din tabelul dumitale? Hai, hai fii sincer! Nu-i aşa?

Apoi îşi roti privirea de jur împrejur, zăbovind doar câte o secundă pe faţa fiecăruia, şi spuse cu aerul cel mai liniştit cu putinţă:

— Eu l-am ucis pe Harvas!

— Sunteţi tulburat, domnule, îi spuse învăţătorul, dar Tordea păru să nu-l fi auzit.

— L-am ucis, pentru că am avut prilejul! Voi spune judecătorilor mei că n-am săvârşit crima cu vreun scop anume. Oo! asta o să li se pară din cale-afară de şic; parcă-i şi aud mărturisindu-şi în şoaptă: „Interesant, frizează

patologicul, atavicul, sadicul” şi câte altele. Apoi, apărătorul meu va cere să fiu supus unui examen neuropsihiatric; alt mediu, alte noţiuni, alte preocupări dar eu, şi numai eu, domnilor, voi putea hotărî opinia lor şi implicit repetarea. Sau chiar înmulţirea probelor, precum şi judecarea ori rejudecarea procesului, a contestaţiilor, a recursurilor, ajungând – dacă n-am să mă plictisesc până atunci – să mă plimb liniştit sau abătut dintr-o puşcăria într-alta, ori să mă recreez citind... când o sentinţă de condamnare la moarte, când alta care o casează pe prima.

O vreme, vorbise fără să-i privească, dar odată încheiată fraza, trecu la o severă examinare a chipurilor tuturor celor ce alcătuiau mica asistenţă. După aceea chicoti straniu:

— Ahaaa! Citesc în privirile dumneavoastră un soi de îndoială. La urma urmei aveţi tot dreptul să vă îndoiţi de jocul meu, dar asta mă mâhneşte, pentru că îmi transmite neîncrederea dumneavoastră şi mă inhibă.

Privi din nou asistenţa şi strigă:

— Nu v-am convins, nu v-am convins...

După câteva secunde, când ghidul păru să se fi liniştit, Tudor se ridică de pe scaun.

— Cred că domnul învăţător avea dreptate, când spunea că rolul meu s-a terminat. De altfel, m-am încins atât de rău, încât trebuie să ies puţin la aer.

În clipa aceea uşa se deschise brusc şi în încăpere intră moş Vasile, strigând agitat:

— Domnul căpitan Tudor Voinescu!

Ana tresări, iar Tiberiu se ridică de pe scaun.

— Da, răspunse Tudor.

— Un subordonat al dumneavoastră, locotenentul Ciortea – aşa mi-a spus că-l cheamă – m-a trimis să vă anunţ că l-a arestat pe A.Z. N-a vrut să-mi spună tot numele ăluia.

Învăţătorul îşi trase scaunul mai departe de masă; părea că nu-l slăbeşte pe Tiberiu din ochi, căutând cu tot dinadinsul să-i întâlnească privirea.

— Să mă aresteze şi pe mine, tună ghidul; şi eu am ucis! Şi eu! Şi eu! se adresă el, rugător lui Moş Gerilă.

— Cei răi vor fi pedepsiţi! spuse Tudor şi-l împinse spre

scaunul de pe care se ridicase ceva mai înainte.

— Şi eu vreau să mai fie pedepsit un om rău, strigă Ana şi se îndreptă spre Tudor. Cel care mi-a lovit câinele.

Ana ţinea parcă uşa, căutând să-şi asigure un culoar de trecere printre invitaţi.

— Îl ştii?

— Nu... Dar tu, moşule, îl poţi afla.

Tudor râse silit.

— Staţi, staţi! interveni inginerul Tomoran; Tiberiu mi-a încredinţat o bucată din stofa paltonului pe care-l purta agresorul. Mi-a spus s-o port la mine şi... uite, ţi-o dau imediat, Moş Gerilă, se arătă entuziasmată gazda şi începu să-şi scotocească buzunarele.

— Nu încă! strigă Tiberiu.

Ana îl privi batjocoritor.

— Moşule, ai să-mi faci darul ăsta?

— Care? întrebă Tudor, obosit de harababura ce se iscase.

— Să mi-l aduci de faţă pe cel care mi-a bătut câinele.

— Bine, consimţi el şi se întoarse spre moş Vasile, care tocmai se agăţase de braţul lui.

— Dacă tot eşti pus pe minuni, adu-mi-l şi mie pe pârlitul ăla de Harvas... Bun, rău, îmi mai treceam vremea cu el, se rugă bătrânul.

Tudor îşi roti ochii împrejur şi văzu că gazda dispăruse.

— Asta o să-mi fie cu neputinţă, bătrânule. Chiar astăzi, aici, am aflat că omul pe care vrei dumneata să ţi-l aduc a murit de mult.

— A murit! A murit! strigă ghidul şi poate că nu s-ar fi potolit, dacă uşa nu s-ar fi deschis şi dacă în cadrul ei n-ar fi apărut Harvas.

Momentul fu urmat de stupoare.

Toate privirile păreau aţintite într-acolo, iar din afară răzbătea glasul unui om tânăr care poruncea cuiva: „Miroase! Miroase asta!” Iar răspunsul era lătratul unui câine.

Tiberiu apucă un colţ al feţei de masă! Ana părea să nu mai priceapă nimic, iar învăţătorul îi făcu un semn

căpitanului Diblan.

Tudor se apropie de Venera şi păru că-i şopteşte ceva.

Venera păşi spre uşă.

— Nimeni nu mişcă! tună Moş Gerilă şi, cu iuţeala fulgerului, scoase un pistol de calibru mare.

Simultan aproape, Tiberiu aruncă faţa de masă peste el, iar Diblan îl prăvăli la podea, cu o singură palmă.

De-afară, Necăjitu' pătrunse gălăgios în sufragerie, însoţit de Ciortea şi de inginerul Tomoran.

Câinele încetă să latre câteva clipe şi Ciortea reînnoi ordinul „miroase!", ţinându-i în dreptul nasului bucata de stofă oprită cu câteva zile mai înainte de Tiberiu. Apoi, Necăjitu' se năpusti asupra omului ce se afla ghemuit la podea şi Ana strigă ca scoasă din minţi: „Muşcă-l! Muşcă-l! Muşcă-l!"

Moş Vasile duse câinele afară, în timp ce învăţătorul spunea, autoritar, lui Tiberiu:

— Căpitan Zarnea, mâine să am lista dovezilor privind activitatea de spionaj desfăşurată de Tudor Voinescu şi de complicii săi în domeniul marinei noastre militare.

Apoi, Buhăceanu trecu printre ceilalţi şi se opri abia când ajunse la uşă.

„Luptătorul ăsta e un timid, când nu se află în arenă", gândiră toţi.

A doua zi, în timp ce Tiberiu recitea pentru a suta oară biletul pe care Ana i-l pusese pe pat („Tibi, am deschis cutiuţa cu verighete"), „Ursul" îl dojenea pe „Uriaş".

— Lasă-ţi nevasta mai puţin informată în „ale marinei militare", iar dumneata – se adresă el Venerei – învaţă măcar un singur lucru din lumea tăcerii pe care o studiezi de-atâţia ani: să taci! Aţi văzut doar, unde puteţi ajunge...

Rămas singur, Buhăceanu deschise dictafonul şi ordonă:

— Căpitan Zarnea, aştept să discutăm dosarul.

După câteva clipe, „Ursul" răsfoia mapa adusă de Tiberiu.

Un timp, în birou nu se mai auzi decât foşnetul filelor întoarse, apoi Buhăceanu se încruntă, ridică mapa aducându-şi-o mai aproape de privirea ce-i părea veşnic

obosită, şi-i făcu semn căpitanului să vină lângă el.

Nedumerit, Tiberiu se apropie.

— Totul mi-e clar, dar pentru mesajul ăsta n-am cifru, o fi făcând parte din alt dosar sau...

Tiberiu îşi concentră privirea asupra filei pe care i-o arătă colonelul Buhăceanu.

Fila purta numărul nouăsprezece, era vizată, ştampilată şi cusută la dosar. Nu... nu visa...

— Citeşte! ordonă Buhăceanu.

— Tibi am deschis cutiuţa cu verighete, bâigui Tiberiu.

— Felicitări! Sper că exagerările tale nu vor face pe Ana să-ţi cumpere drept dar de nuntă... morfină. Râse scurt şi apoi, cu aerul trist al unui copil care a suferit o mare decepţie, încetă să-l mai privească, murmurând:

— Prea repede ai tras faţa de masă peste el, ca o cortină, înainte de replica finală... Of! şi ce poftă aveam să-i strig: „Jos masca, domnule Dib!”

SFÂRŞIT